ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

15ΘΗΜΕΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΠΟΛΕΩΝ

ΜΕΡΙΜΝΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ — ΤΜΗΜΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΟΘ. ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ, ΟΔΟΣ ΝΕΪΓΥ 17, ΤΕΡΜΑ ΠΑΤΗΣΙΩΝ, ΤΗΛ. 881-262

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ { ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμαὶ 72.—Ἑξάμηνος δραχμαὶ 36.—Τιμὴ τεύχους δραχμαὶ 3.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δολλάρια 3. — Ἑξάμηνος δολλάρια 1,5.

ΕΤΟΣ Δ'. | ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1956 | ΤΕΥΧΟΣ 83ΟΝ

ΠΙΝΔΟΣ
1940-1941

Ὑπὸ κ. **Ν. ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ**

Ἐλᾶτε, νὰ πᾶμε ἐκεῖ, στῆς Πίνδου τ' ἄγρια καὶ κακοτράχαλα βουνά, ὅπου ὑπάρχει τὸ ἱερό μας τέμενος τοῦ 1940 καὶ 1941.

Ἀνεβαίνοντας, ἂς ξεχάσουμε γιὰ μιὰ στιγμή, τὶς ὑλικὲς μορφὲς ποὺ μᾶς περιβάλλουν, κι' ἀνάβοντας τὸ καντῆλι τῆς ψυχῆς μας, ἂς ὁραματισθοῦμε τὸ Ἑλληνικὸ μεγαλεῖο.

Τοῦτοι ἐδῶ οἱ βράχοι, ὑψώνονται τώρα σ' ἕνα πελώριο μνημεῖο, ὅπου συγχωνεύονται καὶ συμβολίζονται τριῶν χιλιάδων ἐτῶν ἀθλήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ποὺ ἀπὸ τὴν πορεία τῆς Ἱστορίας ἐτάχθη νὰ προμαχῇ πάντα γιὰ τὰ ὑψηλότερα ἰδανικά, τὰ ὁποῖα δημιουργοῦν τοὺς πολιτισμοὺς καὶ ἐνσαρκώνουν τὴν εὐγένεια τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, τὴν ἐλευθερία καὶ τὴ δικαιοσύνη.

Ὤ!... κάθε φορὰ ποὺ βρισκόμαστε σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς τόσους ἱερούς μας τόπους, ὁ στοχασμός μας ἀνυψώνεται στὰ οὐράνια καὶ ἀκοῦμε νὰ ἠχοῦνε μέσα στὴ ψυχή μας ἡ ἀνδρεία τῶν Ἑλλήνων, καὶ βλέπουμε σὰν σὲ ὄνειρο, νὰ διαβαίνουν φάλαγγες ἀτέλειωτες πολεμιστῶν. Καὶ

καθὼς ἀνεβαίνουμε διαρκῶς πρὸς τὰ ὕψη ἔτσι συνεπαρμένοι καὶ ὀνειροπόλοι, ἀκοῦμε ἀπὸ τὰ βάθη 25 αἰώνων ἀπόκοσμες φωνές, παιᾶνες, θούρια, τύμπανα, σάλπιγγες καὶ βούκινα· καὶ βλέπουμε νὰ περνοῦν μὲ ἀσπῖδες καὶ περικεφαλαῖες, χιλιάδες μαχητὲς τοῦ Μαραθῶνα, τῆς Σαλαμίνας καὶ τῶν Πλαταιῶν. Βλέπουμε ἀκόμη τοὺς Μακεδόνες, σὲ ἀτέλειωτες πυκνὲς φάλαγγες, νὰ προχωροῦν στοὺς βάρβαρους λαοὺς μὲ τὴ γαλάζια φλόγα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἀπὸ κοντά τους Βυζαντινοὺς θωρακοφόρους, νὰ κρατοῦν στὸ ἕνα χέρι τὸ Σταυρὸ καὶ στ' ἄλλο τὸ κοντάρι. Μὰ πίσω ἀπ' ὅλους αὐτοὺς ἔρχεται ὁ ξακουσμένος Διγενῆς μὲ τοὺς ἀκρῖτες του, ποὺ ψάλλουν μὲ πίστη καὶ κατάνυξη **τῇ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ, τὰ νικητήρια...**

Κι' ἀνακατεύονται σὲ τοῦτο τὸ ὅραμα, κεῖνοι ποὺ στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων πολέμησαν τὸ Χοσρόη, τοὺς Ἄραβες, τοὺς Σλαύους, τοὺς Ἄβαρους, τοὺς Γότθους κι' ἄλλους πολυάριθμους ἐχθρούς, ποικίλους στὴν ὄψη καὶ στ' ὄνομα, ὅμοιους ὅμως πάντα στὴν οὐσία, γιατὶ ὅλοι ἦσαν ἀντίμαχοι τῶν συμβόλων καὶ τῶν ἰδεῶν, ποὺ ἀπὸ τὸ Θεὸ τάχθηκαν οἱ Ἕλληνες νὰ ὑπερασπίζουν μέσα στοὺς αἰῶνες.

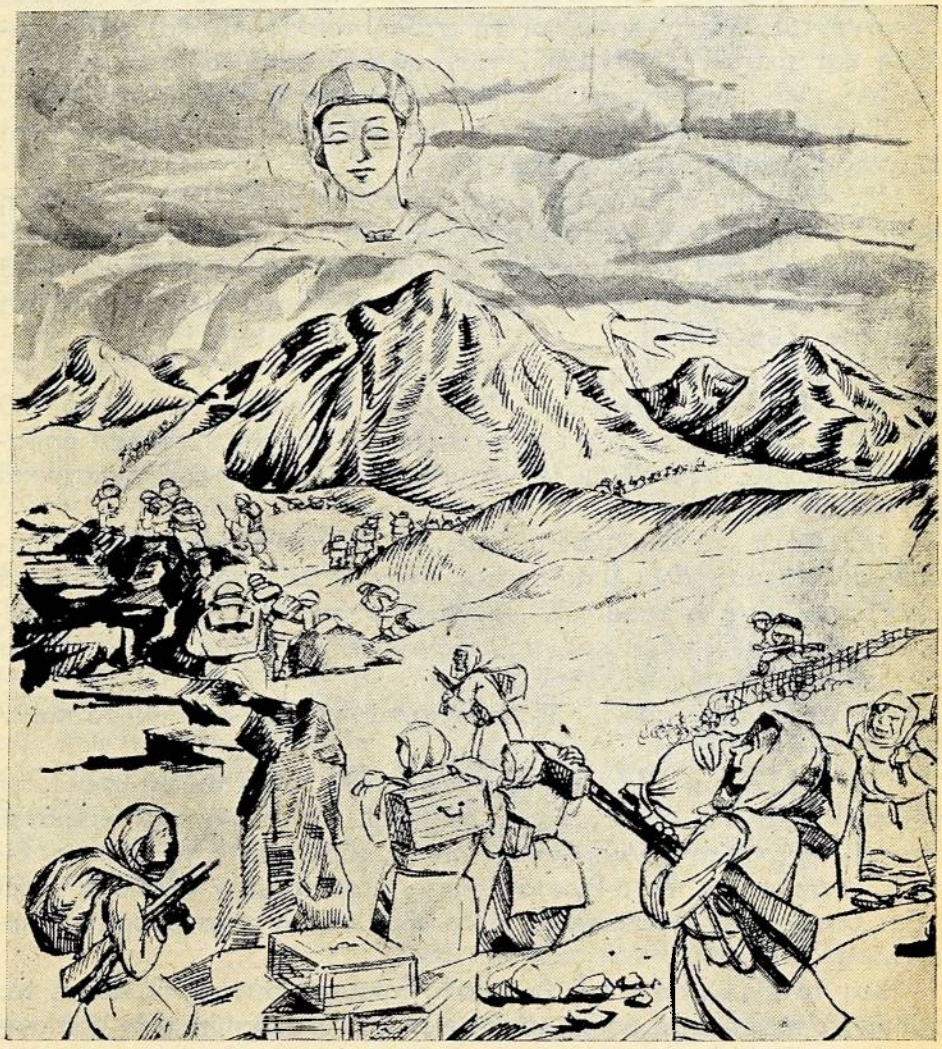
Κι' ὅταν μὲς τὴν ὀχλοβοὴ ἀκούγονται τὰ φλάμπουρα τοῦ 21, βλέπουμε μὲ ὀρθάνοιχτα τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μας, τὴ νεώτερη αὐτὴ γενιὰ τῶν Ἑλλήνων νὰ χτυπιέται μὲ ἐχθρὸ σκληρό, γιὰ νὰ βγάλῃ ἀπὸ τὸν πολύχρονο λήθαργο τὸ Γένος. Ἀστράφτει, στὸ Βαλτέτσι, στὴν Τριπολιτσά, στὰ Δερβενάκια, στὴ Γραβιά, στὸ Μεσολόγγι καὶ σὲ κάθε ταμπούρι τὸ καριοφίλι καὶ λάμπει στὶς θάλασσες ὁ δαυλός.

Κι' ὕστερα προβάλλει στὸ βάθος ἐτούτων τῶν βουνῶν ἕνα ἀσύγκριτο καινούργιο ὅραμα.

Λένε, πὼς ἀπὸ τὸ 1940, κάθε χρόνο, τοῦτες ἀκριβῶς τὶς μέρες τοῦ Ὀκτώβρη κατὰ τὸ σούρουπο, πάνω στὰ δασωμένα καὶ ἄγρια βουνὰ τῆς Πίνδου, οἱ βοσκοὶ ἀκοῦνε ἀπόκοσμες φωνὲς κι' ἀντάρες, ποὺ ὁ ἀντίλαλος ἀπὸ τὶς πλαγιές, τὰ φαράγγια καὶ τοὺς βράχους, σκορπίζονται στοὺς αἰθέρες σὲ χιλιάδες μουσικὲς κλίμακες.

Λένε ἀκόμη, πὼς σὰν βραδυάζει, βλέπουν γυναῖκες σὲ μιὰ ἀτέλειωτη σειρὰ νᾶναι φορτωμένες μὲ βαρειὰ κιβώτια στὴν πλάτη τους, νὰ σκαρφαλώνουν πέτρα τὴν πέτρα στὶς βουνοκορφὲς σιγοτραγου-

δῶντας ρυθμικὰ τὸ τραγοῦδι τοῦ μόχθου καὶ τῆς νίκης... Καὶ μπροστά, βαδίζει μιὰ ὁλοφώτεινη σιλουέττα, ποὺ γεμίζει μὲ λάμψεις ἀστραφτερὲς τὰ βήματά τους... Αὐτὴ τὴν ὁδηγήτρα ἀκολουθεῖ σταθερὰ καὶ σίγουρα ἡ μεγάλη πομπὴ τῶν γυναικῶν...

Ὤ!... σεῖς γυναῖκες τῆς Ἑλλάδος, πόσες φορὲς δὲν σχίσατε τὸ μαῦρο σκοτάδι γιὰ νὰ δημιουργήσετε θαύματα, ποὺ ἔγιναν θρῦλοι καὶ παραμύθια ἀληθινὰ γιὰ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα...

.....

Καὶ τὰ ξημερώματα οἱ βουνοκορφὲς τραντάζουν.... Χιλιάδες τόννοι σιδερικῶν καὶ φωτιᾶς ρίχνονται στὰ βράχια τους ἀπὸ τὸν ἀντί-

νομο ἐχθρό... κι' οἱ φλόγες ξεπετιῶνται στὸ γαλάζιο οὐρανό μας... Κι' ἔπειτα, ἐκεῖ στὰ κορφοβούνια στήνονται τὰ μπαϊράκια τους ἀγέρωχα καὶ ἀπειλητικά... Μὰ τότε ἀκούγεται ὁ ἀλαλαγμὸς ποὺ τρεῖς χιλιάδες χρόνια τώρα ἀντηχεῖ σὲ τοῦτον ἐδῶ τὸν τόπο...

Καὶ οἱ στρατιὲς τῶν ἀνθρώπων τοῦ Μιλτιάδη καὶ τοῦ Λεωνίδα ξεπετάγονται ὁλόρθοι, ντυμένοι τὴ στολὴ τοῦ τσολιᾶ καὶ τοῦ στρατιώτη καὶ τρέχουν... τρέχουν... τρέχουν σὰν σίφουνας στὸν ἐχθρό...

Ἄ!... ναί... σὰν παραμῦθι μοιάζει καὶ τούτη ἡ Ἱστορία τοῦ 1940...

Φάνηκε τότε πὼς εἶχεν ἔρθει ἡ ὥρα νὰ χαθῇ ὅλη ἡ Εὐρώπη καὶ μαζί της ἡ ἀθάνατη αὐτὴ χώρα.

Μὰ καὶ πάλι ὁ Ἕλληνας μαχητὴς στέκεται ἀκλόνητος στὴ θέση του, κι' ὁ κόσμος ὅλος κρατάει τὴν ἀναπνοή του. Καὶ λέει στοὺς ἀλαζόνες νικητὲς «**Ὄχι**» καὶ πηγαίνει μὲ τοὺς νικημένους· καὶ τοὺς φυσᾷ στὰ πρόσωπα τὴν ἅγια του πνοή· καὶ τοὺς κάνει νικητές. Καὶ ἔτσι σώζει τὴν Εὐρώπη.

Ἔ!!! πῶς; δὲν τὸ πιστεύετε;

Καὶ ὅμως εἶναι ἀλήθεια!... Ἂν ἴσως ζούσαμε ὕστερα ἀπὸ 100 χρόνια καὶ διαβάζαμε αὐτὴ τὴν Ἱστορία δὲν θὰ τὴν πιστεύαμε ἀσφαλῶς. Μὰ τώρα!... Τὰ εἴδαμε μὲ τὰ μάτια μας, τὰ ζήσαμε, εἴμαστε καὶ μεῖς ἐκεῖ πάνω.

Νά! ἰδές τε τὰ κομμένα ποδάρια μας. Νὰ καὶ τὸ σκοτάδι τῶν ματιῶν μας! Νάμαστε ὅλοι οἱ ἀνάπηροι, περνᾶμε σὲ ὑπερήφανη φάλαγγα μπρὸς στὸν μεγάλο τάφο τοῦ Ἀγνωστου στρατιώτη μας καὶ στέλνουμε χαιρετισμοὺς σὲ κείνους, ποὺ ἔδωσαν τὴ ζωή τους γιὰ τὸ πανανθρώπινο ἰδανικὸ τῆς Ἑλλάδος.

Ἀλλὰ ἴσως ἔχετε δίκιο! Πῶς νὰ πιστέψετε γιὰ ἀληθινὸ τὸ παραμῦθι αὐτό;

Ὅλη ἡ Εὐρώπη ἦταν τότε πτῶμα, ποὺ τὸ σκέπαζε ἡ σημαία μὲ τὸν τρομερὸ ἀγκυλωτὸ σταυρὸ τῶν Ναζί. Καὶ ἡ Ἀγγλία κρεμόταν ἀπὸ μιὰ τρίχα. Καὶ ἡ Ἀμερικὴ ἔβλεπε μὲ φόβο τοῦτο τό κακὸ καὶ δίσταζε νὰ πολεμήσῃ. Κι' ἡ Ρωσία ἔσφιγγε τρομαγμένη τὸ φιλικὸ χαρτὶ ποὖχε ὑπογράψει μὲ τὸ Χίτλερ, γιατὶ αἰσθανόταν τὴ συμφορὰ νὰ πλησιάζῃ.

Καὶ τότε!!!... τότε ἀκριβῶς, στὸ τρομερὸ αὐτὸ χάος, εἴδαμε τὸν τσολιᾶ νὰ πετάῃ ἀπὸ βουνὸ σὲ βουνὸ καὶ νὰ μαθαίνῃ τοὺς φασίστες καὶ τοὺς ναζί, πὼς τὰ τάνκς καὶ τὰ ἀεροπλάνα καὶ τὰ κοκορόφτερα καὶ οἱ μπόμπες, ὅσες κι' ἂν εἶναι, δὲν ἀξίζουν τίποτε μπρὸς στὴν Ἑλληνικὴ ψυχή.

Κι' ἀναγάλλιασαν τὰ βουνὰ καὶ πρασίνισαν οἱ κάμποι, κι' ἀνάσανε ὁ κόσμος Ἑλλάδα, κι' οἱ αἰθέρες σκόρπισαν στὰ πέρατα τῆς ὑφηλίου χαρούμενα τὸ ὄνομα τῆς μάννας τῶν ἐθνῶν, καὶ ὑπερηφανευτήκανε οἱ ἄνδρες ὅλου τοῦ ἐλεύθερου κόσμου, κι' εὐχηθήκανε δύναμη καὶ καρδιὰ οἱ γυναῖκες κι' ἐψάλλανε ὕμνους οἱ μεγάλοι Κυβερνῆτες τοῦ

κόσμου καὶ ἀκούστηκαν παιᾶνες στὰ κοινοβούλια καὶ ἔγραψε διθύραμβους ὁ τύπος, καὶ στὶς λαγγαδιὲς καὶ στὰ φαράγγια, σ' ὅλη τὴ γῆ καὶ τὸν οὐρανὸ ἀντήχησε ἀπὸ τὰ ραδιόφωνα ὅλου τοῦ κόσμου μιὰ φωνὴ **«ὑπάρχει ἡ Ἑλλάδα!»**.

Κι' ἐσώθη ὁ κόσμος... Μά! ἔπεσε ἡ Ἑλλάδα...

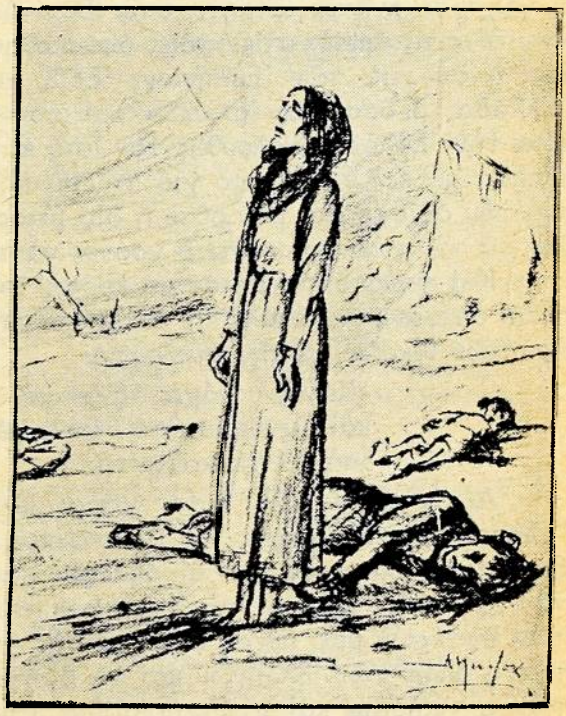
Τὸ πέσιμό της ὅμως ἦταν ὑπερήφανο, ἦταν γεμᾶτο δόξα, ἔτσι ποὺ καὶ ὁ Χίτλερ ὁ ἀγέρωχος κατακτητὴς ἀναγκάστηκε τότε νὰ πῇ τοῦτα τὰ λόγια στὸ κοινοβούλιό του:

«Ἡ Ἱστορικὴ δικαιοσύνη μὲ ὑποχρεώνει νὰ διαπιστώσω ὅτι ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀντίπαλους, τοὺς ὁποίους ἀντιμετωπίσαμε, ὁ Ἕλληνας στρατιώτης ἰδίως, πολέμησε μὲ ὕψιστο ἡρωϊσμὸ καὶ αὐτοθυσία».

.....

Τὰ μαῦρα σύννεφα τῆς κατοχῆς σκέπασαν κατόπιν τὸ γαλάζιο μας οὐρανό.

Νέα ἐρείπια γέμισαν τοῦτο τὸν ὄμορφο τόπο, ποὺ μετεβλήθη σὲ γῆ Μαδιάμ. Πεδία τοῦ χάροντα καὶ λειμῶνες ἀσφοδελοὶ γίνανε οἱ εὔφορες πεδιάδες μας. Γέμισαν ἀπὸ νεκροὺς τὰ βάθη τῆς γῆς καὶ οἱ πυθμένες τῆς θάλασσας.

Καὶ ἀκούστηκε τότε ὁ ψαλμὸς τοῦ Δαυΐδ:

Τὰ γόνατά μου ἠσθένησαν
ἀπὸ νηστείας καὶ ἡ σάρξ μου ἠλλοιώθη
δι' ἔλαιον...

Καὶ νόμισαν οἱ ἐχθροί, ὅτι ἡ Ἑλλάδα ἔπεσε ὁριστικά, ὅτι ἐξαφανίστηκε πλέον, ὅτι ἔσβυσε ἀπὸ τὸ χάρτη τῆς γῆς... ἀλλά, γελάστηκαν

Μέσα στὸν τάφο τῆς κατοχῆς ἔμεινε ὁλοζώντανη καὶ καθάρια σὰν τὸ κρύσταλλο ἡ συνείδησι τοῦ λαοῦ καὶ στὸ εἰκονοστάσι τῆς ψυχῆς μας ἔκαιε διαρκῶς τὸ καντῆλι ποὺ φώτιζε τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας καὶ τὴν εἰκόνα τῆς Πατρίδας.

Σὰν τὸ κερὶ ἐτροφοδοτεῖτο ἡ φλόγα τῆς Ἐλευθερίας ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν ὕπαρξή μας.

Καὶ ἀνάμεσα στὴν ἐρειπωμένη τούτη χώρα, στεκόταν **ἡ δόξα ὁλομόναχη, στεφανωμένη μὲ λίγα ἀγριολούλουδα ποὖχαν μείνει στὴν ἔρημη γῆ μας...**

Ἔτσι καὶ ἡ τωρινὴ γενεά, στάθηκε στὶς ἐπάλξεις τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀγωνίστηκε μὲ τὴν ἴδια ὑπομονή, τὴν ἴδια ἐπιμονὴ καὶ τὴν ἴδια πίστη, ὅπως ὅλες οἱ περασμένες γενεὲς τῶν Ἑλλήνων.

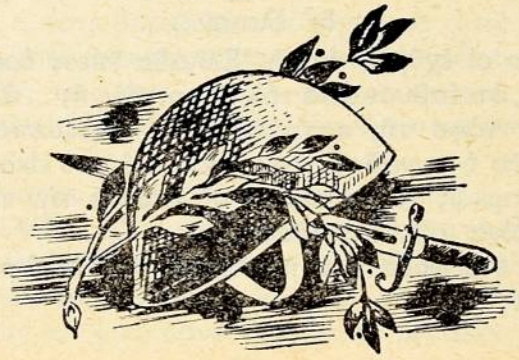
.....

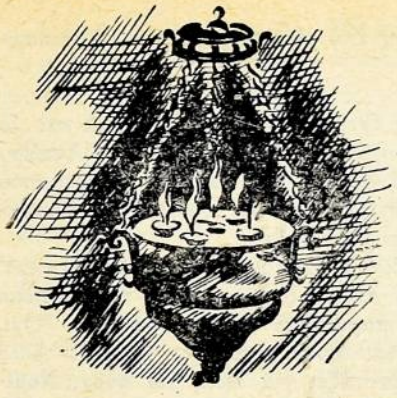
Κι' ὅσο ἀνεβαίνουμε στὴ κορυφὴ τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ βράχου, τόσο βλέπουμε πιὸ καθαρὰ ὅλα τὰ σύμβολα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους. Ἐδῶ, ἡ ψυχὴ πλανιέται ἀθέλητα στὰ ἱδανικὰ τῆς φυλῆς μας καὶ ξαναβρίσκει ὅλες τὶς ἀρετές, στὶς ὁποῖες ἀφιερώθηκε ἀπὸ 3.000 χρόνια ἡ σκέψη καὶ ἡ ἀνδρεία τῶν Ἑλλήνων. Ἐδῶ ἀναπνέεις Ἑλλάδα, σκέπτεσαι Ἑλλάδα, δι δάσκεσαι Ἑλλάδα καὶ σὰν νὰ χειραγωγεῖσαι ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν Ἑλλάδα ἀκολουθεῖς τὸν ἴσιο καὶ τὸν ὀρθὸ δρόμο σὲ ὅ,τι ἔχει ἠθικώτερο καὶ ὑψηλότερο γιὰ τὴν ἐθνική μας πίστη, τὴν ἀμετακίνητη καὶ τὴν ἀδιάφθορο, ποὺ οὔτε ἡ βία μπορεῖ νὰ τὴν λυγίση, οὔτε ὁ δόλος νὰ τὴν πλανέψη, οὔτε ὁ χρόνος νὰ τὴν μαράνη.

Καὶ πάνω στὴν ψηλότερη κορφὴ τοῦ βουνοῦ, κάτω ἀπὸ ἕνα φωτεινὸ στεφάνι, μιὰ ὁλόλευκη πλάκα σκεπάζει τὸν ἀπέριττο τύμβο τῶν ἡρωϊκῶν νεκρῶν, μὲ τὴν ἐπιγραφή:

«Κεῖνος μονάχα ἀξίζει νὰ ἔχη ζωὴ
καὶ ἐλευθερία, ποὺ κάθε μέρα ἀγωνίζεται
γιὰ νὰ τὶς κατακτήση».

Αὐτὴ τὴν ἐντολὴ ἔχουν χαραγμένη στὸ μέτωπό τους ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ὁπουδήποτε κι' ἂν βρίσκονται καὶ μ' αὐτὴ ὄρθιοι στὶς ἐπάλξεις ἀγωνίζονται σήμερα οἱ ἀδελφοί μας Κύπριοι κατὰ τῆς βίας καὶ τῆς ἀγχόνης, γιὰ νὰ τηρήσουν πιστὰ τὶς ὑποθῆκες καὶ τὴν ἐντολὴ τῶν πατέρων μας, μέχρις ὅτου μὲ τὴν ὑπομονὴ καὶ τὴν ἐπιμονή, τὴν πίστη ὅλων τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, νικήσουμε, ὅπως πάντα νικήσαμε καὶ πανηγυρίσουμε τὴν ἕνωση τοῦ μαρτυρικοῦ νησιοῦ μας μὲ τὴν ἐλεύθερη Ἑλλάδα.

Τὸ τάμα τοῦ Ἅη-Δημήτρη

Ὑπὸ ΝΙΝΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Κεῖνο τὸ πρωϊνὸ τοῦ Ὀκτώβρη εἶχε φανῆ συννεφιασμένο.

Ἀπὸ βραδὺς εἶχε βρέξει καὶ τὸ νωπὸ χῶμα σκορποῦσε σ' ὅλο τὸ νησὶ μιὰ βαρειὰ μυρωδιά. Ἀπὸ τὰ δένδρα ποὺ ἄρχιζαν σιγὰ—σιγὰ νὰ ξεγυμνώνουν ἔπεφτε καμμιὰ σταλαματιὰ κάτω στὴ γῆ κι' ἀνακατευόταν μὲ τὰ ξερὰ φυλλαράκια ποὺ κολλοῦσαν παγωμένα στὴ λάσπη. Τὸ φθινόπωρο ἄρχισε ν' ἁπλώνῃ τὸ μελαγχολικό του μανδύα καὶ ν' ἀγκαλιάζῃ ἁπαλὰ ὅλη τὴ φύσι. Μέσα σ' αὐτὸ τὸ μουντὸ φθινοπωριάτικο πρωϊνό, ποὺ κάνει τὶς καρδιὲς νὰ σφίγγωνται ἀπὸ ἕνα ἀκαθόριστο συναίσθημα, οἱ καμπάνες χτύπησαν χαρούμενα καὶ σκόρπισαν μὲ τὸ συμπαθητικό τους ἦχο μιὰ γιορτάσιμη ἀτμόσφαιρα. Ἦταν μεγάλη αὐτὴ ἡ μέρα. Ἦταν Ἱερή. Δόξαζαν τὴ μνήμη τοῦ Ἅη—Δημήτρη. Τοῦ προστάτου τῶν φτωχῶν καὶ αἰχμαλώτων. Ἀπὸ πολὺ πρωΐ, ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ νησιοῦ ἔτρεχαν βιαστικοὶ νὰ προσφέρουν τὸ ἁγιοκέρι τους στὸ μεγάλο Στρατιώτη τοῦ Θεοῦ.

.....

Σ' ἕνα ἀνηφορικὸ δρομάκι ποὺ ὡδηγοῦσε στὴν πλαγιὰ ἑνὸς δασύλλιου, ἦταν χτισμένο ἕνα κάτασπρο σπιτάκι. Τὸ ἐξωτερικό του δὲν εἶχε τίποτε νὰ δείξῃ τὸ ἀξιόλογο. Μὰ ἔτσι ὅπως ἦταν πεντακάθαρο καὶ καλαίσθητο, ἔδειχνε κάποια ξεχωριστὴ μεγαλοπρέπεια. Λίγα μέτρα πιὸ κάτω, ἕνας κῆπος μὲ πυλύχρωμα χρυσάνθεμα καὶ φουντωτὲς ντάλλιες, συμπλήρωνε ὅλη τὴ γοητεία. Καὶ μέσα ἀπ' αὐτὸ τὸ εὐχάριστο τοπεῖο, ἀνάμεσα ἀπὸ δυὸ-τρία πεῦκα, ξεπρόβαλε μιὰ μικρὴ ἐκκλησούλα, πούμοιαζε σὰν ἕνας μεγάλος κρῖνος πλάϊ στὰ ἄλλα φυτά. Δὲν εἶχε σήμαντρο ἡ ἐκκλησούλα αὐτή. Οὔτε παπᾶς, οὔτε ψάλτη. Ἕνα Σταυρὸ στὴν κορυφή, λίγες εἰκόνες ἐδῶ καὶ κεῖ, δυὸ φτωχικὰ μανάλια, καὶ στὴ μέση μιὰ πελώρια ἀσημένια εἰκόνα, ποὺ ξεπρόβαλε ἡ σεπτὴ μορφὴ τοῦ Ἅη—Δημήτρη πάνω στὸ κανελί του ἄλογο.

Μιὰ γλυκειὰ μυρωδιὰ ἀπὸ θυμίαμα ξεχύνονταν στὸν κῆπο καὶ ἀνακατευόταν μὲ τὴν βαρειὰ μυρωδιὰ ποὺ ἔβγαζε τὸ νωπό χῶμα. Μέσα στὴ μικροσκοπικὴ ἐκκλησούλα, ἕνα πλῆθος προσκυνητῶν στέκονταν μὲ εὐλάβεια μπρὸς στὴν εἰκόνα. Κάθε ἀνθρώπινη καρδιά, εἶχε καὶ κάτι νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴ χάρη του. Ἄλλη παρακαλοῦσε νὰ φέρῃ πίσω τὸ ξενητεμένο της παιδί. Ἄλλη, νὰ δώσῃ τὴν ὑγειὰ ἀγαπημένου της προσώπου. Ἄλλες πάλι τρυφερὲς καρδοῦλες, ἔκλειναν τὰ μάτια καὶ ἔφερναν μπρός τους δυὸ κέρινα στεφάνια. Τὰ ἀγνὰ χείλη, τότε, ἄνοιγαν γιὰ νὰ ψιθυρίσουν:

«Ἅγιε μας Δημήτρη κάνε τὸ ὅραμα αὐτὸ μιὰ γλυκειὰ πραγματικότητα!».

Μιὰ κοπελλίτσα ἔφερε τὸ χέρι της πρὸς τὸ μέρος τῆς καρδιᾶς καὶ ἄγγιξε μὲ σεβασμὸ ἕνα μικρὸ φυλαχτό. Τὰ μάτια της ἔπεσαν ὑγρὰ στὸ ὡραῖο πρόσωπο τοῦ Ἁγίου.

«Χρυσέ μου Ἅη-Δημήτρη, ἐδῶ σ' αὐτὸ τὸ φυλαχτὸ ἔχω λίγο χῶμα ἀπὸ τὸ

μυρωμένο τάφο σου. Μοῦ τὸ ἔστειλε ὁ καλός μου ἀπὸ τὴν πατρίδα σου, τὴ Θεσσαλονίκη. Κάνε νὰ γυρίσῃ γρήγορα κοντά μου».

.....

Λίγο πιὸ κεῖ, στὴ γωνιά, μιὰ νέα γυναίκα ἔχει γονατίσει μ' εὐλάβεια καὶ μὲ τὸ χλωμό της πρόσωπο σκυμμένο στέκεται ἀκίνητη σὲ μιὰ Ἱερὴ ἱκεσία. Ἀντικρυ τὸ ἅγιο πρόσωπο στέκεται κι' αὐτὸ καμαρωτὸ πάνω στὸ Ἄτι καὶ ἀπὸ τὸ κρεμαστὸ καντῆλι ποὺ εἶναι πλάϊ του τρεμοπαίζει ἕνα ἀσθενικὸ φωτάκι, ποὺ μὲ τὴν ἀντανάκλασί του κάνει ἀκόμα πιὸ γλυκὸ τὸ πάναγνο πορτραῖτο του.

Κάποια καμπάνα ἀκούγεται ἀπὸ μακρυά, καὶ ὁ γλυκὸς της ἦχος μπαίνει κατ' εὐθεῖαν στὶς χριστιανικὲς καρδιές. Ἕνα καφτὸ δάκρυ ξεφεύγει ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γυναίκας καὶ κυλᾷ στὸ πλακόστρωτο. Τὸ παρατηρεῖ καὶ ἀνατριχιάζει. Ὄχι. Τὸ δάκρυ αὐτό, δὲν εἶναι δάκρυ πόνου. Δὲν εἶναι δάκρυ ἀπέραντης λύπης. Ἀλλὰ δάκρυ χαρᾶς, εὐχαριστίας, εὐγνωμοσύνης. Τὸ κυττάζει γιὰ ἄλλη μιὰ φορά. Νομίζει πὼς τὸ δάκρυ αὐτὸ ἔγινε ἕνα μεγάλο βιβλίο ποὺ μπορεῖ νὰ διαβάσῃ χωρὶς κόπο τὶς σελίδες του. Νὰ κι' ὅλας ἡ πρώτη σελίδα. Δέκα χρόνια πίσω.

.....

—Ἦταν μιὰ ξένοιαστη κοπέλλα. Οἱ γονεῖς της δὲν εἶχαν ἄλλο παιδὶ καὶ ὅλη τὴν ἀγάπη τους τὴν εἶχαν ρίξει σ' αὐτήν. Νὰ τὸ σπιτάκι τους ποὺ τὸ τελευταῖο σκαλοπάτι τὸ φιλοῦσε ἀχόρταγα τὸ ἀφρισμένο κῦμα, ποὺ ἐρχόταν δροσερὸ καὶ ἐρωτιάρικο. Ὧρες ὁλόκληρες ἔμενε στὸ παράθυρό της παρακολουθῶντας τὸν φλοῖσβο τῶν κυμάτων. Καὶ ὕστερα, μόλις ὁ ἥλιος ἄρχιζε νὰ κρύβῃ καὶ τὴ τελευταία του ἀχτίδα πίσω ἀπὸ τὸ βουνό, τὸ μάτι της ἔπεφτε μὲ ἀγωνία σ' ἕνα ὡρισμένο σημεῖο. Ἀπ' ἐκεῖ ποὺ θἄβλεπε νὰ ξεπροβάλλῃ ἡ ψαρόβαρκα τοῦ πατέρα της. Μόλις τὴν ἀντίκρυζε, ἡ καρδιά της χοροπηδοῦσε ἀκανόνιστα μὲς στὸ παρθενικό της στῆθος. Τὴν αἰτία τὴν ἤξερε καλά. Τὸ σκίρτημα τῆς καρδιᾶς της δὲν ἦταν μόνο γιὰ τὸ φωχό της πατερούλη. Ναί, δὲν λέει. Ἦταν περήφανη γιὰ κεῖνον ποὺ κόπιαζε τόσο πολὺ γι' αὐτὴ καὶ γιὰ τὴ μαννούλα της. Τὴ μισὴ μέρα τὴν ἀπασχολοῦσε σ' ἕνα ἐργοστάσιο παστῶν. Καὶ τὶς ὑπόλοιπες ὧρες, ἔπαιρνε τὴν ψαρόβαρκά του, καὶ τράβαγε στ' ἀνοιχτὰ γιὰ ψάρεμα. Ὅλο καὶ κάτι κατάφερνε. Τὶς περισσότερες φορὲς τὸ παραγάδι ἦταν πλούσιο. Ἔτρεχε τότε νὰ πουλήσῃ τὰ ψάρια μὲ χαρά. Ἦταν περήφανη λοιπὸν γιὰ τὸν καλό της πατερούλη. Μὰ πιὸ πολὺ ὅμως, ἦταν περήφανη γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Διαμαντῆ της, ποὺ ἦταν τὸ ὡραιότερο παλληκάρι τοῦ νησιοῦ. Ὀρφανὸς ἀπὸ μικρὸς δούλευε στὸ ἴδιο ἐργοστάσιο μὲ τὸν πατέρα της. Καὶ ὅταν τελείωνε ἡ δουλειά, ἔτρεχαν νὰ φᾶνε ψωμὶ καὶ νὰ ξαποστάσουν καὶ ὕστερα ρίχνονταν στὸ ψάρεμα μὲ κέφι. Τὸν ἀγαποῦσε πολὺ ὁ πατέρας της, γιατὶ ἦταν τίμιο καὶ ἄξιο παληκκάρι. Τὸν ἔπαιρνε πάντα μαζί του. Ἔστριβε γιὰ λίγο τὸ ψαρό του μουστάκι, καὶ ὕστερα τὸν ἔπιανε ἀπὸ τὸ μπράτσο καὶ ἔτρεχαν νὰ συναντήσουν τὸν Ἀη-Δημήτρη τους. Ἔτσι τὴν εἶχε ὀνομάσει τὴ βαρκούλα. Ἀγναντεύοντας λοιπὸν τὴν ψαρόβαρκα τοῦ πατέρα της, ἡ καρδιά της χτυποῦσε διπλὰ γιατὶ ἤξαιρε ὅτι στὴν ἴδια βάρκα ἦταν κι' ὁ ἀγαπημένος της. Ἔβγαζε τότε τὴν μεταξένια της μαντήλλα ποὺ στόλιζε τὶς ξανθὲς πλεξοῦδες της καὶ τὴν ἀνέμιζε στὸν ἀέρα.

Κάποτε ὅμως ὁ πατέρας της ἔμαθε τὸ μυστικό της. Τοὺς ἔπιασε νὰ φιλιοῦνται στὴ μαρμαρένια βρύση.

«Μὲ ρεζίλεψες σὲ ὅλο τὸ νησὶ» τῆς φώναξε ἄγρια.

Τὸν κύτταξε ἐκείνη στὰ μάτια μὲ θάρρος.

«Γιατί; εἶναι κακὸ ἡ ἀγάπη πατέρα;»

«Δὲν λέω αὐτὸ» τῆς εἶπε κεῖνος πιὸ μαλακά. «Μὰ ὁ Διαμαντῆς δὲν εἶναι γιὰ σένα. Καλὸς καὶ ἅγιος. Μὰ ἐγὼ ἔχω ἄλλα ὄνειρα».

Ἔγινε γιὰ λίγο σιωπὴ καὶ ὕστερα ἀκούστηκε πάλι ἡ βαρειὰ φωνὴ τοῦ πατέρα της.

«Ἄκουσε Φροσούλα. Εἶμαι πατέρας καὶ θέλω τὸ καλό σου. Κάθε γονιὸς ἔχει » πολλὲς φιλοδοξίες γιὰ τὸ παιδί του. Καὶ μάλιστα ὅταν αὐτὸς ὁ γονιός...».

Καὶ μάλιστα ὅταν αὐτὸς ὁ γονιός;

«Νά. Θέλω νὰ πῶ ὅταν αὐτὸς ὁ γονιὸς δίνει ὅλο τὸ εἶναι του γιὰ τὴν εὐτυχία » τοῦ παιδιοῦ του».

Ἀπὸ κείνη τὴ μέρα οἱ συναντήσεις της μὲ τὸν καλό της στὴν μαρμαρένια βρύση, εἶχαν σταματήσει. Τὰ κλωνάρια τῶν δένδρων δὲν ἄκουσαν πιὰ τὰ ἐρωτόλογά τους. Καὶ τὸ κρυστάλλινο νεράκι τῆς βρύσης, ἔτρεχε τώρα περίλυπο στὸ χορταράκι τῆς γῆς. Νὰ συμμερίζωνται ἀρά γε τὰ ἄψυχα ὄντα τὸν ἀνθρώπινο πόνο; Ποιὸς ξεύρει; Μπορεῖ νὰ ἔχουν αἰσθήσεις κι' αὐτά. Τί κι' ἂν δὲν μποροῦν νὰ μιλήσουν τὰ καϋμένα;...

Καὶ ἕνα φθινοπωριάτικο πρωϊνό, τὴν ὥρα ποὺ κάποιο σπουργιτάκι χτυποῦσε τὸ τζάμι της ζητιανεύοντας ἕνα ψυχουλάκι, τὴν κύτταζε ὁ πατέρας της πιὸ προσεχτικά. Θεέ μου! πῶς δὲν τὴν εἶχε προσέξει τόσον καιρό;

Τὰ μάγουλά της ποὺ πρῶτα εἶχαν τὸ χρῶμα τοῦ ἅλικου τριαντάφυλλου, τώρα εἶχαν χλωμιάσει. Καὶ τὰ γαλανά της μάτια, κάτω ἀπὸ τοὺς μελανοὺς κύκλους, φαίνονταν σβυσμένα. Τὸ ἔμπειρο μάτι τοῦ γέρο-ψαρᾶ κατάλαβε. Σηκώθηκε ἀργὰ-ἀργὰ καὶ τὴν πλησίασε παίρνοντας τὸ χεράκι της μέσα στὰ ροζιασμένα δάκτυλά του.

«Τὸν... ἀγαπᾷς λοιπὸν τόσο πολύ;» τὴ ρώτησε σὲ μεγαγχολικὸ τόνο.

Ἂν τὸν ἀγαποῦσε; τὸ ἔδειχναν ὁλοκάθαρα τὰ δυὸ γαλάζια της ματάκια. Βυθίστηκε ἐκεῖνος γιὰ λίγο σὲ σκέψι. Καὶ ὕστερα σηκώθηκε ἀμίλητος. Φόρεσε τὸν σκοῦφο του καὶ βγῆκε ἀθόρυβα ἀπὸ τὸ σπίτι.

Καὶ τὸ ἀπόβραδο, τὴν ὥρα ποὺ οἱ ἀσθενικὲς ἀχτῖδες τοῦ ἥλιου χάνονταν πίσω ἀπὸ τὸ βουνό, ἄκουσε κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρό της τὴ βαρειὰ φωνὴ τοῦ πατέρα της.

«Φρόσω... ἔ! Φροσούλα... βγὲς λοιπὸν νὰ μᾶς ξεφορτώσῃς!»

Ἔτρεξε ἐκείνη σαστισμένη στὸ πρεβάζι τοῦ παραθύρου. Ἡ καρδιά της σκίρτησε. Πόσο καιρὸ εἶχε νὰ ἀντικρύσῃ τὸ ἀγαπημένο αὐτὸ ταμπλώ!!

Ἡ ψαρόβαρκα τοῦ πατέρα της εἶχε πλησιάσει τὸ τελευταῖο σκαλοπάτι. Δίπλα του στεκόταν ὁ ἀγαπημένος της, μ' ἕνα καλάθι ψάρια ποὺ τρεμόπαιζαν χαρούμενα. Ἔμεινε ἀκίνητη γιὰ λίγα λεπτά, σαστισμένη. Κι' ὕστερα ξαναβρίσκοντας τὴν ψυχραιμία της, ἔτρεξε ἀνάλαφρη καὶ τοὺς πλησίασε.

«Ἄντε λοιπὸν Φροσί». Ἀκούστηκε καὶ πάλι ἡ φωνὴ τοῦ γέρο-ψαρᾶ. «Ξεφόρτωσε τὸν ἀρρεβωνιαστικό σου καὶ ἄντε νὰ μᾶς φτιάξῃς μιὰ καλὴ κακαβιά». Τὰ μάτια της βούρκωσαν. Ἔσκυψε αὐθόρμητα καὶ φίλησε τὸ ρυτιδωμένο μάγουλο τοῦ πατέρα της. «Σ' εὐχαριστῶ» τοῦ ψιθύρισε μὲς τοὺς λυγμούς της.

—Οἱ καμπάνες ξανακούστηκαν δυνατά.

Σήκωσε ἡ γυναίκα τὸ χέρι της καὶ ἔκανε τὸ σταυρό της. Ἔρριξε μιὰ ματιὰ γεμάτη θαυμασμὸ στὸ γλυκὸ πρόσωπο τοῦ Ἁγίου καὶ ξανάσκυψε τὸ κεφάλι. Ἡ σελίδα τοῦ βιβλίου εἶχε γυρίσει. Μπρὸς σὲ μία θαμπὴ εἰκόνα μπόρεσε νὰ δῇ τὸν ἑαυτό της νυφούλα πλάϊ στὸν καλό της. Κάποια κόκκινα γράμματα ἑνὸς ἡμερολογίου χοροπηδοῦσαν μπρός της. 26 Ὀ κ τ ω β ρ ί ο υ.

Καί... ἡ σελίδα ξαναγύρισε. Ἡ εἰκόνα ποὺ ἀντίκρυσε ἦταν μαγευτική. Ἔμοιαζε σὰν οὐράνια μελωδία τριγυρισμένη ἀπὸ τρία χερουβεὶμ. Τὸ Γιακουμῆ της, τὸ Σταῦρο της, καὶ τὴ Ρηνούλα. Τί εὐτυχισμένη σελίδα!!! Μόνο... μόνο... ποὺ καμμιὰ φορὰ τὴ θάμπωνε ἕνα μουντὸ συννεφάκι. Ἡ μαννούλα της δὲ ζοῦσε πιά. Καὶ ὁ πατέρας της κουρασμένος καὶ γερασμένος ἀπ' τὸ θάνατο τῆς γυναίκας του, εἶχε χαρίσει τὸν Ἅη-Δημήτρη του στὸ Διαμαντῆ της, κι' αὐτός, εἶχε ἀποτραβηχτῆ στὸ παραλιακό του σπιτάκι. Μέρες ὁλόκληρες ἔκαναν νὰ τὸν δοῦν. Τελευταία μάλιστα εἶχε παραξενέψει πολύ. Εἶχε θυμώσει μαζί τους.

—Ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ ἐπιμένουν νὰ πουλήσω τὸ σπίτι μου καὶ νὰ πάω νὰ καθήσω

μαζί τους! Βρέθηκε λέει καλὸς ἀγοραστὴς ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα. Καὶ δὲν πάει νὰ βρέθηκε. Ἐγὼ τὸ σπίτι μου δὲν τὸ δίνω.

Ντὰν-ντὰν-ντάν, ξανακούστηκε καὶ πάλι ἡ καμπάνα. Καὶ ἡ... σελίδα ξαναγύρισε. Τὸ πρόσωπό τώρα τῆς γυναίκας, εἶχε πάρει μιὰ ἔκφρασι τρόμου.

—Ἦταν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου σὰν σήμερα. Καὶ τότε ἀπὸ βραδὺς εἶχε βρέξει καὶ τὸ πρωϊνὸ ἔκανε τὴν ἐμφάνισί του σκοτεινό, συννεφιασμένο.

Πλησίασε τὸ Διαμαντῆ της καὶ τὸν ρώτησε δειλά.

«Δὲν φαντάζομαι νὰ σκέφτεσαι νὰ βγοῦμε ἔξω μ' αὐτὸ τὸν καιρό;»

Στράφηκε ἐκεῖνος καὶ τὴν κύτταξε χαμογελῶντας.

«Μὰ τὸ ἔχουμε ὁρκισθῆ στὸν Ἅη-Δημήτρη. Κάθε φορὰ ποὺ θὰ γιορτάζῃ, » νὰ τὸν πανηγυρίζουμε. Ἐκεῖνος μᾶς βοήθησε νὰ παντρευτοῦμε. Ἐκεῖνος θέλησε » νὰ χτίσωμε τὸ ὄμορφο σπιτάκι μας. Σ' αὐτὸν τὰ χρωστᾶμε ὅλα!!!»

«Σύμφωνοι Διαμαντῆ μου, ἔκανε ἐκείνη κομπιασμένα ἀλλά... δὲν βλέπεις τὸν » καιρό. Τὰ σύννεφα ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ θὰ ξεσπάσουν».

«Δὲ βαρυέσαι καϋμένη. Μιὰ βόλτα γιὰ τὸ καλὸ καὶ γυρίζουμε».

Ἡ κάτασπρη βαρκούλα τοὺς περίμενε στὴν παραλία. Ἔλυσε τὰ σχοινιὰ ὁ Διαμαντῆς, καὶ ἐβοήθησε τ' ἀσκέρι του. Πρῶτα βοήθησε τὴ μικρὴ Ρηνούλα. Ὕστερα τὸ Σταῦρο καὶ τὸ Γιακουμῆ καὶ τέλος τὴ γυναίκα του.

Μιὰ ἀστραπὴ ἔσκισε τὸν οὐρανό. Κύτταξε γύρω της φοβισμένα ἐκείνη καὶ σταυροκοπήθηκε.

«Μὰ αὐτὸ εἶναι τρέλλα» φώναξε.

Γέλασε ὁ Διαμαντῆς. «Φοβιτσάρα. Νά... ἕως ἐκεῖ θὰ πᾶμε καὶ γυρίζουμε».

Ἡ κάτασπρη βαρκούλα ἄρχισε νὰ ἀπομακρύνεται. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς κατοίκους τὴν κύτταξαν μὲ τρόμο.

«Ἥμαρτον Παναγιά μου. Τρελλάθηκε ὁ Διαμαντῆς;»

«Δὲν πρόκειται νὰ βρέξῃ ἀκόμα» εἶπε κάποιος ἄλλος φιλοσοφικά.

Μὰ μιὰ δεύτερη ἀστραπὴ δυνατότερη αὐτὴ τὴ φορὰ φώτισε ὅλο τὸ νησί.

Ἔστριψε ὁ Διαμαντῆς τὰ κουπιὰ γιὰ νὰ γυρίσῃ πίσω. Ἀλλὰ μιὰ δυνατὴ μπόρα καὶ ἕνα πελώριο κῦμα παρέσυρε τὴν βάρκα του μακρυά.

Ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ νησιοῦ ξεχύθηκαν στὴν παραλία. Τὸ μάτι τους εἶχε καρφωθῆ μὲ ἀπόγνωσι σ' ἕνα σημεῖο τοῦ Ὠκεανοῦ. Ἀπ' ἐκεῖ ποὺ ἡ ψαρόβαρκα τοῦ Διαμαντῆ εἶχε χαθῆ. Μὲ τὸ πρόσωπο ἀλλοιωμένο ἀπὸ τὸν τρόμο προσεύχονταν σιωπηλά, ἐνῶ οἱ χοντρὲς σταγόνες τῆς βροχῆς τοὺς μαστίγωναν. Μιὰ στριγγιὰ φωνὴ ποὺμοιαζε περισσότερο σὰν μοιρολόϊ ἀκούστηκε στὸ πλῆθος.

«Τ ὰ π α ι δ ι ά μ ο υ».

Γύρισαν ὅλοι μὲ συμπόνια καὶ κύτταξαν τὸ γέρο-ψαρᾶ.

Σὲ μιὰ στιγμὴ ἡ βάρκα ξεχώρισε γιὰ λίγο σὰν ἕνα μικροσκοπικὸ σημαδάκι. Τὰ μανιασμένα κύματα τὴν πέταγαν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ σὰν καρυδότσφολο. Ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ κινδύνευε νὰ γίνῃ συντρίμμια πάνω σ' ἕνα μυτερὸ βραχάκι. Φωνὲς σπαραχτικὲς ἀκούστηκαν ἀπὸ τὴ βάρκα ποὺ τὶς ἔσβυναν τ' ἀφρισμένα κύματα κι' ὁ μονότονος ἦχος τῆς βροχῆς. Καὶ μέσα σ' αὐτὲς τὶς φωνές, ξεχώρισε καὶ πάλι ἡ βραχνὴ φωνὴ τοῦ γέρο-ψαρᾶ.

«Ἅγιε μου Δημήτριε, σῶσε τὰ παιδιά μου. Σοῦ κάνω τάμα νὰ πουλήσω τὸ » σπίτι μου νὰ σοῦ χτίσω τὴν ἐκκλησιά σου».

Ἀπ' ὅλων τὰ μάτια ἔτρεχαν δάκρυα ἀκράτητα. Κι' ἔξαφνα μιὰ νεκρικὴ σιγὴ ἁπλώθηκε γύρω. Ἀπὸ μακρυά, ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ μανιασμένο Ὠκεανό, ξεχώρισαν ἕνα σημάδι ποὺ ὅσο προχωροῦσε πρὸς τὴν παραλία γινόταν καὶ πιὸ εὐδιάκριτο. Γονάτισαν ὅλοι μ' ἕνα ἀπερίγραπτο δέος καὶ σταυροκοπήθηκαν. Ὄχι, δὲν ἦταν ὄνειρο. Τὸ σημάδι αὐτὸ τὸ ἔβλεπαν ὁλοφάνερα. Ἕνα κανελὶ ἄλογο καὶ πάνω σ' αὐτὸ ἕνας νέος ποὺ ἔλαμπε ἀπὸ ὀμορφιά!!! Πίσω του ἀκολουθοῦσε ἡ ψαρόβαρκα τοῦ Διαμαντῆ. Καί... πρᾶγμα παράξενο. Τὰ ἄσπρα βουναλάκια τῶν κυμάτων, παραμέριζαν

κάνοντας τόπο νὰ περάσῃ. Οἱ ἀναπνοὲς ὅλων εἶχαν κοπῆ. Καὶ μόνον ὅταν ἡ ψαρόβαρκα κόντευε νὰ πλησιάσῃ τὴν παραλία, ξέσπασαν σὲ φωνὲς χαρούμενες κι' ἀναφυλητά. Πρῶτα ἔτρεξε ὁ γέρο-ψαρᾶς ἁρπάζοντας μὲ λαχτάρα τὰ ἐγγονάκια του στὴν ἀγκαλιά του, ποὺ ἦσαν βρεγμένα ὡς τὸ κόκκαλο. Μερικοὶ προσπάθησαν νὰ τραβήξουν ἔξω ἐκείνη ποὺ εἶχε λιποθυμήσει ἀπὸ τὸν τρόμο. Μὲ κάτωχρο πρόσωπο μὰ ποὺ διατηροῦσε ὅλη του τὴν ψυχραιμία πήδηξε καὶ ὁ Διαμαντῆς στὴν ξηρὰ καὶ περιτριγυρίστηκε ἀπὸ τοὺς νησιῶτες.

Ἐκείνη τὴν μέρα, ὅλο τὸ νησὶ πανηγύριζε μαζὶ μὲ τὴν χάρι τοῦ Ἅη-Δημήτρη, καὶ τὸν σωσμὸ τῶν συγχωριανῶν καὶ συνανθρώπων τους. Οἱ καμπάνες ὅλη τὴ μέρα χτυποῦσαν χαρούμενα, κι' ὁ κάθε χτύπος, ἦταν κι' ἕνα μεγάλο εὐχαριστῶ γιὰ τὸν Ἅγιο. Κι' ἕνα ἀνοιξιάτικο πρωΐ, τὴν ὥρα ποὺ τὰ πουλάκια εἶχαν στήσει τὴν ὀρχήστρα τους στὰ φουντωτὰ κλαδιά, ὅλοι οἱ νησιῶτες ἔτρεχαν μὲ δέος καὶ κατάνυξι νὰ θαυμάσουν τὴν μικρὴ ἐκκλησούλα τοῦ Ἅη-Δημήτρη, ποὺ φάνταζε καμαρωτὰ ἀνάμεσα ἀπὸ μερικὰ πεῦκα λίγα μέτρα πιὸ κάτω ἀπὸ ἕνα κάτασπρο καλοχτισμένο σπιτάκι.

Στὴν σελίδα αὐτὴ τοῦ βιβλίου ἔνοιωσε ἡ γυναίκα ἕνα γλυκὸ ψυχικὸ αἴσθημα. Ἴσως νὰ ἔμενε γιὰ πολὺ ἀκόμα συνεπαρμένη ἀπὸ τὶς σελίδες του, ἂν ἕνα ἐλαφρὸ ἄγγιγμα στὸν ὦμο δὲν τὴν ἔκανε νὰ στραφῇ πλάϊ της. Εἶδε τὸν ἄνδρα της νὰ τὴν κυττάζῃ μὲ συμπάθεια. Ἔσκυψε λίγο καὶ τῆς ψιθύρισε στ' αὐτί: «Ἄντε γυναίκα. Μεσημέριασε καὶ τὰ παιδιὰ πεινοῦν». «Καὶ ὁ πατέρας; ποῦ εἶναι ὁ πατέρας»

«Στὸ σπίτι. Ἔχει μαζέψει τριγύρω τὰ ἐγγονάκια του καὶ τοὺς διηγεῖται γιὰ » τὸν Ἅγιο. Τὸ μεγάλο καβαλλάρη, ποὺ στάθηκε ξάγρυπνος φρουρὸς στὰ μεγάλα » φρούρια τῆς Θεσσαλονίκης».

Στηρίχτηκε ἐκείνη στὸ μπράτσο του καὶ σηκώθηκε ἀργά. Πρὶν φύγει, μάζεψε μερικὲς μποτίλιες μὲ λάδι ποὺ εἶχαν ἀφήσει οἱ προσκυνηταὶ καὶ τὶς ἄδειασε σ' ἕνα μεγάλο πήλινο κανάτι. Ἔρριξε ὕστερα μιὰ ἄπειρη ματιὰ εὐγνωμοσύνης στὴν ἀσημένια εἰκόνα τοῦ Ἅγιου, καὶ νόμισε πὼς καὶ τὸ σεπτὸ πρόσωπο χαμογέλασε ἱκανοποιημένα.

Ἔξω τὰ σύννεφα εἶχαν διαλυθῆ καὶ τὸ νωπὸ χῶμα ἔβγαζε ἀτμοὺς κάτω ἀπὸ τὶς θερμὲς ἀχτῖδες τοῦ ἥλιου.

ΝΙΝΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

«ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ»

Ὁ σχολιαστὴς τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Ἀθηνῶν κοινωνιολόγος κ. Ἀνδρέας Καραντώνης κατὰ τὴν ἐκπομπὴν τῆς 16-9-56 ὑπὸ τίτλον «ὁ κόσμος τοῦ πνεύματος καὶ τῆς τέχνης», ἐσχολίασεν μὲ τὰς ἀκολούθους κρίσεις τὸ βιβλίον τοῦ Ἀστυνομικοῦ Δ/ντοῦ Α΄ κ. Νικολάου Ἀρχιμανδρίτου τὰ «Κοινωνικὰ συστήματα» :

«Πρέπει νὰ ἐξάρουμε, ἐξ ἄλλου, τὴν ἔκδοση ἑνὸς τεραστίου συγγράμματος ποὺ τὸ συνέθεσε μὲ πολλὴ γνώση, ἐπιστήμη καὶ κριτική, ὁ κ. Νικόλαος Ἀρχιμανδρίτης, Ἀστυνομικὸς Διευθυντὴς καὶ Διοικητὴς Σχολῶν Ἀστυνομίας Πόλεων. Τὸ τιτλοφόρησε, «Κοινωνικὰ Συστήματα», μέσα δὲ ἀπὸ τὶς ἑπτακόσιες σελίδες τοῦ μεγάλου σχήματος, ἐκθέτει λεπτομερῶς τοὺς τύπους καὶ τὴν διάρθρωση τοῦ ἀστικοῦ ἢ φιλελευθέρου πολιτεύματος, τοῦ σοσιαλιστικοῦ, τοῦ κομμουνιστικοῦ καὶ τοῦ ἀναρχικοῦ. Ἐμφορούμενος ὁ κ. Ἀρχιμανδρίτης ἀπὸ ἀγνὰ Ἑλληνικὰ καὶ φιλελεύθερα ἰδανικά, ἀντιδιαστέλλει μὲ σοφία τὰ φιλελεύθερα ἀπὸ τὰ ἀπολυταρχικὰ καθεστῶτα καὶ ἀπαριθμεῖ ἕνα πρὸς ἕνα τὰ βασικά τους γνωρίσματα. Εἶναι ἕνα συνθετικὸ βιβλίο ποὺ θὰ πρέπει νὰ διαβαστῇ ἀπὸ κάθε ἄνθρωπο ποὺ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὰ φλέγοντα σύγχρονα προβλήματα».

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Κι' ὅμως Ἑλλάδα μου!

Γύρισα μέρη μακρυνά,
γνώρισα κράτη κι' εἶδα πλούσιες Πολιτεῖες,
θαύμασα ὡραῖα δειλινὰ
σὲ χίλια μέρη μακρυνά,
πούναι γεμᾶτα ὁμορφιὰ καὶ γοητεῖες.

*

Κι' ὅμως Ἑλλάδα μου γλυκειά,
στὴν ὁμορφάδα σου κανένα δὲν σοῦ βγαίνει·
μοιάζεις σὰν νᾶσαι ζωγραφιά,
γιατ' εἶσαι Ἑλλάδα μου γλυκειά,
πάντα μὲ δάφνινο στεφάνι στολισμένη.

*

Μπορεῖ νὰ εἶσαι πιὸ φτωχὴ
καὶ σὲ χαλάσματα συχνὰ ν' ἀργοδιαβαίνῃς...
μὰ κρύβεις μέσα σου ψυχή,
—τί καὶ ἂν εἶσαι πιὸ φτωχή;;—
ποτὲ δὲν δείλιασες. ΠΟΤΕ ΣΟΥ ΔΕΝ ΠΕΘΑΙΝΕΙΣ.

*

Κι' ἂν κάποια μέρα πικραθῇς
καὶ τὸ παράπονο φριχτὰ σὲ συνεπάρῃ...
σ' ἕνα λεπτὸ θὰ ξεχασθῇς,
ἂν κάποια μέρα πικραθῇς,
δίπλα στὸ τσίγκινο φτωχό σου κατοστάρι.

*

Πάρνης, Πεντέλη, Ὑμηττός,
τὴ λεβεντιά σου μὲ καμάρι τραγουδᾶνε,
μαζί τους κι' ὁ Λυκαβηττός,
Πεντέλη, Πάρνης, κι' Ὑμηττός,
τὸ φόρεμά σου τὸ γαλάζιο χαιρετᾶνε.

*

Γύρισα μέρη μακρυνὰ
κι' ὅσα δὲν εἶδα μ' ἐνδιαφέρον τὰ διαβάζω,
μὰ σὰν τῆς Πλάκας τὰ στενά,
ἴδια δὲ βρῆκα πουθενά,
γιαυτὸ μὲ τίποτα στὸν κόσμο δὲν τ' ἀλλάζω.

Νίνα Γεωργίου

ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

Ὑπὸ **Κ. Γ. ΓΑΡΔΙΚΑ**, τακτικοῦ Καθηγητοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν—Διευθυντοῦ τῶν Ἐγκληματολογικῶν Ὑπηρεσιῶν

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ τέλος)

13. Μέτρα καταπολεμήσεως τῶν οἰκονομικῶν αἰτίων τῶν ἐγκλημάτων. Τὸ μέσον τῆς πάλης κατὰ τῆς τοιαύτης δυσμενοῦς γενικῆς καταστάσεως εἶναι ἡ ὑγιὴς κοινωνικὴ πολιτική. Ἡ ὑποτίμησις τοῦ μόχθου τῆς ἐργασίας καὶ ἡ δυστυχία τῶν προλεταρίων ἄγει εἰς φθίσιν τῆς κοινωνίας καὶ ἐπαναστάσεις. Ἡ διὰ τῆς βίας καὶ τοῦ αἵματος καταστολὴ τοιούτων λαϊκῶν ἐξεγέρσεων ὡς ἄλλοτε ἐγίνετο ἐν Ῥώμῃ ἢ κατὰ τὸν μεσαιῶνα ἐν Ἀγγλίᾳ, Γαλλίᾳ, Γερμανίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ εἶναι μέθοδος ἀτελεσφόρητος, ἅτε μὴ ἐπιδρῶσα ἐπὶ τὴν αἰτίαν τῆς νόσου. Ὀρθὴ πολιτικὴ εἶναι ἡ ἐπαγομένη κοινωνικὴν δικαιοσύνην καὶ οἰκονομικὴν εὐπορίαν, ἡ ἀμβλύνουσα τὸν ἀνταγωνισμὸν τῶν κοινωνικῶν τάξεων καὶ ἀποτρέπουσα τὴν ὑποδούλωσιν τοῦ λαοῦ εἰς μειονοψηφίαν συγκεντροῦσαν πλοῦτον καὶ πολιτικὴν ἰσχὺν καὶ ἕνεκα τούτου καθισταμένην ὑπερφίαλον. Διὰ τῆς δουλείας ἤχθη εἰς τὸν μαρασμὸν ἡ ἀρχαία Ἑλλὰς καὶ ἡ Ῥώμη, εἰς αὐτὴν δ' ὀφείλεται καὶ ἡ πτῶσις τοῦ Βυζαντίου· διότι τὸν ιδ' καὶ ιε' αἰῶνα αἱ γαῖαι ἀνῆκον εἰς τὸν αὐτοκράτορα, τὰς μονάς, τοὺς εὐγενεῖς, ἑκατοντάδες δὲ χιλιάδων δουλοπαροίκων χωρικῶν εἶχον περιπέσει εἰς ἀθλιότητα, ὥστε οὐκ ὀλίγοι δὲν ἀντετάχθησαν ἐρρωμένως κατὰ τῆς ὑποδουλώσεως εἰς ξένον κυρίαρχον. Ὁ σοσιαλισμὸς ἢ ὁ κομμουνισμὸς ἐπιδιώκει ἴσην εὐημερίαν ἁπάντων τῶν ἀνθρώπων διὰ καταργήσεως τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας καὶ τῶν κοινωνικῶν τάξεων, ἤτοι διὰ κοινωνίας ἀταξικῆς (Marx)· ἀλλ' ἵνα ἐπιτύχῃ τούτου διεγείρει πρὸς ὀξυτέραν πάλην τῶν τάξεων καὶ πρὸς ἐπανάστασιν. Ἐπὶ πλέον θεωρεῖ τὰ κοινωνικὰ φαινόμενα ἐντελῶς μονοπλεύρως ἤτοι ὡς προϊόντα παραγόντων μόνον ὑλικῶν (ἱστορικὸς ὑλισμός). Ἐξαλείφων τὸ ἐλατήριον τοῦ ἀτομικοῦ κέρδους ἄγει εἰς οἰκονομικὴν μείωσιν, ὁ δὲ συγκεντρωτικὸς ἔλεγχος καὶ καταναγκασμὸς εἶναι ὑπερβολικός, οἷον ἡ κατάργησις τῆς ἐλευθέρας ἐκλογῆς τοῦ ἐπαγγέλματος καὶ τῆς ἐλευθέρας μετακινήσεως τοῦ ἐργάτου, μάλιστα δὲ ἡ ἀναγκαστὴ ἐργασία, ἥτις καταλύει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀτόμου· ὥστε ὑπάρχει τυραννία καὶ οἱ ἐκ ταύτης κίνδυνοι. Ἡ λεγομένη κοινωνικὴ πολιτική, δημιουργηθεῖσα ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ιθ' αἰῶνος ἐν αἷς χώραις ἡ ῥαγδαία ἀνάπτυξις τῆς βιομηχανίας προεκάλει ἀντιθέσεις συμφερόντων τῶν κοινωνικῶν τάξεων, ἐπιδιώκει τὴν ἄμβλυνσιν τῆς ἀντιθέσεως τῶν κοινωνικῶν τάξεων πρὸς εὐημερίαν τῆς ὅλης κοινωνίας, ἀλλὰ διατηρουμένης τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας· εἶναι προστασία καὶ ἐνίσχυσις τῶν ἐργατῶν καὶ γενικώτερον τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων γινομένη δι' ἐπιβαρύνσεως ἑτέρας οἰκονομικῆς τάξεως τῆς τῶν ἐργοδοτῶν καὶ καθόλου τῶν οἰκονομικῶς εὐρώστων· ἐπιτυγχάνει ἄρα μόνον ἂν τὰ θεσπιζόμενα τελικῶς ἐνισχύουσι καὶ δὲν μειοῦσι ἢ δὲν παραλύουσι τὴν καθόλου παραγωγὴν τῶν ἀγαθῶν· ἡ ἐν Γαλλίᾳ κυβέρνησις Bloom τῷ 1936 προέβη ἀποτόμως εἰς μεγάλας πρὸς τοὺς ἐργάτας παραχωρήσεις, αἵτινες ὅμως ἔσχον ἐπικίνδυνα οἰκονομικὰ ἐπακολουθήματα, ἰδίᾳ δ' ἐξεμηδένισαν τὰς πρὸς τοὺς ἐργάτας παραχωρήσεις διὰ τῆς ὑψώσεως τοῦ τιμαρίθμου. (1)

(1) ΒΙΒΛ. Ὁ v. Swiedineck—Südenhorst, Sozialpolitik, 1911. R. Wilbrandt, Sozialpolitik, 1919 Sombart, Sozialismus und soziale Bewegungen, 1919.

α) Σώφρων πολιτικὴ κατὰ τοῦ ἐγκλήματος εἶναι ἡ τόνωσις τῆς ὑγιοῦς μέσης τάξεως (1). Οἱ αὐτοτελεῖς παραγωγοί, μικροὶ καλλιεργηταί, βιοτέχναι, ἔχοντες μικρὸν κεφάλαιον μετὰ εἰδικότητός τινος ἐπαγγελματικῆς ἐργασίας, ἀποτελοῦσι τὴν μέσην τῆς κοινωνίας τάξιν, ἥτις εἶναι τηρητὴς τῶν ὑγιῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων, ἡ τάξις τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν, αἵτινες εἶναι κύριος παράγων, ἀντιπαλαίων τὸν πειρασμὸν τοῦ ἐγκλήματος.

Ἡ μέση αὕτη τάξις πρότερον πιεζομένη ἔκ τε τῶν ἄνω καὶ τῶν κάτω ὑπὸ τῶν ὠργανωμένων τάξεων, καὶ τῆς ἐργατικῆς καὶ τῆς κεφαλαιοκρατικῆς, ἐκινδύνευε νὰ ἐκλίπῃ συσφιγγομένη ἐκ τῆς πενίας καὶ φθίνουσα. Ἡ σύγχρονος ὅμως κοινωνικὴ πολιτικὴ ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ ἐνισχύει τὴν μέσην τάξιν. ὡς ἐν τῇ γεωργίᾳ τοὺς ἀνεξαρτήτους μικροὺς καλλιεργητὰς διὰ τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν (προμηθευτικῶν, παραγωγικῶν, πιστωτικῶν, ἀλληλοασφαλίσεως ἀπὸ θεομηνιῶν, ἢ ἐπιδιωκόντων τὴν ἐκτέλεσιν τοπικῶν ἔργων ἐγγείων βελτιώσεων (2)· ὁμοίως δ' ἐνισχύει τοὺς χειροτέχνας καὶ βιοτέχνας μέσης τάξεως (3).

β) Ἐνδείκνυται ὡς μέσον πάλης κατὰ τῆς ἄνω ἐκτεθείσης ἐπιβλαβοῦς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς συγκροτήσεως, ἥτις ἀπέρρευσεν ἐκ τῆς κεφαλαιοκρατίας, ἡ εἰδικὴ ἐπίβλεψις καὶ ἡ κρατικὴ καὶ διεθνὴς ῥύθμισις, ἵνα κατὰ τὸ δυνατὸν μετριασθῇ ἡ ὑπερπαραγωγὴ καὶ ἰδίως περιορισθῶσιν αἱ διακυμάνσεις τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Διὰ τῆς τοιαύτης ῥυθμίσεως προλαμβάνεται ἡ σπατάλη κεφαλαίων καὶ ἐργατικῶν δυνάμεων καὶ πρὸ παντὸς ἡ ἀνεργία καὶ ἑδραιοῦται σύστημα οἰκονομικῆς πειθαρχίας. Τοιούτων ἐπιδιώξεων εἶναι ὁ ἐν Ἀμερικῇ τῷ 1946 ἐκδοθεὶς νόμος περὶ ἀνεργίας (Employment Act 1946) δι' οὗ θεσπίζεται ὅτι καθ' ἑκάστην σύνοδον τοῦ Κογκρέσσου ὁ πρόεδρος ἀκούων τῆς γνώμης τοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου (Counsil of economic Advisers), ὅπερ παρακολουθεῖ τὴν ἐξέλιξιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως καὶ διατυποῖ προβλέπεις ὡς πρὸς τὴν οἰκονομικὴν κίνησιν ἐν τῷ προσεχεῖ μέλλοντι (ἰδιωτικὴν κατανάλωσιν, ἐπενδύσεις κ.λ.), ὑποβάλλει συμφώνως πρὸς τὰς προβλέψεις ταύτας ὑπόμνημα σχεδίου περὶ τῶν ληπτέων ὑπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς κυβερνήσεως μέτρων πρὸς διασφάλισιν πλήρους ἀπασχολήσεως εἰς ἐργασίαν παντὸς δυναμένου νὰ ἐργασθῇ καὶ πλήρους χρησιμοποιήσεως τῶν λοιπῶν παραγωγικῶν πόρων τῆς χώρας πρὸς ἐπίτευξιν ὑψηλῆς παραγωγῆς. Παρομοία πολιτική, δηλ. πολιτικὴ πλήρους ἀπασχολήσεως ἀκολουθεῖται μεταπολεμικῶς καὶ ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας, τοῦ Καναδᾶ, τῆς Γαλλίας καὶ ἄλλων τινῶν χωρῶν.

Οὕτω τὸ κράτος δὲν περιορίζεται νῦν εἰς συμπτωματικὴν ῥύθμισιν ζητημάτων ἀναφαινομένων ἐν τῷ οἰκονομικῷ ἀνταγωνισμῷ, ἀλλὰ θεωρεῖ τὸ ὅλον κοινωνικὸν

A. Weber, Der Kampf swischen Kapital und Arbeit, 1930 Weddingen, Sozialpolitik, 1933. W. Beveridge, Full Employement in a free Society, 1945. G. Williams The Price of Social Security, 1944. M. Dobb, Studies in the development of Capitalism, 1947. Ν. Φωτήλα, Κοινωνικὴ πολιτική, 1937. Ξ. Ζολώτα, Δημιουργικὸς σοσιαλισμός, 1944. Τοῦ ἰδίου, Ἡ μεταμόρφωσις τῆς κεφαλαιοκρατίας, (Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, ἀνάτυπον ἐκ τῶν Πρακτικῶν) 1953. Ἐπὶ πλέον βλ. Ἀγαλλοπούλου, Οἱ τρεῖς ἱεράρχαι καὶ ἡ κοινωνικὴ πολιτική, Ἀθῆναι 1955.

(1) G. Schmoller, Was verstehen wir unter dem Mittelstande? 1897. J. Wernicke, Kapitalismus und Mittelstands politik, 2α ἔκδ. Jena, 1922. G. Izard, Les classes moyennes, Paris 1938. Fr. Marsbach, Theorie des Mittelstandes, Bern. 1942.

(2) Παρ' ἡμῖν ἀρχικὸς ν. 602/1915 ἐπανειλημμένως τροπ. καὶ συμπληρωθείς. Ἀ. Σβώλου, Τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταιρίζεσθαι καὶ τὸ δίκαιον τῶν σωματείων (ἐναίσ. διατρ. Ἀθηνῶν), 1915. Α. Φωκᾶ, Συνεταιρισμοὶ καὶ συνεταιριστικὴ οἰκονομία, 1935.

(3) Παρ' ἡμῖν ν. 184/1914 περὶ συστάσεως ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιμελητηρίων καὶ ν. 3305/1925 ἄρθρ. 6 περὶ μικροεπαγγελματικῶν καὶ χειροτεχνικῶν ἐπιμελητηρίων. Βλ. Δ. Στεφανίδου, Τὰ ἐμπορικὰ ἐπιμελητήρια, 1926, σ. 218.

πρόβλημα καὶ ἐπεμβαίνει ἐνεργῶς κατευθῦνον τὰς ἀτομικὰς καὶ συλλογικὰς προσπαθείας πρὸς θεραπείαν τοῦ συμφέροντος τῆς ὁλότητος καὶ ἄμβλυνσιν τῶν ἀντιθέσεων. Ἡ ῥυθμιστικὴ αὕτη ἐπέμβασις τοῦ κράτους, τὸ σύστημα διευθυνομένης οἰκονομίας (économie dirigée) (1) εἶναι τὸ μέσον τῶν δύο ἀκροτήτων, τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ τῆς ἀμιγοῦς κεφαλαιοκρατίας. Κατὰ τὰς παλαιὰς φιλελευθέρας ἀντιλήψεις, laissez—faire, τὸ κράτος ἔμενεν ἀπαθὲς εἰς τὰς ὀξυτάτας κοινωνικὰς ἀντιθέσεις καὶ τὸν σφοδρότατον ἀνταγωνισμὸν τῶν κοινωνικῶν τάξεων, διότι ἐπιστεύετο ὅτι διὰ τοῦ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ αὐτομάτως θὰ ἐπήρχετο οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ ἁρμονία· οὕτως ὅμως ἐπῆλθεν ἀναρχία τῆς παραγωγῆς, τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς.

γ) Ἡ ἀ ν θ ρ ω π ί ν η ἐ ρ γ α σ ί α ἀφορᾷ εἰς ὁλόκληρον τὴν κοινωνίαν. Τὸ κράτος δὲν καταργεῖ μὲν ἐντελῶς τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐργασιακῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐπιτρέπει ταύτην μόνον ἐφ' ὅσον περιλαμβάνει ὅρους εὐνοϊκωτέρους τῶν νομίμων κατωτάτων ὁρίων προστασίας τοῦ ἐργαζομένου· τὰ ὅρια ταῦτα ἐπιβάλλονται διὰ κανόνων δημοσίας τάξεως ὑποχρεωτικῶν οὐ μόνον ὡς πρὸς τὸν ἐργοδότην, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐργαζόμενον. (2)

Ἐν ταῖς συνθήκαις τῆς εἰρήνης τοῦ μεγάλου πολέμου 1914—1918 ἀναγρά-

(1) Τὸ σύστημα τοῦτο περιορίζει τὴν οἰκονομικὴν ἐλευθερίαν τῶν πολιτῶν ἠγγυημένην διὰ τοῦ Σ. ἄρθρ. 4. Οἱ περιορισμοὶ ὅμως συντείνουσιν εἰς τὴν κοινωνικὴν δικαιοσύνην καὶ διασφάλισιν τῆς εὐημερίας τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων· γινόμενοι διὰ νόμου πρὸς τὸ κοινωνικὸν συμφέρον, εἶναι συνταγματικοὶ καὶ ἂν μὴ ὑπάρχῃ τεθεσπισμένη εἰδικὴ ἐν τῷ Σ. διάταξις, οἵαν περιέλαβον τὰ νεώτερα Σ. (Βεϊμάρης 1919 ἄρθρ. 151, Ἰταλίας 1948 ἄρθρ. 41 § 3 κ.ἄ.). Τὸ δικαστήριον κατὰ τὴν ἔρευναν τῆς συνταγματικότητος τοῦ νόμου τοῦ καθορίζοντος τὸ οἰκονομικὸν σχέδιον ἢ πρόγραμμα ἐλέγχει, ἂν ἡ ἐπέμβασις εἶναι ἀναγκαία καὶ οἰκονομικῶς καὶ κοινωνικῶς ὠφέλιμος, ἄλλως ὑπάρχει παραβίασις τοῦ Σ. Ἀλλὰ δὲν εἶναι συνταγματικὸς νόμος ὁ εἰσάγων λ.χ. σύστημα συντεχνιακὸν ἢ κομμουνιστικόν· διότι τὸ ἐν τῷ Σ. καθεστὼς οἰκονομικὸν κοινωνικὸν σύστημα, τὸ φιλελεύθερον δημοκρατικόν, δὲν δύναται νὰ ἀνατραπῇ ὑπὸ τοῦ κοινοῦ νομοθέτου. Βλ. Σ β ώ λ ο υ—Β λ ά χ ο υ, Τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος Ια 1954, σ. 325, 331 ἑ.

(2) Ἡ ἰσοτιμία ἐργάτου καὶ ἐργοδότου κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς περὶ συμβάσεως ἐργασίας εἰσήχθη ὡς πρόοδος κατὰ τὴν κατάργησιν τῆς φεουδαρχίας (γαλλ. CC ἄρθρ. 1779 ἑ.)· ἀλλ' εἶναι σήμερον ἀνεπαρκής, διότι οἱ πλεῖστοι τῶν ἐργαζομένων ὡς ἀπορώτεροι εἶναι ἐν μειονεκτικῇ θέσει. Διὸ δι' εἰδικῶν ὑποχρεωτικῶν διατάξεων διασφαλίζεται ἡ προστασία τῆς προσωπικότητος καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἀδυναμίας τοῦ ἐργαζομένου. Αἱ συμφωνίαι τῶν μερῶν, ἐργοδότου καὶ ἐργαζομένου, ὀφείλουσι νὰ εἶναι ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν ὑποχρεωτικῶν διατάξεων. (Ὁ Ἑλλην. Α.Κ. ῥυθμίζει τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐν ἄρθρ. 648—680).

Ἡ σ ύ μ β α σ ι ς μ α θ η τ ε ί α ς ἔχει διφυῆ σχέσιν ἐργασίας τε καὶ ἐκπαιδεύσεως· οὗ ἕνεκα πλεῖσται διατάξεις τῶν ἐργατικῶν νόμων ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν μαθητευομένων (Κ α π ο δ ί σ τ ρ ι α, Ἑρμηνεία σ. 140. Δ. Π ο ρ τ ό λ ο υ, Ἡ σύμβασις μαθητείας 1942).

Τὰ νεώτερα Σ. ἐθέσπισαν διατάξεις δι' ὧν προστατεύεται ὁ ἐργαζόμενος καὶ ἡ ἐργατικὴ δύναμις ὡς ἐθνικὸν ἀγαθὸν (οἷον Ἰταλ. Σ. 1948 ἄρθρ. 35, 36, 37, 39). Τὸ Ἑλλην. Σ. τοῦ 1927 ἔν ἄρθρ. 22 (μὴ ἐπαναληφθέντι ἐν τῷ Σ. τοῦ 1952), ὥριζεν ὅτι ἡ ἐργασία ἥ τε πνευματικὴ καὶ ἡ σωματική, διατελεῖ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ κράτους, μεριμνῶντος συστηματικῶς ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς ἐξυψώσεως τῶν ἐργαζομένων τάξεων, ἀστικῶν καὶ ἀγροτικῶν. (Ρ α κ τ ι β ά ν, Ἡ συνταγματικὴ προστασία τῆς ἐργασίας ἐν Ἐπιθεωρήσει Ἐργ. Δικ. 13 σ. 531 ἑ. S v o l o s, Le travail dans les constitutions contemporaines, Paris, Sirey 1939).

Ἡ ἐ λ ε υ θ ε ρ ί α τ ῆ ς ἐ ρ γ α σ ί α ς εἶναι ἡ ἠγγυημένη ὑπὸ τοῦ Σ. ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου, ὅπως διαθέτῃ κατὰ βούλησιν ἐπὶ μισθῷ ἢ ἀμοιβῇ τὴν πρὸς ἐργασίαν σωματικὴν ἢ πνευματικὴν αὐτοῦ δύναμιν καὶ ἱκανότητα· ἐκτείνεται δὲ εἰς ἐλευθερίαν τῆς συνδικαλιστικῆς ὀργανώσεως τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν καθόλου μισθωτῶν, ἔτι δὲ καὶ εἰς δικαίωμα πρὸς ἀπεργίαν. Τὰ δικαιώματα ταῦτα διακηρύσσονται ῥητῶς ὑπό τινων Συνταγμάτων. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς ἐργασίας ὑπόκειται εἰς ῥύθμισιν καὶ περιορισμούς διὰ νόμου. Ἡ ἐπέμβασις τοῦ νομοθέτου δὲν εἶναι ἀντισυνταγματική, οἷον οἱ νόμοι τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, δι' ὧν πολλαὶ διατάξεις ἰδιωτικοῦ δικαίου, λ.χ. ὡς πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ἐργασίας, τὰς κατὰ τὴν μονομερῆ λύσιν αὐτῆς ὑποχρεώσεις, προσέλαβον χαρακτῆρα ἀναγκαστοῦ δικαίου ἢ δημοσίας τάξεως διὰ τὴν προστασίαν τοῦ ἐργαζομένου καὶ τὸ κοινωνικὸν ἀγαθόν, ὅπερ ἐκπροσωπεῖ ἡ δύναμις τῆς ἐργασίας. Πηγὴ τῶν περιορισμῶν καὶ τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἐργοδότου δὲν εἶναι μόνον ἡ ἐθνικὴ νομοθεσία, ἀλλὰ καὶ αἱ καταρτιζόμεναι ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας, ἧς συμμετέχει καὶ ἡ Ἑλλάς, διε-

φεται ἡ ἀρχὴ ὅτι ἡ ἐργασία πρέπει νὰ μὴ θεωρῆται ὡς ἐμπόρευμα ἢ ἀντικείμενον ἐμπορίας. Ἡ συνθήκη τῶν Βερσαλλιῶν (1919) ἀναγράφει (μέρος ιγ' περὶ ἐργασίας)· «ἐπειδὴ ὑφίστανται ὅροι ἐργασίας συνεπαγόμενοι ὡς πρὸς πολλοὺς ἀδικίαν, ἀθλιότητα καὶ στερήσεις, γεννώσας δυσφορίαν ἀπειλοῦσαν τὴν παγκόσμιον εἰρήνην καὶ ἁρμονίαν εἶναι ἐπεῖγον νὰ βελτιωθῶσιν οἱ ὅροι οὗτοι ἐκ δικαιοσύνης καὶ φιλανθρωπίας, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐξασφάλισιν διαρκοῦς εἰρήνης ἐν τῷ κόσμῳ». Διὰ τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν (τμ. ιγ') κατέστη ἡ «Διεθνὴς ὀργάνωσις ἐργασίας» ἐν τῇ Κ.Τ.Ε. ἥτις δὲν εἶχε μὲν τὴν ἐξουσίαν νὰ θεσπίζῃ κανόνας διεθνοῦς κοινωνικῆς πολιτικῆς, πράγματι ὅμως ἀπέβη διακρατικὸν νομοθετικὸν ὄργανον κοινωνικῆς πολιτικῆς πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς κοινωνικῆς νομοθεσίας εἰς τὰς ἐπὶ μέρους χώρας διὰ συστήματος διεθνοῦς ἐποπτείας καὶ κυρώσεων (1). Διὰ τῆς συνθήκης δηλαδὴ τῶν Βερσαλλιῶν ἱδρύθη παρὰ τῇ Κ.Τ.Ε. «Διεθνὲς γραφεῖον ἐργασίας» (2) καὶ ὡρίσθη νὰ συνέρχηται κατ' ἔτος «Διεθνὴς συνδιάσκεψις ἐργασίας» ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν διαφόρων κρατῶν (62 περίπου). Αἱ διεθνεῖς συνδιασκέψεις τῆς ἐργασίας συντάσσουσι σχέδια διεθνῶν συμβάσεων, ἅτινα ἂν ἐπεκυροῦντο ὑπὸ τῶν νομοθετικῶν σωμάτων ἑκάστου κράτους ἴσχυον ἐπὶ δεκαετίαν (3). Αἱ διεθνεῖς συνδιασκέψεις ἐργασίας ἐπιδιώκουσι τὴν ὑγιεινὴν (4) ἐξύψωσιν τῆς ζωῆς τῶν ἐργατῶν, τὴν βελτίωσιν τῆς διατροφῆς καὶ κατοικίας (5), τὴν καταπολέμησιν ὑπερκοπώσεως, οἰνοπνευματιάσεως, φυματιάσεως, συφίλιδος, τὴν πνευματικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ βελτίωσιν τῆς ἐπιτηδειότητος τῶν ἐργατῶν, τὴν ῥύθμισιν τοῦ χρόνου τῆς ἀναπαύσεως πρὸς φυσικὴν καὶ ἠθικὴν αὐτῶν ἀνάπτυξιν (6), τὴν ὀργάνωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς παραγωγῆς, τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας, ἵνα πᾶσα ἀνθρωπίνη δύναμις χρησιμοποιηθῇ ἐν τῷ ὅλῳ βιομηχανικῷ συστήματι· κατατείνουσιν ἄρα εἰς τὴν φυσικήν, πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐργαζομένων ἤτοι τοῦ πολλοῦ κοινοῦ ἐπὶ ἀναπτύξει τῆς παραγωγῆς καὶ σπουδαίᾳ προαγωγῇ τοῦ ὅλου πολιτισμοῦ. (7)

θεῖς συμβάσεις (λ.χ. ν. 2079/1952 περὶ κυρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 29 διεθνοῦς συμβάσεως Γενεύης 1930 περὶ τῆς ἀναγκαστῆς ἢ ὑποχρεωτικῆς ἐργασίας. Κράτος ἐπικυροῦν τὴν σύμβασιν ὑποχρεοῦται ὅπως καταργήσῃ τὴν χρῆσιν τῆς ἀναγκαστῆς ἢ ὑποχρεωτικῆς ἐργασίας ὑφ' ὅλας τὰς μορφὰς αὐτῆς, ἤτοι πᾶσαν ἐργασίαν ἢ ὑπηρεσίαν ἀπαιτουμένην ἐπὶ ἀπειλῇ ποινῆς καὶ ἣν τὸ ἄτομον δὲν προσφέρει οἰκείᾳ βουλήσει. Εἰδικώτερον βλ. Ββώλου—Βλάχου, Τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος Ια 1954 σ. 122, 126, 350, 353, 356.

(1) Βλ. Χρ. Ἀγαλλοπούλου, Ἡ ἐξέλιξις τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς καὶ αἱ σύγχρονοι κατευθύνσεις της, 1954, σ. 6.

(2) Ἐκδίζει ἴδια περιοδικὰ δελτία («Revue international du travail», «Bulletin officiel», «Informations sociales»), μελέτας, ἐρεύνας, συλλογὰς νόμων.

(3) Α. Τριανταφύλλη, Διεθνὴς ὀργάνωσις ἐργασίας. Αἱ διεθνεῖς συμβάσεις καὶ ἡ σχετικὴ ἑλληνικὴ νομοθεσία, 1937.

(4) Βλ. Buyse, Le travail industriel dans ses rapports avec l'Hygiène mental ἐν Rev. belge VI, 98.

(5) Βλ. Ν.Δ. 2963/1954 περὶ ἱδρύσεως αὐτονόμου ὀργανισμοῦ ἐργατικῆς κατοικίας.

(6) Ὁ κατὰ τὸν ν. 5204/1931 (ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, βλ. καὶ ν. 3467/1955) ἱδρυθεὶς καὶ λειτουργῶν ὀργανισμὸς ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἐργατικὴ Ἑστία» εἶναι νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ κράτους, ὅπερ σκοπὸν ἔχει «τὴν ψυχαγωγίαν, τὴν σωματικὴν ἀγωγὴν καὶ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἐργαζομένων».

(7) Ἡ Διακήρυξις τῆς Φιλαδελφείας τῆς 10-5-1944 εἶναι τμῆμα τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας· ἐν τῷ γ' μέρει τῆς Διακηρύξεως ταύτης καθορίζονται εἰδικώτερον οἱ σκοποὶ τῆς διεθνοῦς κοινωνικῆς πολιτικῆς (βλ. Ζάρρα, Ἡ Διεθνὴς Σύνδιάσκεψις Ἐργασίας τῆς Φιλαδελφείας, Ἐθν. Τυπογρ. 1945) οἵτινες εἶναι: ἡ ἱκανοποίησις τοῦ πρὸς ἐργασίαν δικαιώματος τοῦ ἀτόμου, «πλήρης ἀπασχόλησις» («plénitude de l'emploi»)· ὁ ἐπιθυμῶν δηλαδὴ νὰ ἐργασθῇ δὲν πρέπει νὰ καταλείπηται ἐν τῇ ἀνεργίᾳ, ἀλλὰ νὰ χρησιμοποιῆται εἰς ὃ ἔργον αἱ ἱκανότητες καὶ αἱ γνώσεις αὐτοῦ ἐπιτυγχάνουσι τὴν ὑψίστην ἀπό-

Διὰ τοῦ Καταστατικοῦ χάρτου τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου τῆς 6-6-1945 (κυρ. Α.Ν. 585/1945) δι' οὗ ἱδρύθη ὁ διεθνὴς Ὀργανισμὸς τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν (Ο.Η.Ε.) ἐπιδιώκεται καὶ ἡ κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ πρόοδος τῶν λαῶν (ἄρθρ. 1 § 3)· διὸ συνέστη Κοινωνικὸν καὶ οἰκονομικὸν συμβούλιον, συγκροτούμενον ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν κυβερνήσεων, πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῶν Η.Ε. Σκοπὸς αὐτῆς (ἄρθρ. 55α) εἶναι ἡ βελτίωσις τῶν βιοτικῶν ὅρων, ἐργασία εἰς πάντας, ὅροι κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς προόδου καὶ ἀναπτύξεως, ἐπίλυσις τῶν διεθνῶν κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν προβλημάτων (ὑγιεινῆς καὶ ἄλλων), διεθνὴς πνευματικὴ καὶ ἐκπαιδευτικὴ συνεργασία, ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ διασφάλισις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν κυριωτέρων ἐλευθεριῶν εἰς πάντας ἀδιακρίτως φυλῆς, φύλου, γλώσσης καὶ θρησκείας. (1)

Πρὸς καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας εἰσήχθη ἡ χρηματικὴ ἐπιχορήγησις (ἐπίδομα) πρὸς τοὺς ἀνέργους καὶ ἡ ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀνεργίας. Ἐφ' ὅσον δηλ. ἡ ἀνεργία δὲν προέρχεται ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἀτόμου, δηλ. ἡ ἁρμοδία κρατικὴ ὑπηρεσία δὲν δύναται νὰ ἐξεύρῃ ἐργασίαν εἰς τὸ ἄτομον, γεννᾶται ἡ ἀξίωσις αὐτοῦ πρὸς χρηματικὴν ὑποστήριξιν ἕνεκα ἀνεργίας (2). Τὴν πρόληψιν τῆς κρίσεως ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ ἐπαγγέλματος προσπαθοῦσι νὰ ἐπιτύχωσι διὰ τῆς ἐξευρέσεως ἐργασίας (3) εἰς τὰ αἰτοῦντα ἄτομα καὶ δι' ἄλλων μέσων οἷα εἶναι ἡ δημιουργία νέων εὐκαιριῶν ἐργασίας πολλῶν ἀτόμων, ἀναβολὴ ὑπαρχουσῶν μὴ ἐπειγούσης φύσεως ἐργασιῶν πρὸς ἐνάσκησιν αὐτῶν εἰς ἐποχὰς τοῦ ἔτους πτωχάς, μετεκπαίδευσις ἐργατῶν εἰς κλάδους ἐργασιῶν ἔχοντας ἀνάγκην ἐργατικῶν χειρῶν, μεταφορὰ καὶ ἐγκατάστασις ἀνέργων ἐν τόποις ἔνθα ὑπάρχουσιν ἐργασίαι πρὸς ἐκμετάλλευσιν, καταβολὴ δαπανῶν τῶν πρὸς τοῦτο ταξιδίων, σύντμησις τῶν ἐργασίμων ὡρῶν.

Κοινωνικὰς ἀσφαλίσεις κατὰ τῆς ἀνεργίας δὲν ἀνεγνώριζε πρὸ τοῦ β' παγκοσ-

---

δοσιν, διασφαλιζομένης εἰς τὸ ἄτομον μορφώσεως καὶ ἐπαγγελματικῆς παιδεύσεως καὶ ἐλευθερίας ἐκλογῆς ἐργασίας καὶ ἐπαγγέλματος· ἡ βελτίωσις τῶν ὅρων τῆς ζωῆς, ἡ διασφάλισις καὶ διεύρυνσις τοῦ συνδικαλιστικοῦ δικαιώματος, ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις κ.ἄ.

Ὁ καταστατικὸς χάρτης τῆς Διεθνοῦς ὀργανώσεως ἐργασίας (συνθήκη Βερσαλλιῶν 1919 τμ. ιγ' ἄρθρ. 387 ἑ.) ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς διασκέψεως ἐργασίας τῆς συνελθούσης ἐν Montréal (1946), ὥστε ἡ διεθνὴς αὕτη ὀργάνωσις νῦν ἐρευνᾷ ἕνεκα τίνων δυσχερειῶν ἢ κωλυμμάτων τὰ κράτη δὲν ἐκύρωσαν τὰς συμβάσεις ἢ πῶς ἐφήρμοσαν τὰς ὑπ' αὐτῶν κυρωθείσας (Ν.Δ. 399/1947).

(1) Τὸ Κοινωνικὸν καὶ οἰκονομικὸν συμβούλιον συνεργάζεται μετὰ τῶν προϋπαρχόντων ποικίλων εἰδικῶν ὀργανισμῶν, οἵτινες ἱδρύθησαν διὰ διεθνῶν συμφωνιῶν πρὸς ἐκπλήρωσιν διεθνῶν καθηκόντων ἐν τῷ οἰκονομικῷ, κοινωνικῷ, πνευματικῷ κύκλῳ (ἄρθρ. 57). Τὸ ἀνωτέρω συμβούλιον ὡς κεντρικὸν ὄργανον ἐναρμονίζει διὰ συστάσεων καὶ συνεννοήσεων τὸ ἔργον αὐτῶν (ἄρθρ. 63). Τοιοῦτος διεθνὴς ὀργανισμὸς εἶναι τὸ Διεθνὲς γραφεῖον ἐργασίας (Κ.τ.Ε. 1919), ὅπερ συνεχίζει τὰς ἐτησίας συνελεύσεις καὶ μετὰ τὸν β' παγκόσμιον πόλεμον· ἐπεξέτεινε μάλιστα τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ, ἱδρῦσαν ἐν διαφόροις χώραις γραφεῖα παρέχοντα τεχνικὴν βοήθειαν ἐπὶ θεμάτων κοινωνικῆς πολιτικῆς. Ἕτεροι διεθνεῖς ὀργανισμοί, μεθ' ὧν συνεργάζεται τὸ Κοινωνικὸν καὶ οἰκονομικὸν συμβούλιον τοῦ Ο.Η.Ε., εἶναι οἱ ὀργανισμοὶ τῆς ἐν Bretton—Woods ὑπογραφείσης πράξεως (θέματα ἐξισορροπήσεως τῆς παγκοσμίου οἰκονομίας Α.Ν. 766/1945), ἤτοι τὸ Διεθνὲς νομισματικὸν ταμεῖον, ἡ Διεθνὴς τράπεζα ἀνοικοδομήσεως καὶ ἀναπτύξεως, ὁ Ὀργανισμὸς ἐπισιτισμοῦ καὶ γεωργίας τῶν Η.Ε. (Ν.Δ. 410/1947), ἡ Ὀργάνωσις Η.Ε. ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως, τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς μορφώσεως (Ν.Δ. 184/1946), ἡ Διεθνὴς ὀργάνωσις ὑγείας (Ν.Δ. 436/1947), ἡ Διεθνὴς ὀργάνωσις ἐμπορίου καὶ ἀπασχολήσεως καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἔμμεσον σχέσιν ἔχοντες πρὸς τὰ κοινωνικὰ προβλήματα καὶ τὴν οἰκονομικὴν τῶν λαῶν συνεργασίαν. Βλ. Ἀγαλλοπούλου, Αἱ κατευθύνσεις τῆς μεταπολεμικῆς διεθνοῦς κοινωνικῆς πολιτικῆς, Ἀθῆναι 1948.

(2) Ἡ κατὰ τῆς ἀνεργίας ἀσφάλισις ὑφίσταται ἐν Ἀγγλίᾳ ἀπὸ τοῦ 1911, ἐν δὲ τῇ Γερμανίᾳ ἀπὸ τοῦ 1927. Ὁ γερμ. ν. περὶ ἐξευρέσεως ἐργασίας καὶ ἀσφαλίσεως τῶν ἀνέργων τῆς 16-7-1927 (πρβλ. καὶ τὸν τῆς 12-10-1929 τροπ. ὑπὸ τοῦ τῆς 21-3-1932) μετέτρεψε τὴν περίθαλψιν τῶν ἀνέργων εἰς ἀσφάλισιν.

(3) Παρ' ἡμῖν ἐθεσπίσθη ἡ ἵδρυσις γραφείων ἐργασίας (ν. 5288/1931), ὡς πρὸς τοὺς ἐργάτας θαλάσσης λειτουργοῦσιν εἰδικὰ γραφεῖα. Περὶ τῶν ἐν Γαλλίᾳ bureaux de placement βλ.

μίου πολέμου ἡ νομοθεσία πολλῶν χωρῶν (1), εἰ καὶ ἡ ἀκουσία ἀνεργία στερεῖ τὸν ἐργάτην τοῦ μισθοῦ, ὡς καὶ ἡ νόσος· διότι καὶ ἡ διάκρισις ἑκουσίας καὶ ἀκουσίας ἀνεργίας ἐθεωρεῖτο δυσχερὴς καὶ αἱ οἰκονομικαὶ καὶ κοινωνικαὶ αἰτίαι τῆς ἀνεργίας ἐμφανίζονται ἀτάκτως, ὥστε ἡ πρόβλεψις καθίσταται δυσχερεστάτη. Ἐθεωρεῖτο μάλιστα ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις τῶν ἀνέργων ἐπικίνδυνος, διότι διὰ τῆς χορηγήσεως τῶν βοηθημάτων ἀσφαλίσεως ὠθεῖ τὰ ἄτομα νὰ ἀποφεύγωσι τὴν ἐργασίαν, οὕτω δ' ἐθίζει εἰς τὴν ὀκνηρίαν· διότι ὁ ἐπὶ μακρὸν χρηματοδοτούμενος ὡς ἄνεργος ἀποβάλλει τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἱκανότητα πρὸς ἐργασίαν. Ἀλλ' ἡ ἐν Η.Π. βορ. Ἀμερικῆς οἰκονομικὴ κρίσις τοῦ 1930 κατέδειξε τὴν μεγίστην σπουδαιότητα τοῦ ζητήματος καὶ τὸ ἀναγκαῖον τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως (Federal Emergency Relief Administration 1933 καὶ 1934).

Ὁ νόμος περὶ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως (Social Security Act 1935) θεσπίζει ἐπαύξησιν τῶν ἐπιδομάτων πρὸς τὰ πρόσωπα τὰ ἀδυνατοῦντα νὰ συντηρήσωσι ἑαυτὰ καὶ μέτρα μειώσεως τῶν αἰτίων τῆς ἀνεργίας· ἐπεβλήθη φόρος εἰς πάντα ἐργοδότην τῆς βιομηχανίας ἐκμισθοῦντα τὴν ἐργασίαν 8 τοὐλάχιστον ἀτόμων, οὕτω δὲ ἀσφαλίζονται πρόσωπα, ἅτινα δι' οἱονδήποτε λόγον ἐστερήθησαν τῆς ἐργασίας αὐτῶν. Ὁ ν. τοῦ 1935 περὶ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως (καὶ αἱ μεταγενέστεραι τροποποιήσεις αὐτοῦ) ἐμείωσε τὰς δεινοτέρας μορφὰς τῆς ὁμαδικῆς ἀνεργίας ἐν Η.Π. παρασχὼν ἀσφάλειαν εἰς ἑκατομμύρια λαοῦ, ἅτινα ἄλλως θὰ ἀντιμετώπιζον τὴν οἰκονομικὴν ἐξαθλίωσιν καὶ ἀπόγνωσιν. (2)

Πρέπει ὅμως νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ λειτουργία τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως δὲν εἶναι οἰκονομικῶς δυνατὴ ὁσάκις ὑφίσταται ἀνεργία μεγάλης ἐκτάσεως. Διότι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ταχέως ἐξαντλοῦνται οἱ οἰκονομικοὶ πόροι τοῦ ὀργανισμοῦ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, ὁσονδήποτε εὔρωστος καὶ ἂν εἶναι οὗτος, ὥστε ταχέως θὰ περιέλθῃ εἰς ἀδυναμίαν ἐνισχύσεως τῶν ἀνέργων. Διὸ μεταπολεμικῶς, παραλλήλως πρὸς τὰ ληφθέντα, ἰδίᾳ κατὰ τὰς ὑποδείξεις τοῦ Beveridge, μέτρα βελτιώσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, λαμβάνονται καὶ κρατικὰ μέτρα συστηματικωτέρας ἀμύνης κατὰ τῆς ἀνεργίας κατατείνοντα εἰς τὴν παρεμπόδισιν μεγάλης ἐκτάσεως ἀνεργίας, οἷα τὰ καθιερωθέντα ἐν Ἀμερικῇ διὰ τοῦ Employment Act τοῦ 1946 (βλ. ἀνωτ. σ. 4028).

Παρ' ἡμῖν εἰσήχθη ἡ ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀνεργίας διὰ τοῦ Α.Ν. 118/1945 (3) ὡς πρὸς τοὺς μισθωτοὺς τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ἥτις ἐπεξετάθη εἰς τὰς βιοτεχνικάς, ἐπαγγελματικὰς καὶ λοιπὰς ἐπιχειρήσεις διὰ τοῦ ν.δ. τῆς 8/11-5-1946.

Τὸ Διεθνὲς γραφεῖον ἐργασίας μετὰ τὴν περὶ τῆς ἀνεργίας καὶ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως τοῦ 1930 ἔρευναν αὐτοῦ ὑπέδειξεν : α') διεθνῆ συνεργασίαν πρὸς ἐλευθέραν ἐπικοινωνίαν τῶν ἐργατῶν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς μεταναστεύσεως πρὸς χώρας, ὧν ὁ πληθυσμὸς εἶναι ἀραιὸς καὶ β') ἐνίσχυσιν τῆς συνεργασίας τῶν διαφόρων ἐθνικῶν οἰκονομιῶν. Ὑπὸ δὲ τῆς συνελεύσεως τῆς Διεθνοῦς ὀργανώσεως ἐργασίας (30-4-1932) διεπιστώθη ἡ ἀνάγκη διεθνοῦς συνεννοήσεως: α') πρὸς καταρτισμὸν καταλόγου μεγάλων ἔργων διεθνῶν καὶ ἐθνικῶν, β') διακανονισμὸν τῶν γενικῶν προβλημάτων

Capitant et Cuche, Précis de législation industrielle, 1933 σ. 158 (παράλληλος ὕπαρξις τοποθετήσεως ἐπὶ πληρωμῇ καὶ δωρεάν).

Ἐπὶ πλέον. βλ. Ν.Δ. 2656/1953 περὶ ὀργανώσεως καὶ ἐλέγχου ἀγορᾶς ἐργασίας ἄρθρ. 5 § 2. Διεθνὴς σύμβασις ἐργασίας 2/1919 περὶ ἀνεργίας ὡς ἀνεθεωρήθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ .96/1949 συμβάσεως γραφείων εὑρέσεως ἐργασίας ἐπὶ πληρωμῇ. Νόμος 3252/1955 περὶ διοικήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ ἀπασχολήσεως καὶ ἀσφαλίσεως ἀνεργίας καὶ ὀργανώσεως τῶν γραφείων εὑρέσεως ἐργασίας, ν. 3250/1955 περὶ κυρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 88 διεθνοῦς Συμβάσεως Ἁγίου Φραγκίσκου 1948 «περὶ διοργανώσεως τῆς ὑπηρεσίας ἀπασχολήσεως».

(1) Capitant—Cuche ἔ.ἀ. σ. 425.

(2) Elliott—Merrill, Social Disorganization, New York 1950 σ. 598, 602.

(3) Γ. Τρίμη, Ἡ ἀνεργία ἐν τῇ ἑλληνικῇ νομοθεσίᾳ, 1946.

τοῦ νομίσματος καὶ τῆς πίστεως καὶ γ') σύναψιν διεθνῶν συμβάσεων ρυθμίσεως τῶν προβλημάτων παραγωγῆς καὶ ἀνταλλαγῆς. (1)

Ὠφέλιμος εἶναι καὶ ἡ περίθαλψις πρὸς διανυκτέρευσιν τῶν ἀπόρων ἀστέγων καὶ τῶν ἀνὰ τὴν χώραν ὁδοιπορούντων πενήτων (ἐργατικοὶ συνοικισμοὶ ἢ ἀποικίαι, ἄσυλα ὁδοιπορούντων).

14. Μεταβολαὶ ἐν τῇ οἰκονομικῇ τάξει τῆς κοινωνίας δύνανται νὰ μειώσωσι καὶ βελτιώσωσι τὴν ἐγκληματικότητα. Τύχῃ ἀγαθῇ, ἡ ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ α' παγκοσμίου πολέμου συνεχὴς βελτίωσις τοῦ κεφαλαιοκρατικοῦ συστήματος ἐνετάθη ἀπὸ τοῦ β' παγκοσμίου πολέμου, ὥστε σήμερον ὁμιλοῦσι περὶ μεταμορφώσεως τῆς κεφαλαιοκρατίας. Ἡ ἐξέλιξις αὕτη παρατηρεῖται ἐν ταῖς μεγάλαις βιομηχανικαῖς χώραις, ἔν τε ταῖς Η. Π. βορείου Ἀμερικῆς καὶ τῇ Εὐρώπῃ, ἰδίᾳ δ' ἐν Ἀγγλίᾳ, Γαλλίᾳ καὶ Σουηδίᾳ. Τὸ διὰ τῶν μεταρρυθμίσεων τούτων διαμορφωθὲν νέον οἰκονομικὸν σύστημα ἐπιδιώκει οὐ μόνον νὰ περιορίσῃ τὰς οἰκονομικὰς κρίσεις καὶ ἀνεργίας ἀλλὰ καὶ νὰ ἀναπτύξῃ τὴν ἀτομικὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὴν δημιουργικὴν ἱκανότητα, καθόλου εἰπεῖν περιέχει ὅ,τι λυσιτελὲς καὶ ἀπορρίπτει ὅ,τι ἐπιβλαβὲς ἔκ τε τοῦ παλαιοῦ κεφαλαιοκρατικοῦ καὶ τοῦ σοσιαλιστικοῦ συστήματος. Τὸ σύστημα τοῦτο διαφέρει τῆς αὐταρχίας καὶ τοῦ κομμουνισμοῦ ἅτε σεβόμενον τὰς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου, ὂν δημοκρατικόν, ἀλλὰ διαφέρει καὶ τοῦ παλαιοῦ κεφαλαιοκρατικοῦ συστήματος, ἅτε ἐπιδιῶκον τὴν μείωσιν τῆς ἐνδείας καὶ ἀνεργίας διὰ τῆς ἀνυψώσεως τῆς στάθμης τοῦ πραγματικοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως κοινωνικῆς δικαιοσύνης.

Διὰ τῆς συντελεσθείσης κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀναμορφώσεως τοῦ κεφαλαιοκρατικοῦ συστήματος ἐτερματίσθη ἡ προτέρα ἐκμετάλλευσις τῶν ἐργαζομένων καὶ ἐβελτιώθησαν οἱ ὅροι διαβιώσεως διασφαλισθείσης μείζονος συμμετοχῆς αὐτῶν εἰς τὰ ἀγαθὰ τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ.

Ἤδη ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ α' παγκοσμίου πολέμου τὰ μέτρα τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, τῆς προστασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων, τῶν ὅρων τῆς ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας ἐν τῇ ἐργασίᾳ καὶ τὸ σύστημα τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλείας κατέστησαν ἀρτιώτερα. (2) Ἡ ἐπαχθὴς ἐπαγγελματικὴ ἐργασία τῶν ἀνηλίκων κάτω τῶν 16 ἐτῶν κατηργήθη, ἡ ἀντιμισθία τῶν ἐργατῶν ἐβελτιώθη διὰ καθορισμοῦ κατωτάτου ὅρου μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καὶ περιορισμοῦ τῆς διαρκείας τῆς ἐργασίας. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς κοινωνικῆς προνοίας διασφαλίζει ἰατρικὴν καὶ ἄλλην περίθαλψιν τῶν ἀτόμων κατωτέρου εἰσοδήματος καὶ τῶν ἀνέργων. Ἡ τάξις τῶν ἐργατῶν ἔχει νῦν ἀξιόλογον πολιτικὴν ἰσχὺν διασφαλίζουσαν τὴν παροχὴν προνομίων ὑπὲρ τῆς ἐργασίας. Ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς δημοκρατίας διὰ νομοθετικῶν μεταρρυθμίσεων τῆς τελευταίας εἰκοσαετίας, ἄνευ ἐπαναστάσεως καὶ ἄνευ καταργήσεως τοῦ θεσμοῦ τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας, οἱ ἐργάται τῶν Η.Π. βορ. Ἀμερικῆς καὶ τῶν κρατῶν τῆς Εὐρώπης ἐκτήσαντο τὰ πλεονε-

(1) Qualid, Cours de doctorat, Paris 1932—33 σ. 441 ἑ. 448 ἑ. Νῦν βλ. Beveridge, Du travail pour tous (γαλλικὴ μετάφρ. Laufenburger—Damarchi). Mesures d'ordre national et international en vue du plein emploi (ἔκδ. OHE 1949). La lutte contre le chômage (ἔκδ. Διεθνοῦς γραφείου Ἐργασίας 1950). Les objectifs de plein emploi dans le cadre du probleme de cooperatit europeenne (ἔκδ. Συμβουλίου Εὐρώπης) 1951.

Die broblematik der Vollbeschäftigung (Schriften des Vereins für Sozialpolitik), Berlin 1951.

(2) Διαμορφοῦται ἡ ἰδέα τοῦ δικαιώματος ἐξ ὑποκειμένου τοῦ ἐργαζομένου ἐπ' αὐτῶν. Ἤδη ἐν τοῖς Σ. τῶν ξένων χωρῶν ἀπὸ τοῦ 1919, οὐχὶ τῷ ἑλληνικῷ τοῦ 1952, ἀναγράφονται καὶ προστατεύονται οὐ μόνον τὰ ἀτομικὰ ἀλλὰ καὶ «κοινωνικὰ δικαιώματα», οἷον τὸ πρὸς ἐργασίαν καὶ ἐπαρκῆ ἀμοιβήν, τῆς ἀδείας πρὸς ἀνάπαυσιν, συνδικαλιστικῆς ἐλευθερίας, κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως. Αἱ διατάξεις τῶν νεωτέρων Συνταγμάτων περὶ κοινωνικῶν δικαιωμάτων δὲν εἶναι πᾶσαι κανόνες δικαίου, ἀλλ' ἔνιαι αὐτῶν προγραμματικαὶ ἁπλῶς διακηρύξεις καὶ ὑποδείξεις, ἄγουσαι ὅμως εἰς δημιουργίαν καταλλήλου οἰκονομικοῦ συστήματος (Α. Σβώλου—Γ. Βλάχου, Τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος, τ. Α1, 1954, σ. 126).

κτήματα, ἅτινα ὁ Marx ἐπίστευε καὶ ἐκήρυττεν ὅτι ἠδύναντο νὰ ἐπιτευχθῶσι μόνον δι' ἐπαναστάσεως καὶ μόνον διὰ καταργήσεως τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας. Τὸ κράτος δικαίου μεταβάλλεται βαθμιαίως καὶ εἰρηνικῶς εἰς κράτος προνοίας, ἀνέσεως καὶ εὐημερίας. (1)

Ἡ ἄδικος καὶ ἄνισος διανομὴ τοῦ εἰσοδήματος τὸ κύριον ἐπακολούθημα τῆς κεφαλαιοκρατίας κατεπολεμήθη δραστικῶς κατὰ τὴν τελευταίαν εἰσοσαετίαν διὰ μέτρων περιοριστικῶν τῶν μονοπωλιακῶν βιομηχανιῶν καὶ διὰ συστήματος βαρείας προοδευτικῆς φορολογίας τῶν κληρονομιῶν καὶ προοδευτικῆς φορολογίας τοῦ εἰσοδήματος. Κατὰ τὰ ἔτη τοῦ β' παγκοσμίου πολέμου καὶ τὰ μετ' αὐτὸν ἐν Η.Π. βορ. Ἀμερικῆς, τῇ Μ. Βρεττανίᾳ, ἐν τοῖς σκανδιναυικοῖς κράτεσι, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἑλλάδι ηὐξήθη πολὺ ἡ φορολογία τοῦ εἰσοδήματος «εἰ καὶ παρ' ἡμῖν ἡ φοροδιαφυγὴ δὲν ἐπέτρεψε τὴν ἐπιτυχίαν ἱκανοποιητικῶν ἀποτελεσμάτων», ὡς ὀρθῶς ἐκτιμᾷ ὁ Ζολώτας. Διὰ τῶν φορολογιῶν δὲ τούτων ἐξευρίσκονται τὰ ἀναγκαιοῦντα χρηματικὰ μέσα πρὸς ἐφαρμογὴν συστημάτων κοινωνικῆς προνοίας καὶ περιθάλψεως, οἱονεὶ μεταγγίζεται αἷμα ἐκ τῶν ὑπεραιμικῶν εἰς τοὺς ἀναιμικούς. Ἐπὶ πλέον ἐν ταῖς χώραις τῆς ἠπειρωτικῆς Εὐρώπης, μάλιστα δὲ ἐν Ἑλλάδι, συνέτειναν εἰς δικαιοτέραν διανομὴν τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ πλούτου διὰ τῆς διανομῆς τῶν μεγάλων ἀγροκτημάτων εἰς ἀκτήμονας γεωργούς. Τέλος ὁ θεσμὸς τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων εὐρυνόμενος τείνει νὰ περιλάβῃ ὁλόκληρον τὸν πληθυσμόν. Ὁ ἀγγλικὸς ν. τοῦ ἔτους 1946 ἐπιδιώκει νὰ διασφαλίσῃ εἰσόδημα ἐπαρκὲς πρὸς συντήρησιν τοῦ ἀτόμου καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, ὅταν δι' οἱονδήποτε λόγον ἀδυνατῇ νὰ ἐργασθῇ· οὕτως ὁ θεσμὸς τῆς ἀσφαλίσεως, ὅταν μάλιστα ἔχῃ προσόδους ἐξ ἀμέσου προοδευτικῆς φορολογίας, συντείνει εἰς τὴν δικαιοτέραν ἀνακατανομὴν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.

Τὸ κεφαλαιοκρατικὸν σύστημα ἦτο συνυφασμένον πρὸς τὰς οἰκονομικὰς κρίσεις καὶ τὴν συνεχῶς αὐξανομένην ἀνεργίαν, αἵτινες κατὰ τὸν Marx καὶ τοὺς θιασώτας αὐτοῦ θὰ ἐπέφερον τὸ τέλος τῆς κεφαλαιοκρατίας. Διὸ μετὰ τὸν β' παγκόσμιον πόλεμον τὰ κράτη ἐπιδιώκουσι τὴν διασφάλισιν ἐργασίας εἰς πάντας τοὺς δυναμένους νὰ ἐργασθῶσι. Πλήρης ἀπασχόλησις πασῶν τῶν ἐργατικῶν χειρῶν αὐξάνει τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα καὶ καθιστᾷ ὑψηλότερον τὸ ἐπίπεδον τῆς ζωῆς τοῦ κοινοῦ, δηλαδὴ παροχὴ ἐγγυήσεως τῆς οἰκονομικῆς ὑπάρξεως πάντων τῶν ἀτόμων καὶ δικαίωμα εἰς εἰσόδημα χορηγούμενον ὑπὸ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως παντὶ τῷ ἱκανῷ πρὸς ἐργασίαν, ὅστις ζητῶν δὲν ἀνευρίσκει ταύτην.

Εἰς περιορισμὸν τῆς ἀνίσου διανομῆς τοῦ πλούτου καὶ τῶν εἰσοδημάτων, τῶν οἰκονομικῶν κρίσεων καὶ τῆς ἀνεργίας τείνει ὡσαύτως ἡ ἀπὸ τοῦ β' παγκοσμίου πολέμου, μάλιστα δὲ ἐν ταῖς μεγάλαις βιομηχανικαῖς χώραις τῆς δυτ. Εὐρώπης, ἐνάσκησις ἐπιχειρήσεων ὑπὸ τοῦ κράτους, ἡ κρατικοποίησις ἢ ἐθνικοποίησις πολλῶν ἐξ αὐτῶν (λ.χ. μεταφορῶν, ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, χάλυβος, ἄνθρακος) οἷον ἐν Γαλλίᾳ ἀπὸ τοῦ 1945, Μ. Βρεττανίᾳ, Αὐστρίᾳ (2) κ.λ. Οὕτω τὰ κράτη τῆς Δύσεως ἐπετέλεσαν βήματα πρὸς τὸν σοσιαλισμόν, ἀλλὰ δὲν ἔβησαν μέχρις ἐκσοσιαλισμοῦ τῆς οἰκονομίας· παρέμειναν αἱ ἰδιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις, ὥστε τὰ μέσα παραγωγῆς κατέχουσιν ἐν πολλοῖς ἰδιῶται.

Ἀντὶ τῆς παλαιᾶς ἀσυδότου ἐλευθερίας τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς ὑπάρχει σήμερον ἐπέμβασις καὶ ῥύθμισις ὑπὸ τοῦ κράτους, ὥστε κατὰ τὰ μετὰ τὸν β' παγκόσμιον πόλε-

(1) Βλ. Ἀ. Θ. Σμπαρούνη, Δημοσία Οἰκονομικὴ τ. Α' 1955 σ. 180 ἔνθα συνοψίζονται αἱ οἰκονομικαὶ κατευθύνσεις τοῦ συγχρόνου κράτους.

(2) Τὰ νεώτερα συντάγματα (Ἰταλικὸν 1948 ἄρθρ. 43) περιέχουσι διατάξεις ἐπιτρεπούσας καὶ οὐχὶ ἐπιβαλλούσας τὰς κρατικοποιήσεις ταύτας, ἀλλ' ἐπὶ ἀποζημιώσει καὶ ὑφ' ὅρους καθοριζομένους ἐν τῷ νόμῳ, μάλιστα δὲ καθοριζομένου τοῦ τρόπου διαχειρίσεως τῆς ἐθνικοποιουμένης περιουσίας. Βλ. Σβώλου—Βλάχου ἔ.ἀ. σ. 125.

μον ἔτη, ἀπεσοβήθησαν ἐν Η.Π. βορ. Ἀμερικῆς καὶ ἀλλαχοῦ τάσεις πρὸς οἰκονομικὰς κρίσεις καὶ ἀνεργίαν. Ὁμοίως δὲ κατὰ τὰ ἔτη τοῦ β΄ παγκοσμίου πολέμου καὶ τὰ μετ' αὐτὸν ἐξηλείφθη ἡ ἄλλοτε λίαν ἰσχυρὰ ἀντίθεσις τῶν κοινωνικῶν τάξεων πρὸς ἀλλήλας. Ἐν πολλαῖς χώραις ἐθεσπίσθησαν μέτρα ἐνισχύσεως τῶν μικρῶν καὶ μέσων βιοτεχνικῶν καὶ γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες θάλλουσι παρὰ ταῖς μεγάλαις. Οὕτως ἐσημειώθη ἄνοδος τῆς ἐργατικῆς τάξεως, ἥτις ἐν ἱκανῷ μέτρῳ κατέστη ἀστικὴ καὶ ἀντιεπαναστατική. Ἐν τῇ νῦν κοινωνίᾳ τῶν Η.Π. τῆς βορ. Ἀμερικῆς θεωρεῖται ὅτι ἐπικρατεῖ ἡ μεσαία τάξις τῆς κοινωνίας καὶ τὸ ἰδανικὸν τοῦ Σταγερίτου (Elliott–Merrill σ. 703). (1)

15. Ἡ ἑλληνικὴ νομοθεσία. Ἡ Ἑλλὰς χώρα γεωργικὴ καὶ ναυτιλικὴ μόλις κατὰ τὰς πρώτας δεκαετηρίδας τοῦ αἰῶνος ἐμφαίνει βιομηχανικήν τινα κίνησιν· διὸ ἡ συστηματικὴ ἐργατικὴ πολιτικὴ τοῦ κράτους, τείνουσα εἰς βελτίωσιν καὶ ἐξύψωσιν τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ, ἤρξατο ἀπὸ τοῦ 1910· ἔκτοτε ἡ Ἑλλὰς θεσπίζει καὶ εἰδικὴν ἐργατικὴν νομοθεσίαν, ἥτις εἶναι λίαν ἀξιόλογος (2). Πρὸς ἐπίβλεψιν τῆς τηρήσεως τῶν διατάξεων τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας κατέστη εἰδικὸν σῶμα Ἐπιθεωρήσεως ἐργασίας ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Ἐθν. Οἰκονομίας. (3)

Ἀξιοσημείωτοι εἶναι : ὁ ν. ΓΨΛΔ΄/1911 περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν καὶ περὶ ὡρῶν ἐργασίας (4), θεσπίζων ὑποχρεώσεις τῶν βιομηχάνων, ἵνα τηρῶσιν ὅρους καθαριότητος καὶ ὑγιεινῆς καὶ μέτρα ἀσφαλείας κατὰ τῶν ἐκ τῶν μηχανημάτων κινδύνων πρὸς διασφάλισιν τῆς ζωῆς, ὑγείας καὶ σωματικῆς ἀκεραιότητος τῶν ἐν τοῖς ἐργοστασίοις αὐτῶν ἐργαζομένων. (5)

(1) Βιβλ. Ξενοφ. Ζολώτα, Ἡ μεταμόρφωσις τῆς κεφαλαιοκρατίας, λόγος εἰσιτήριος εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν, 1953 (Πρακτικὰ Ἀκαδημίας τ. 27, 1952). Δ. Ψαρροῦ, Δημόσιον δίκαιον καὶ οἰκονομικὴ ζωή, 1951. Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ ἀναθεώρησις τοῦ συντάγματος τῆς δημοκρατίας τῆς Ἑλβετίας, 1950. Χρ. Ἀγαλλοπούλου, Ἡ ἐξέλιξις τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς καὶ αἱ σύγχρονοι κατευθύνσεις της, Ἀθῆναι 1954, Elliott—Merrill, Social Disorganization, New York 1950, σ. 703ἑ.

(2) Ι. Καποδίστρια, Ἑρμηνεία τοῦ ἐργατικοῦ δικαίου, 1937.

Ἐν τῷ στ΄ Δ. σ. ποιν. δικαίου Ῥώμης (1953) ἤρξατο συγκριτικὴ σπουδὴ τῶν εἰδικῶν ποινικῶν νόμων τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας χωρῶν τινων πρὸς ἐνδεχομένην διατύπωσιν θεμελιωδῶν ἀρχῶν, αἵτινες θὰ ἔδει νὰ διέπωσι τὸ εἰδικὸν τοῦτο ποινικὸν δίκαιον (droit pénal social économique, δίκαιον ποινικόν, κοινωνικόν, οἰκονομικόν), ἵνα καταστῇ τελεσφορώτερον (καθορισμὸς τῶν στοιχείων τῶν ἐγκλημάτων, τῆς εὐθύνης, τῶν ποινῶν, μέτρων ἀσφαλείας, ἑτέρων κυρώσεων ἐκτὸς τοῦ ποινικοῦ δικαίου κειμένων, προληπτικὰ μέτρα, δικαστηριακὴ ὀργάνωσις, ποινικὴ δικονομία). Βλ. Revue internationale dr. pénal τ. 24, 1953, σ. 289 (περὶ Ἑλβετίας Comment σ. 373· περὶ Γερμανίας Drost, σ. 387· περὶ Κάτω Χωρῶν Mülder σ. 423· περὶ Γαλλίας, Vouin σ. 437. Συνθετικὸν ὑπόμνημα Vrij, Le droit pénal social économique, αὐτόθι σ. 726. Τοῦ αὐτοῦ, Le droit pénal social économique, αὐτόθι τ. 22, 1951, σ. 477. Τοῦ αὐτοῦ, Le droit sanctionnatlur de la réglementation sociale—économique ἐν Rev. criminelle 1955, σ. 409.

(3) Ν. ΔΚΘ΄/1912 ἄρθρ. 21. Β.Δ. 24/28-7-1912 περὶ καθηκόντων τῶν ἀποτελούντων τὸ σῶμα τῆς Ἐπιθεωρήσεως τῆς ἐργασίας Ν. 2943/1922, Ν. 4819/1930, Ν. 3249/1955 περὶ κυρώσεως τῆς ὑπ' ἀρ. 81 διεθνοῦς συμβάσεως περὶ ἐπιθεωρήσεως ἐργασίας εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον.

(4) Βλ. Β.Δ. 25-8/5-9-1920 κωδικ. τὰς περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν διατάξεις.

(5) Τὸ Β.Δ. 23-4-1913 περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν περιέχει διατάξεις περὶ καθαριότητος, ἀερισμοῦ τῶν ἐργοστασίων, προφυλάξεως τῶν ἐργαζομένων ἀπὸ μολύνσεων, ἀναθυμιάσεων καὶ κινδύνων ἐκ τῶν μηχανημάτων. Εἶτα ἐθεσπίσθησαν διατάξεις πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ ἀτυχημάτων καὶ ὑπὲρ τῆς ὑγιεινῆς τῶν ἀσκούντων εἰδικώτερα ἐπαγγέλματα. Κατόπιν Β.Δ. 14/22-3-1934 περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως βιοτεχνικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐργοστασίων. Ἐκτὸς τῶν εἰδικῶν νόμων διατηρουμένων ἐν ἰσχύι καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Α.Κ. (βλ. Α.Ν. 2783/1941 Εἰσαγ. ν. ἄρθρ. 38) ἰσχύουσι καὶ αἱ διατάξεις τοῦ Α.Κ. περὶ ὑποχρεώσεως προνοίας τοῦ ἐργοδότου ἔναντι τοῦ ἐργαζομένου (ἄρθρ. 662 ἑ.), περὶ ἀσφαλείας καὶ ὑγιεινῆς τῶν χώρων ἐργασίας (666 ἑ.), περὶ παροχῆς ἐτησίας ἀδείας εἰς τοὺς ἐργαζομένους (660 ἑ.), περὶ νόσου ἐκμισθωτοῦ ἐργασίας (βλ. καὶ ἄρθρ. 679 καὶ ἄρθρ. 929 καὶ 931 Α.Κ.). Πρβλ. Ζέπον, Ἐνοχικόν, Β΄ εἰδικὸν μέρος 1953 σ. 336 ἑ.

Ὁ ν. ΔΚΘ'/1912 περὶ ἐργασίας γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων ἀπηγόρευσε τὴν ἐργασίαν εἰς παῖδας κάτω τῶν 12 ἐτῶν, περιώρισε τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας τῶν ἄνω τῶν 12 ἐτῶν νεαρῶν ἀτόμων καὶ τῶν γυναικῶν καὶ ἀπηγόρευσε τὴν νυκτερινὴν ἐργασίαν αὐτῶν. Ὁ νόμος ἐπέβαλε διακοπὰς πρὸς ἀνάπαυσιν κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἡμερησίας καὶ τῆς ἑβδομαδιαίας ἐργασίας· προὐνόησε περὶ μέτρων προστατευτικῶν τῆς ὑγείας, τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς σωματικῆς ἀκεραιότητος, ἀπαγορεύσας ὡρισμένας ἐργασίας εἰς τὰ νεαρὰ πρόσωπα. Κατόπιν δ' ἡ Ἑλλὰς ἐκύρωσε τὰς διεθνεῖς συμβάσεις τῆς Διεθνοῦς διασκέψεως τῆς ἐργασίας τῆς Οὐασιγκτῶνος ἤτοι ν. 2271/1920 περὶ καθορισμοῦ κατωτάτου ὁρίου ἡλικίας τῶν ἀνηλίκων εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἐργασίας (14ον ἔτος), ν. 2272/1920 περὶ νυκτερινῆς ἐργασίας ἀνηλίκων ἐν τῇ βιομηχανίᾳ, ν. 2275/1920 περὶ νυκτερινῆς ἐργασίας τῶν γυναικῶν (Ν.Δ. 30/31-10-1935), ν. 2274/1920 περὶ ἐργασίας γυναικῶν πρὸ τοῦ τοκετοῦ καὶ μετ' αὐτόν(1). Δυστυχῶς παρ' ἡμῖν καὶ ἐν ἐργοστασίοις χρησιμοποιεῖται ἱκανὸς ἀριθμὸς ἀνηλίκων κάτω τῶν 14 ἐτῶν praeter legem ἐπὶ βλάβῃ τῆς ἀναπτύξεως, τῆς ὑγείας καὶ μορφώσεως αὐτῶν, οἵτινες εἶναι ὀρφανοὶ ἢ ἀνήκουσιν εἰς πολυτέκνους οἰκογενείας λίαν πτωχάς, ὥστε ἂν μὴ εἰργάζοντο θὰ ἐλιμοκτονοῦντο· πολλῷ δὲ μᾶλλον μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν (ἀνήλικες πρόσφυγες), κατὰ τὴν Γερμανικὴν κατοχὴν (1942 ἐξῆς) καὶ τὰ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἔτη.

Ἡ Ἑλλὰς ἐκύρωσε (ν. 2269/1920) τὴν διεθνῆ σύμβασιν τῆς Διεθνοῦς συνδιασκέψεως τῆς Οὐασιγκτῶνος τοῦ 1919 περὶ περιορισμοῦ τῶν ὡρῶν ἐργασίας ἐν ταῖς βιομηχανικαῖς ἐπιχειρήσεσιν εἰς 8 καθ' ἡμέραν καὶ 48 καθ' ἑβδομάδα. Τὸ ὀκτάωρον εἶχεν ἤδη ἐφαρμοσθῆ εἴς τινας κλάδους ἐργασίας διὰ διαταγμάτων ἐκδιδομένων κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ν. ΓΨΛΔ'/1911, κατὰ δὲ τὰ ἔτη 1936 καὶ 1937 εἶχεν ἐπεκταθῆ εἰς ἁπάσας τὰς βιομηχανίας, βιοτεχνίας καὶ ἄλλας ἐργασίας. Εἴς τινας δὲ κατηγορίας ἐπιχειρήσεων ἡ διάρκεια τῆς ἡμερησίας ἐργασίας περιωρίσθη πλειότερον· διὰ τοῦ Α.Ν. 547/1937 ἄρθρ. 7 ἐδ. 3 ἡ ἐργασία τῶν ὑπαλλήλων ἀνωνύμων ἑταιρειῶν καὶ τῶν τραπεζῶν ὡρίσθη ἑπτάωρος. Ὁμοίως μέχρι τοῦ β' παγκοσμίου πολέμου εἶχεν ἐπεκταθῆ εἰς πλείστας πόλεις καὶ ἐπαγγέλματα ἡ κατὰ Κυριακὴν ἑβδομαδιαία ἀνάπαυσις, μέτρον ὑγιεινῆς καὶ θρησκευτικῆς ἠθικῆς εἰσαχθὲν καθόλου εἰπεῖν εἰς πάσας τὰς χώρας ὡς πρὸς πάντα τὰ βιομηχανικὰ καὶ ἐμπορικὰ ἐπαγγέλματα. (2)

Καθόλου εἰπεῖν μέχρι τοῦ 1929 εἶχεν εἰσαχθῆ διεθνῶς ἡ ὀκτάωρος ἡμερησία καὶ 48ωρος ἑβδομαδιαία ἐργασία. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως τοῦ 1932 ἐν ταῖς χώραις τῆς μεγάλης βιομηχανίας σημειοῦται τάσις πρὸς νέαν μείωσιν τοῦ χρόνου ἐργασίας, ἤτοι 40ωρος καθ' ἑβδομάδα οἷον ἐν Η.Π. βορείου Ἀμερικῆς (1933), ἐν Ἰταλίᾳ (1934), ἰδίᾳ πρὸς ἐπικούφισιν τῆς ἀνεργίας, εἶτα δὲ καὶ ἐν ἄλλαις χώραις λ.χ. ἐν Γαλλίᾳ (1936).

Ὁ ν. 539/1945 ὑποχρεοῖ τοὺς ἐργοδότας σχεδὸν ὅλων τῶν ἐπιχειρήσεων εἰς παροχὴν κατ' ἔτος ἀδείας ἧς ἡ διάρκεια ποικίλλει ἀναλόγως τοῦ εἴδους τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τοῦ χρόνου ὑπηρεσίας καὶ τοῦ ἐὰν ὁ μισθωτὸς τυγχάνῃ ὑπάλληλος ἢ ἐργάτης. Εἰδικαὶ διατάξεις ἐθεσπίσθησαν ὡς πρὸς τὰ νεαρὰ πρόσωπα, τὰ μήπω συμπληρώσαντα τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας καὶ τοὺς

(1) Ἐπὶ πλέον βλ. ὡς πρὸς ἐργασίας ἀνηλίκων ἐπὶ πλοίων Ν.Δ. 23-9/7-10-1925 κυρ. ν. 4211/1929 σύμβασις περὶ κατωτάτου ὁρίου ἡλικίας τῶν ναυτοπαίδων· ὡς πρὸς οἰκιακὰς ὑπηρεσίας Α.Ν. 759/1937 ἄρθρ. 2· ὡς πρὸς ἐπικίνδυνα ἐπαγγέλματα Α.Ν. 1204/1938 περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς χρήσεως μολυβδούχων χρωμάτων.

(2) Ν. ΓΥΝΕ' 1909 κωδ. Β.Δ. 5-4-1914, ν. 2990/1922 περὶ κυρώσεως τῆς διεθνοῦς συμβάσεως τῆς διεθνοῦς συνδιασκέψεως ἐργασίας τῆς Γενεύης τοῦ 1921, Δ. 23-11-1928 περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως (τροπ. μεταγενεστέρως).

ἐργαζομένους εἰς ἀνθυγιεινὰ ἐπαγγέλματα ἢ ἰδιαιτέρως κοπιώδη (τυπογραφεῖα, ὑελουργεῖα, βαφεῖα κ.λ.).

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας ὁ μισθωτὸς δικαιοῦται τῶν συνήθων ἀποδοχῶν ὧν θὰ ἐδικαιοῦτο, ἐὰν ἀπησχολεῖτο παρὰ τῇ ἐπιχειρήσει κατὰ τὸν ἀντίστοιχον χρόνον. (1)

Προστατευτικὸς θεσμὸς τῶν ἐργαζομένων εἶναι ὁ τῆς ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως τῆς ἐργασίας (ν. 2112/1920 τροπ. ὑπὸ ν. 4558/1930 (2)· ἀρχικῶς ἀφορῶν μόνον εἰς τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους ἐπεξετάθη μετά τινων τροποποιήσεων Β.Δ. 16/18-7-1920 καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν, τεχνιτῶν καὶ ὑπηρετῶν)· ὁρίζει δὲ ὅτι ἀπόλυσις ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου προσληφθέντος οὐχὶ πρὸς ὡρισμένον χρόνον, παραμείναντος ὅμως ἐν τῇ ἐργασίᾳ ὑπὲρ τοὺς δύο μῆνας, δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἄνευ προηγουμένης προειδοποιήσεως ἤτοι καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Ἡ καταγγελία αὕτη ἐξικνεῖται ἀπὸ 30 ἡμερῶν μέχρι τὸ πολὺ 2 ἐτῶν ὡς πρὸς τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, ἀπὸ 5 δ' ἡμερῶν μέχρι 2 μηνῶν ὡς πρὸς τοὺς ἐργάτας. Ὁ ὑπάλληλος ἢ ὁ ἐργάτης εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ καταγγείλῃ τὴν σύμβασιν, ἀλλὰ πρὸ χρόνου ἴσου πρὸς τὸ ἥμισυ τῶν ἀνωτέρω διαστημάτων. Νῦν ἰσχύει ὁ ν. 3198/1955 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ καταγγελίας τῆς σχέσεως ἐργασίας διατάξεων. Καὶ καθ' ἃς περιπτώσεις δὲν ἐφαρμόζονται αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ἰσχύουσιν αἱ τοῦ Α.Κ. 669 § 2 καὶ 672 ἑ. (Βλ. Ζέπον Ἐ.ἀ. σ. 375).

Ὁμοίως τῷ 1920 ἐψηφίσθη ὁ ν. 2111 περὶ ἀδικημάτων κατὰ τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐργασίας (3), ὅστις τιμωρεῖ διὰ φυλακίσεως καὶ χρηματικῆς ποινῆς τὸν ἐπιχειροῦντα νὰ ἐξαναγκάσῃ διὰ βίας κ.λ. ἐργοδότην εἰς μεταβολὴν τῶν ὅρων ἐργασίας καὶ νὰ ἀποτρέψῃ ἐργάτας ἐπιθυμοῦντας νὰ ἐργασθῶσιν. Εἰς τὴν αὐτὴν ποινὴν ὑπόκεινται καὶ οἱ ἐργοδόται, οἵτινες, ἵνα ἐξαναγκάσωσιν ἐργάτας πρὸς μεταβολὴν τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας, προκαλοῦσι διακοπὴν τῆς ἐργασίας ἐργοδότου (lock out). Τὸ ἄρθρ. 4 κατήργησε τὸ ἄρθρ. 167 Π.Ν. 1834 καθ' ὃ ἐτιμωροῦντο οἱ ἐργάται ἀπεργοῦντες. Ὁ νόμος 2111/1920 κατηργήθη ὑπὸ τοῦ Π.Κ. ἄρθρ. 473 ἐδ. 2 ἀριθ. 18.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 332 Π.Κ. τιμωρεῖται ὁ ἐξαναγκασμὸς πρὸς παῦσιν ἐργασίας καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 294 (ὡς ἐτροπ. ὑπὸ Α.Ν. 1623/1951 ἄρθρ. 6 κυρωθ. ν. 2057/1952) ἡ παῦσις ἐργασίας· «Διὰ φυλακίσεως τοὐλάχιστον 3 μηνῶν τιμωρεῖται, ὅστις, διαρκούσης τῆς ἐν ᾗ διατελεῖ σχέσεως μισθώσεως ἐργασίας, ἐκ προθέσεως, διὰ παύσεως τῆς ἐργασίας ἄνευ ἐγκαίρου πρὸς τὸν ἐργοδότην καὶ τὴν οἰκείαν ἀστυνομικὴν ἀρχὴν προειδοποιήσεως ἢ κακοβούλου παρελκύσεως αὐτῆς, γίνεται ὑπαίτιος τῶν ἐν ἄρθρ. 292 (παρακώλυσις συγκοινωνιῶν) καὶ 293 (παρακώλυσις τῆς λειτουργίας ἄλλων κοινωφελῶν ἐγκαταστάσεων) πράξεων, ἐντεῦθεν δὲ προξενεῖται κατάστασις κοινῆς ἀνάγκης». (4)

(1) Βλ. καὶ ν. 2081/1952 περὶ κυρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 52 Διεθνοῦς συμβάσεως τῆς Γενεύης τοῦ 1936 περὶ κανονικῶν κατ' ἔτος ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν.

(2) Ι. Καποδίστρια, Περὶ καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ὡρισμένου καὶ ἀορίστου χρόνου, 1933.

(3) Πρβλ. ἄρθρ. 414 γαλ. Π.Κ. (ν. 25-5-1864) Larquier, L' article 414 du code pénal français et son interprétation par la jurisprudence, Rev. sc. crim. 1953, σ. 191 ἑ. Parys Les atteintes à la liberté du travail et au droit d'association, Rev. belge I 657 ἑ., 783 ἑ. Kiefe, La loi du 6-12-1947 tendand a la protection de la liberté du travail, Rev. science crim, 1948 σ. 25.

(4) Πρβλ. Ψήφισμα Γ'/1946 περὶ ἐκτάκτων μέτρων ἀφορώντων εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν ἄρθρ. 7.

Κατ' ἀκολουθίαν ἐκτὸς τῆς ἀπεργίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων (1), ἥτις τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρ. 247 Π.Κ. (πρότερον Π.Ν. 1834 ἄρθρ. 451, ν. 3453/1928 καὶ εἶτα 5458/1932) δικαίωμα πρὸς ἀπεργίαν ἀναγνωρίζεται παρ' ἡμῖν εἰς τὴν ἐργατικὴν τάξιν, διότι θεωρεῖται ὡς μέσον πάλης πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν συμφερόντων αὐτῆς καὶ ἐπίτευξιν δικαιοτέρου μισθοῦ· τιμωροῦνται δ' ὡρισμέναι μόνον περιπτώσεις ἀπεργίας, ὅσαι δηλ. γινόμεναι ἀπροειδοποιήτως προξενοῦσι κατάστασιν κοινῆς ἀνάγκης (2) καὶ ὁ διὰ βίας ἐξαναγκασμὸς πρὸς παῦσιν ἐργασίας.

Ἀλλ' αἱ ἀπεργίαι ζημιοῦσι καὶ τὴν ὅλην κοινωνίαν· αἱ ἐξ αὐτῶν οἰκονομικαὶ ζημίαι εἶναι ἐνίοτε κολοσσιαῖαι. Διὸ εἰσήχθησαν αἱ μέθοδοι ἐπιλύσεως τῶν συλλογικῶν διαφορῶν διὰ συζητήσεων καὶ ἀμοιβαίων παραχωρήσεων, διὰ συνδιαλλαγῆς καὶ διαιτησίας. Ἐπὶ θεμάτων ρυθμισθέντων διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας εἶναι φυσικὸν νὰ μὴ ἀναφύωνται διαφωνίαι κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἰσχύος αὐτῆς ἄγουσαι εἰς ἀπεργίαν ἢ ἀνταπεργίαν. Ἐπὶ πλέον βλ. ν. 3239/1955 ἄρθρ. 18 τιμωροῦντα διὰ ποινῆς τὴν κατὰ παράβασιν τοῦ νόμου τούτου διακοπὴν τῆς ἐργασίας πρὸς ἐκβιασμὸν εὐνοϊκῆς λύσεως ὑπὲρ τοῦ ἀπεργοῦντος ἢ τοῦ ἀνταπεργοῦντος ἐργοδότου.

Ἄλλοι νόμοι κανονίζουσι τὰ τῆς πληρωμῆς τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν μισθῶν τῶν ὑπηρετῶν καὶ ὑπαλλήλων (3), μὴ ἐπιτρέποντες τὴν εἰς εἶδος πληρωμήν, καὶ καθορίζουσιν ἁπλῆν διαδικασίαν ἄνευ τύπων καὶ προθεσμιῶν πρὸς ἐκδίκασιν

(1) Βλ. Σβώλου—Βλάχου ἔ.ἀ.τ. Β' ὑπὸ ἄρθρ. 11 σ. 305, 296 ἑ. Βλ. καὶ Λαγάκου, Ἡ ἀπεργία, 1954 (ἀνάτυπον περιοδικοῦ «Σπουδαί», Δ' 3).

(2) Ὡς ἐν Ἀγγλίᾳ ὁ Conspiracy and Protection of Property Act 1875, τροπ. διὰ τοῦ Trade Disputes Act 1906 τροπ. διὰ τοῦ Trade Disputes and Trade Unions Act 1927 καὶ 1946· βλ. Stone's justices Manual 78 ἔκδ. ὑπὸ Hayward 1946, σ. 1223. Τὸ Σ. τῆς Γαλλίας τοῦ 1946 (preambule) ἀναγνωρίζει εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου καὶ τὸ τῆς ἀπεργίας. Ἡ ἀπεργία δὲν λύει τὴν σύμβασιν ἐργασίας ἐκτὸς βαρέος πταίσματος τοῦ ἀπεργοῦ. «Τὸ δικαίωμα τῆς ἀπεργίας ἀσκεῖται ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν νόμων, οἵτινες ρυθμίζουσι τοῦτο» (πρ. γαλλ. ν. 11-2-1950).

Νεώτερον εἶδος ἀπεργίας εἶναι ἡ μετὰ ἐγκαταστάσεως τῶν ἀπεργῶν ἐντὸς τοῦ ἐργοστασίου καταλαβόντων καὶ φρουρούντων αὐτὸ (grève par occupation des locaux, strike sit down, οἷον ἐν Γαλλίᾳ 1936, Η. Π. βορ. Ἀμερικῆς 1937), ὅπερ λίαν δυσχερῶς ἀντιμετωπίζεται. Ὁμοίως ἡ λευκὴ ἀπεργία ἢ παθητικὴ ἀντίστασις, ἐκ προθέσεως πλημμελὴς ἐκτέλεσις τῶν ἐκ τῆς συμβάσεως ἀνειλημμένων ὑποχρεώσεων, ἐκ προθέσεως ἀμελὴς κατασκευὴ τῶν προϊόντων τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ ἀσυγχώρητος βραδυπορία ἐν τῇ παροχῇ ἐργασίας· (αὕτη χαρακτηρίζεται ὡς εὐθεῖα παράβασις τῆς συμβάσεως ἐργασίας. Καποδίστριας ἐν Ἐπιθεωρήσει Ἐργατικοῦ δικαίου Η' 1949 σ. 224. Λιτζερόπουλος, αὐτόθι τ. 12, 1953, σ. 642). Ἀντίδοτον τοῦ ἐργοδότου κατὰ τῆς ἀπεργίας τῶν ἐργατῶν εἶναι τὸ κλείσιμον τοῦ ἐργοστασίου (lock out) ὥστε οἱ ἐργάται ἀποκλειόμενοι τῆς ἐργασίας ἀναγκάζονται εἰς παραίτησιν ἀπὸ τῶν ἀξιώσεων αὐτῶν (ἀνταπεργία).

(3) Ἡ πληρωμὴ τοῦ ἐργατικοῦ μισθοῦ εἰς εἶδος ἦτο μέσον μεγάλης ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἐργαζομένων (Trucksystem). Παρ' ἡμῖν ν. ΔΛ'/1912, ν. 185 καὶ 2193 (ἄρθρ. 6 § 6) κωδικ. διὰ Β.Δ. 24-7/12-8-1920 περὶ πληρωμῆς τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ περὶ τῶν μισθῶν τῶν ὑπηρετῶν καὶ ὑπαλλήλων (Καποδίστρια, Ἑρμηνεία ἐργατικοῦ δικαίου, 1937, σ. 253 ἑ.). Ἐπὶ πλέον βλ. καὶ Διεθνῆ σύμβασιν ὑπ' ἀριθ. 95/1949 περὶ προστασίας τοῦ ἡμερομισθίου.

Κατὰ τὸ Β.Δ. 24-7-/21-8-1920 ἄρθρ. 2 ἀπαγορεύεται ἡ πληρωμὴ τῶν ἡμερομισθίων νὰ γίνηται ἐντὸς καπηλείων, παντοπωλείων, καφεψείων. Πρβλ. ἄρθρ. 45 Γαλλικοῦ κ. ἐργασίας βιβλ. Ι (1910). Ὁ νομοθέτης ἠθέλησεν, ἵνα ὁ ἐργάτης μὴ εὑρίσκηται ἐκτεθειμένος εἰς τὸν πειρασμὸν νὰ δαπανήσῃ εἰς ἀγορὰς καὶ ἐπιτόπιον κατανάλωσιν.

Τὸ ἄρθρ 45 Γαλλ. κ. ἀπαγορεύει τὴν πληρωμὴν καθ' ἣν ἡμέραν ὁ ἐργάτης ἔχει ἐκ τοῦ νόμου ἢ τῆς ἐργατικῆς συμβάσεως δικαίωμα ἀναπαύσεως, διότι ὑπάρχει φόβος ὅτι θὰ δαπανήσῃ μέρος τῶν χρημάτων εἰς διασκεδάσεις. Ὑποδεικνύεται (Capitant—Cuche ἔ.ἀ.σ. 211), ὅτι σκόπιμος εἶναι ἡ ἀπαγόρευσις τῆς πληρωμῆς καὶ κατὰ τὴν παραμονὴν ἡμέρας ἀναπαύσεως, περὶ οὗ πείθεταί τις θεωρῶν τὰς ἐργατικὰς συνοικίας κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου. Τὸ ἄρθρ. 44 ἐπιβάλλει τὴν περιοδικὴν πληρωμὴν τῶν ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων βιομηχανίας καὶ ἐμπορίου, πρὸς πρόληψιν ἐνδεχομένως ταχείας κατασπαταλήσεως τοῦ ληφθέντος ποσοῦ, ἂν τοῦτο κατεβάλλετο κατ' ἀραιὰ διαστήματα.

τῶν μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διαφορῶν. (1)

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἰσήχθησαν ἀξιόλογοι ὑπὲρ τῆς κοινωνικῆς εὐταξίας καὶ εἰρήνης θεσμοί :

α') Ὁ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (2) δι' ὧν καθορίζεται κατώτατος ὅρος μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἵνα ἀποφεύγηται ἡ χρησιμοποίησις τῆς ἀνθρωπίνης ἐργασίας ἀντὶ εὐτελεστάτης ἀμοιβῆς (3). Διὰ τοῦ θεσμοῦ τούτου οἱ ὅροι τῆς ἐργασίας καθορίζονται ἐφεξῆς οὐχὶ κατὰ μόνας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλ' ὑπὸ ἐργοδοτικῶν ὀργανώσεων καὶ ὀργανώσεων ἐργαζομένων, αἵτινες διαπραγματεύονται ἐν ἰσότητι πρὸς ἀλλήλας (πρβλ. καὶ Α.Κ. 680)· ἀποφεύγεται δηλαδὴ ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ ἀσθενεστέρου ὑπὸ τοῦ ἰσχυροτέρου, αἱ δὲ σχέσεις ἐργοδοτῶν καὶ ἐργαζομένων ἀποβαίνουσιν ὁμαλώτεραι. Διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας καθορίζονται οἱ ὅροι ὑφ' οὓς πρέπει νὰ συνομολογῶνται αἱ κατ' ἰδίαν συμβάσεις ἐργασίας ἐν τῷ εἰδικῷ ἐπαγγέλματι καὶ ἐν ὡρισμένῃ τοπικῇ περιφερείᾳ, οἱ δὲ εἰς τὴν συλλογικὴν σύμβασιν ἀντιτιθέμενοι ὅροι τῶν κατ' ἰδίαν συμβάσεων ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι εὐνοϊκώτεροι ὡς πρὸς τὸν μισθωτὸν εἶναι ἄκυροι, ἀντ' αὐτῶν δὲ ἰσχύουσιν οἱ ὅροι τῆς συλλογικῆς συμβάσεως. Κατ' ἀκολουθίαν ἡ συλλογικὴ σύμβασις εἶναι κατὰ τοὺς κανονιστικοὺς ὅρους αὐτῆς οὐσιαστικὸς νόμος, πηγὴ δικαίου, περιορίζων τὴν ἐλευθερίαν τῶν κατ' ἰδίαν συμβάσεων ἐργασίας (4). Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἀτομικαὶ συμβάσεις ἐργασίας τῶν ἀσκούντων τὸ αὐτὸ ἐπάγγελμα ἔχουσι τὸν αὐτὸν τύπον, οἱ μὲν ἐργαζόμενοι γνωρίζουσιν ὅτι ἔχουσιν ἐξασφαλίσει ἐφ' ὡρισμένον χρόνον σταθερὸν κατώτατον ὅρον ἀποδοχῶν καὶ ὅρους ἐργασίας, οἱ δ' ἐργοδόται ὅτι ἐφ' ὡρισμένον χρόνον θὰ εἶναι σταθερὰ ἡ τιμὴ τῆς ἐργασίας, ἥτις ἀπαιτεῖται πρὸς παραγωγὴν τῶν προϊόντων αὐτῶν, ὥστε ἀποβλέπουσιν εἰς σταθερότητα τῶν τιμῶν. (Ι. Καποδίστρια, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, 1940 σ. 109).

Συμφώνως πρὸς τὸν νόμον περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἀπὸ τοῦ 1936 κατηρτίσθησαν πλεῖσται συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας κατὰ κατηγορίας ἐπαγγελμάτων, αἵτινες ρυθμίζουσι τοὺς ὅρους τῆς ἐνασχολήσεως ἑκάστης κατηγορίας ἐργαζομένων, λαμβανομένης ἐνίοτε ἰδιαιτέρας μερίμνης ὑπὲρ τῶν μαθητευομένων.

---

(1) Ν. ΓΧΟΔ/1912 ὡς νῦν ἰσχύει μετὰ ἐπανειλημμένας τροποποιήσεις· τοῦ νόμου τούτου βλ. ἰδίως ἄρθρ. 10 καὶ 12 περὶ ἀποπείρας τοῦ δικαστοῦ πρὸς συμβιβασμὸν τῶν διαδίκων μερῶν καὶ περὶ ταχείας καὶ ἀσφαλεστέρας λύσεως τῆς διαφορᾶς ἀνεξαρτήτως δικονομικῶν τύπων ἀπονομῆς τοῦ οὐσιαστικοῦ δικαίου. Ἐπὶ πλέον προσὸν τῆς ταχείας διαδικασίας εἶναι ὅτι δὲν διαιωνίζονται αἱ ἔχθραι. Διὰ τῆς ὀλιγοδαπάνου διαδικασίας ὁ οἰκονομικῶς ἀσθενὴς ἀντεπεξέρχεται. Βλ. Χρ. Ἀγαλλοπούλου, Ἡ ἐπίλυσις τῶν ἐργατικῶν διαφορῶν καὶ τὰ ἐργατικὰ δικαστήρια, Ἐφημ. ἑλλην. καὶ ἀλλοδ. νομολογίας τ. Α' (νέας περιόδου) 1942 σ. 89.

Εἰς προστασίαν τοῦ ἐργαζομένου καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ κατατείνουσιν αἱ διατάξεις περὶ ἀκατασχέτου τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων τῶν ἐργαζομένων· χαρακτηριστικῶς ὁ ν. 4694/1930 ἀπηγόρευσεν ἐντελῶς τὴν κατάσχεσιν καὶ ἐκχώρησιν τοῦ μισθοῦ ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων. Κατ' ἐξαίρεσιν ἐπέτρεψε: α) κατάσχεσιν μέχρις 1/4 πρὸς διατροφὴν συζύγου, ἀνιόντων ἢ κατιόντων, β) ἐκχώρησιν μέχρι τοῦ 1/5 πρὸς ἱματισμόν, ὑπόδεσιν, τροφὴν καὶ ἰατρικὴν περίθαλψιν.

(2) Ἀρχικῶς Α.Ν. 16/21-11-1935 ἀντικατασταθεὶς διὰ τοῦ ν. 3239/1955 (βλ. Α.Ν. 99/1936, ν. 199/1936 ἄρθρ. 12, ν. 547/1937, 866/1937, 1367/1938). Ὁ ν. 2053/1952 περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας καθιστᾷ συμβούλιον οὗ ἔργον εἶναι ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ ἔγκρισις ἢ ἀπόρριψις ἢ τροποποίησις πάσης συλλογικῆς ἐργασίας.

(3) Γ. Κασιμάτη, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας ὡς θεσμὸς τοῦ συγχρόνου δικαίου, 1932. Τσιμπούκη, Δίκαιον συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας, 1937. Ι. Καποδίστρια, Ἡ συλλογικὴ σύμβασις ἐργασίας, 1940. Δ. Πορτόλου, Ἡ ἀρχὴ τοῦ κατωτάτου ὁρίου ἐν τῷ συμβατικῷ κανονισμῷ τῆς ἐργασίας, 1940. Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ ρύθμισις τῆς ἐργασίας διὰ συλλογικῶν συμβάσεων καὶ τὸ δίκαιον αὐτῆς, 1939.

(4) Βλ. Ζέπον, ἔ.ἀ. σ. 392 ἑ. Ὁ διὰ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως περιορισμὸς τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας δὲν εἶναι ἀντισυνταγματικὸς παρὰ τὴν ἔλλειψιν εἰδικῆς διατάξεως ἐν τῷ ἡμετέρῳ Σ. (βλ. Σβώλου—Βλάχου, Τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος Ια 1954 σ. 355).

β') Ὁ τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας (1) μεριμνᾷ περὶ τῆς λύσεως τῶν ἀναφυομένων διαφορῶν ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν διὰ συμβιβασμοῦ καὶ δι' ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας, οὕτω δὲ ἀποτελεῖ τὸ ἀναγκαῖον συμπλήρωμα τοῦ νόμου περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας (2). Ὡσαύτως μέγας ἀριθμὸς συλλογικῶν συγκρούσεων ἐργασίας ἐλύθη κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ νόμου περὶ συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας.

Τὸ λεγόμενον ἀγροτικὸν ζήτημα (3), τῆς καταργήσεως δηλονότι τῆς κάκιστα διοικουμένης μεγάλης ἐγγείου ἰδιοκτησίας, ἐπελύθη ἐν Ἑλλάδι.

Ἐλλείψει ἰσχυρᾶς πολιτικῆς ἐξουσίας μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Γένους τὰ περιελθόντα εἰς τὸ Ἑλληνικὸν κράτος τουρκικὰ κτήματα κατελήφθησαν κατὰ σημαντικὸν μέρος αὐθαιρέτως ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν, κατὰ δὲ τὴν προσάρτησιν τῆς Θεσσαλίας τῷ 1881 αἱ πεδιάδες αὐτῆς ἐτέλουν ὑπὸ σύστημα οἱονεὶ μεσαιωνικῆς φεουδαρχίας, ὅπερ καὶ συνεχίσθη. Τῷ 1910 τὸ 1/3 τῆς καλλιεργουμένης ἐκτάσεως τῆς Ἑλλάδος ἀνῆκεν εἰς ὀλίγιστα ἄτομα, περίπου 900 ἰδιοκτήτας μεγάλων ἀγροκτημάτων (ζευγηλατεῖα, τσιφλίκια), καλλιεργουμένων ὑπὸ ἀκτημόνων χωρικῶν ἐπὶ μορτῇ, καταβαλλόντων τὴν σκληρὰν καὶ ἐπίπονον ἐργασίαν καὶ παρεχόντων σημαντικώτατον μέρος ἐκ τῶν παραγομένων προϊόντων εἰς τὸν γαιοκτήμονα. Οὕτως οἱ χωρικοὶ ὄντες σχεδὸν ὑποτελεῖς εἰς τοὺς μεγάλους γαιοκτήμονας ἔζων ὑπὸ οἰκονομικὴν πίεσιν καὶ ἦσαν κοινωνικῶς μεμειωμένοι.

Ἡ ἐπίλυσις τοῦ ζητήματος ἤρξατο ὑπὸ τῆς ἐπαναστατικῆς κυβερνήσεως τῆς Θεσσαλονίκης ἐκδούσης 5 ν.δ. (Α. Μιχαλακοπούλου), ἰσχύσαντα εἶτα καθ' ἅπαν τὸ κράτος (ν. 1072/1917· μεταγενέστεροι ν. 2052/1920, 2922/1922, Ν.Δ. τοῦ ἔτους 1923 περὶ ἀποκαταστάσεως ἀκτημόνων καλλιεργητῶν δι' ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως ἐπὶ ἀποζημιώσει τοῦ τσιφλικούχου). Ἐπὶ πλέον 150.000 ἀγρόται (600.000 ἄτομα), ἀποτόμως καὶ διὰ μιᾶς προσφυγόντες εἰς παλαιὰν Ἑλλάδα μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν ἀποκατεστάθησαν ἀγροτικῶς, οἱ πλεῖστοι δ' ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ. Οὕτω περὶ τὴν γ' δεκαετηρίδα τοῦ παρόντος αἰῶνος οἱ ἀκτήμονες ἀγρόται τοῦ μεγαλυτέρου μέρους τῆς Ἑλλάδος ἐγένοντο κύριοι μικρᾶς ἰδιοκτησίας, κατέστησαν αὐτόνομοι κληροῦχοι καλλιεργηταί.

Εἰς ἐπιτυχῆ κοινωνικὴν πολιτικὴν σπουδαίως συμβάλλει ἡ ὀργάνωσις τῶν ἐργατῶν, σωματεῖα (4) καὶ ἑνώσεις μισθωτῶν καὶ ἐργατῶν (κατ' ἐπάγγελμα), ἐπιδιώκοντα τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ἐξύψωσιν τῶν μελῶν, τὴν ὑπὸ τοῦ κράτους θέσπισιν προστατευτικῶν μέτρων τῶν ἐργαζομένων καὶ προασπίζοντα τὰ συμφέροντα τῆς ἐργατικῆς τάξεως ἀπέναντι τῶν ἐργοδοτῶν. Ὅ,τι σήμερον θεωρεῖται ὡς στοιχειώδης ἀνθρωπισμός, οἷον ὁ περιορισμὸς τῆς ἡμερησίας ἐργασίας τῶν ἀνηλίκων εἰς δώδεκα ὥρας, ἐπετεύχθη διὰ σκληρῶν καὶ μακρῶν ἀγώνων τοι-

(1) Ἀρχικῶς Α.Ν. 16/20-11-1935 καὶ ν. 1804/1951 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως αὐτοῦ, Β.Δ. 2/22-9-1951 περὶ ὀργανώσεως καὶ συνθέσεως τῶν ὑπηρεσιῶν ἐπιλύσεως ἐργατικῶν διαφορῶν κ.λ. Ἡ νομοθεσία αὕτη ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ν. 3239/1955 περὶ τρόπου ρυθμίσεως τῶν συλλογικῶν διαφορῶν ἐργασίας, συστάσεως Ἐθνικοῦ γνωμοδοτικοῦ συμβουλίου κοινωνικῆς πολιτικῆς κ.λ. ἄρθρ. 42.

(2) Γ. Κασιμάτη, Αἱ συλλογικαὶ διαφοραὶ ἐργασίας, 1936.

(3) Ἔργον σπανίας ἐπιστημονικῆς ἀξίας εἶναι τὸ τοῦ Δ. Τσοποτοῦ, Ἱστορία τῶν γεωργῶν καὶ τῆς ἰδιοκτησίας ἐν Θεσσαλίᾳ, ἀναδημοσίευσις 1915. Τοῦ αὐτοῦ, Γῆ καὶ γεωργοὶ τῆς Θεσσαλίας, Βόλος 1912. Ἐπὶ πλέον βλ. Α. Σβώλου, Ἡ ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτρίωσις πρὸς ἀποκατάστασιν ἀκτημόνων γεωργῶν κ.λ. Ἀθῆναι 1918. Ἀρ. Σίδερι, Ἡ γεωργικὴ πολιτικὴ τῆς Ἑλλάδος, 1934. Ξ. Ζολώτα, Ἡ ἀγροτικὴ πολιτική, 1934. Δ. Στεφανίδου, Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἀγροτικὴν πολιτικήν, 1947. Τοῦ αὐτοῦ, Ἀγροτικὴ Πολιτική, Α' 1948. Τοῦ αὐτοῦ, Μαθήματα ἀγροτικῆς Πολιτικῆς 1953.

(4) Ἐν Ἑλλάδι ἡ ὀργάνωσις καὶ λειτουργία τῶν ἐπαγγελματικῶν σωματείων ἤρξατο ἀπὸ τοῦ 1914 διὰ τοῦ ν. 281· ἀναγνώρισις διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἐρευνώσης τὸ θεμιτὸν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ καὶ τὴν μορφὴν τῆς ὀργανώσεως. Ὁ νόμος οὗτος συνεπληρώθη ὑπὸ τοῦ ν. 2151/1920 καὶ 2652/1921 περὶ ἐπαγγελματικῶν σωματείων. Παραλλήλως δὲ ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ Α.Κ. ἄρθρ. 78 ἑ. Εἰσαγ. νόμος ἄρθρ. 12, 107, 108.

ούτων σωματείων. Σώφρονες ἡγέται τῶν σωματείων διὰ συζητήσεων μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν ἐπιλύουσιν ἀκανθώδη ζητήματα, ἀποσοβοῦσιν ἀπεργίας, ἐπιτυγχάνουσι βελτίωσιν τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας καὶ τῶν ἐργαζομένων διὰ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων καὶ συντελοῦσιν εἰς τὴν εἰρήνην τῶν κοινωνικῶν τάξεων.

Μεταξὺ τῶν πολὺ τιμίων ἀνθρώπων καὶ τῶν ἐντελῶς ἀκρατῶν εἶναι πολλοί, οἵτινες, ὅταν προσκόψωσιν ἐπὶ τῆς ἐνδείας, ἐγκληματοῦσι. Διὸ ἐν ἐποχῇ οἰκονομικῶν καταιγίδων, καθ' ἃς πολλοὶ μένουσιν ἄνευ πόρων, πρέπει νὰ ὑπάρχωσι λαϊκὰ συσσίτια, ἄσυλα ἀστέγων, ὑπηρεσίαι πρὸς ἀνεύρεσιν ἐργασίας, πρόνοια ὑπὲρ τῶν ἀσθενῶν καὶ ἀναπήρων, ἀσφάλεια κατὰ τῶν ἀτυχημάτων, νόσων, ἀνεργίας, τῶν ἐπιζωοτιῶν τῆς ὑπαίθρου χώρας, τοῦ πυρός, τῆς χαλάζης (1). Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ζητήσωμεν καὶ διαμονὴν τῶν περιουσιῶν εἰς ἴσα τεμάχια, ἵνα οὕτως ἀποσοβηθῶσιν αἱ κλοπαί. Οἱ ἄνθρωποι διαφέρουσι τὰ μέγιστα ἀλλήλων ἐκ φύσεως, εἶναι ἄπληστοι καὶ ἀμέσως ἐπιθυμοῦσι τὰ πλείονα καὶ τὰ ἀλλότρια· διὸ εὐθὺς μετὰ τὴν διανομὴν εἰς ἴσα μερίδια αἱ περιουσίαι πάλιν θὰ καταστῶσιν ἄνισοι. Ὁ Ἀριστοτέλης θεωρεῖ εὐκταῖον (2) ἵνα ἰσάζωμεν οὐχὶ τὰς περιουσίας, ἀλλὰ τὰς ἐπιθυμίας· ὁμοίως δὲν ἀποτελεῖ πρόοδον καὶ τὸ ἄλλο εὐαγγέλιον τοῦ ἐκσοσιαλισμοῦ πάντων τῶν μέσων παραγωγῆς καὶ πάσης ἐπιχειρήσεως· διότι ἀναμειγνύει τὴν πολιτικὴν εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ δημιουργεῖ νέου εἴδους κεφαλαιοκρατίαν, ἥτις θὰ εἶναι διάφορος τῆς σήμερον ὑπαρχούσης κατὰ τοῦτο, ὅτι θὰ λείπῃ οἱαδήποτε εὐθύνη καὶ θὰ χαλαρωθῇ πᾶσα δρᾶσις, θὰ παρακωλυθῇ πᾶσα πρόοδος· διότι ἐν τῷ νέῳ τούτῳ συστήματι δὲν θὰ ὑπάρχῃ ἡ ἐνεργητικότης καὶ ἡ πρωτοβουλία τοῦ ἀτόμου, ὅπερ κινεῖται πρὸς ἴδιον συμφέρον· αἱ ὑποχρεώσεις καὶ αἱ εὐθῦναι θὰ εἶναι ἄτονοι (3). Ἡ λύσις ἔγκειται ἐν τῇ ἰσορροπίᾳ παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως, ἐν τῇ χαλιναγωγήσει καὶ καταλλήλῳ διοχετεύσει τῆς πρωτοβουλίας τῶν διαφόρων ἀνθρώπων καὶ τῇ ἀποφυγῇ οἰκονομικῶν κρίσεων διὰ τοῦ ἐκσοσιαλισμοῦ μέσων τινῶν καὶ ἐπιχειρήσεων παραγωγῆς.

Ἡ θεωρία τοῦ Bonger περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῶν οἰκονομικῶν ὅρων ἐπὶ τὴν ἐγκληματικότητα, δοξάζοντος κατὰ Marx ὅτι βάθρον τοῦ ὅλου κοινωνικοῦ βίου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ εἶναι μόνον ὁ οἰκονομικὸς παράγων, ἀποβαίνει μονομερής· διότι ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ἡμῶν τὸ ἀκριβὲς θέμα εἶναι : διατὶ ἐκ τῶν μελῶν μιᾶς οἰκογενείας ζώντων ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς οἰκονομικοὺς ὅρους καὶ ἐν τῷ αὐτῷ περιβάλλοντι, συχνάκις δὲ καὶ λίαν δυσμενεῖς, τὸ μὲν ἓν τῶν τέκνων γίνεται ἐγκληματικόν, τὸ δ' ἕτερον οὐχί ;

Οἱ πρῶτοι ἡγήτορες τῆς Σοβιετικῆς Ῥωσίας, ἐνόμιζον, ὅτι τὸ ἔγκλημα ὡς προϊὸν τῆς πάλης τῶν κοινωνικῶν τάξεων θὰ ἐξηφανίζετο ἐν κοινωνίᾳ ἄνευ τάξεων· τὴν μετὰ τὴν ἐπανάστασιν ἐξακολούθησιν τῆς ἐγκληματικότητος ἐν Ῥωσίᾳ ἐξήγησαν

(1) Παρ' ἡμῖν ν. 4402/1929 καὶ 5219/1931 «Κεντρικὸν ταμεῖον ἀσφαλείας κατὰ τῆς χαλάζης καὶ τῶν παγετῶν». Τὸ ταμεῖον τοῦτο μετονομασθὲν εἰς «Ταμεῖον γεωργικῶν ἀσφαλειῶν», ἀπὸ δὲ τοῦ 1933 ἐπεκταθὲν καὶ εἰς ἄσκησιν κτηνασφαλίσεως, ἦτο ἀνεξάρτητος ὀργανισμὸς δημοσίου δικαίου, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1936 ὑπήχθη ὑπὸ τὴν διοίκησιν τῆς Ἀγροτικῆς τραπέζης. Ἐπὶ πλέον νομοθετήματα οἷος ὁ Α.Ν. 1836/1951 περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῆς νομοθεσίας «περὶ προστασίας ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ».

(2) Πολιτ. Β' 4, 5 «μᾶλλον δεῖ τὰς ἐπιθυμίας ὁμαλίζειν ἢ τὰς οὐσίας, τοῦτο δὲ οὐκ ἔστι μὴ παιδευομένοις ἱκανῶς ὑπὸ τῶν νόμων».

(3) Joseph Caillaux «Ἐλεύθερον Βῆμα» 22-11-1932· πρβλ. Francesco Nitti, αὐτόθι 22-9-1932. Κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν ὁ Λυκοῦργος θέλων νὰ θεραπεύσῃ τὴν ἐν Σπάρτῃ συγκέντρωσιν τοῦ πλούτου εἰς ὀλιγίστους προέβη εἰς ἀναδασμὸν τῆς γῆς διὰ σειρᾶς δὲ μέτρων ἀπηγόρευσεν εἰς τοὺς πολίτας τὸν χρηματισμόν, ἐπὶ πλέον δὲ «χρυσίον γε μὴν καὶ ἀργύριον ἐρευνᾶται, καί, ἂν τί που φανῇ, ὁ ἔχων ζημιοῦται» (Ξενοφ. Λακεδαιμ. Πολιτ. 7 καὶ Πλούταρχος, Λυκοῦργος 8. Πλάτ. Νόμ. 3, 684 d ἑξ.)· ἀλλ' ἡ Σπάρτη ὑστέρει εἰς χρήματα τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. 1, 80, 4), οἱ ἄρχοντες ἐδωροδοκοῦντο (Ἡροδ. VI, 72), διότι «τὴν μὲν πόλιν πεποίηκεν ἀχρήματον, τοὺς δὲ ἰδιώτας φιλοχρημάτους» (Ἀριστ. Πολ. Β' 6 καὶ 9). Τέλος δὲ ὁ νόμος περιέπεσεν εἰς ἀχρηστίαν.

ἐκ τοῦ ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἐπανάστασιν παρέμενον λείψανα τῶν ἄλλων τάξεων, ὅτι ἡ διαγωγὴ τῶν ἀποτελούντων τὴν ἐργαζομένην τάξιν δὲν ἠδύνατο νὰ μεταβληθῇ αὐθημερόν, ἡ δὲ ὑπάρχουσα ἐγκληματικότης ἦτο ἐπιγέννημα τῶν ὅρων τοῦ προγενεστέρου κεφαλαιοκρατικοῦ συστήματος. Ἀλλ' ἐν τέλει ἐδέχθησαν ὅτι ἡ ἐγκληματικότης θὰ παραμείνῃ καὶ ἐν πολιτείᾳ κομμουνιστικῇ ἅτε οὖσα γέννημα τῶν διανοητικῶν νόσων καὶ ψυχικῶν ἀνωμαλιῶν. (1)

16. Κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις. Ἀπὸ τοῦ 1800 ἄρχεται ἀναπτυσσομένη ἡ μεγάλη βιομηχανία· ἐκ τοῦ ἀναπτυχθέντος ἀνταγωνισμοῦ ἐλαττοῦνται οἱ μισθοὶ τῶν ἐργατῶν, ἐνῷ αὐξάνεται ἡ ἐργασία αὐτῶν· ὁ ἐργάτης ἐξαντλεῖται σωματικῶς· ἐκ τῶν χρησιμοποιουμένων μηχανημάτων προκαλοῦνται παντὸς εἴδους ἀτυχήματα· ἐκ τῶν χημικῶν οὐσιῶν, ἃς μεταχειρίζονται, διαποτίζεται ὁ ὀργανισμὸς τοῦ ἐργάτου, ὅστις ὑπόκειται εἰς νόσους, ἀνικανότητα πρὸς ἐργασίαν, πρόωρον γῆρας καὶ θάνατον· ἐκ τούτων οἱ ἐργάται ἄγονται εἰς οἰκονομικὴν ἔνδειαν, ἀθλιότητα καὶ πολλάκις εἰς τὸ ἔγκλημα· ὅθεν εἶναι ἀναγκαία ἡ ὀργάνωσις καὶ λειτουργία τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων.

Τὸ πνεῦμα τῆς προορατικότητος δὲν εἶναι διαδεδομένον, διὸ εἶναι ἀναγκαῖον, ἵνα ἡ ἀσφάλισις καταστῇ ὑποχρεωτική, ἀνατεθῇ δὲ εἰς τὴν ὁλότητα μέρος τῶν πρὸς τοῦτο εἰσφορῶν. Ὁ συνδυασμὸς τοῦ ὑποχρεωτικοῦ συστήματος πρὸς τὴν ἐπιχορηγουμένην ἀσφάλισιν εἶναι ἀπαραίτητος. Ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐν Ἀγγλίᾳ συγκροτοῦνται ἀλληλοβοηθητικαὶ ἑνώσεις ἐργατῶν, ἀλλὰ πολλοὶ τούτων ἐξ ἀγνοίας τῶν ἀπειλούντων αὐτοὺς κινδύνων, ἐξ ἀνεπαρκείας τῆς ἀντιμισθίας, δὲν ἐξεπλήρουν τὰς πρὸς τὰς τοιαύτας ἑνώσεις οἰκονομικὰς ὑποχρεώσεις καὶ παρέμενον ἀπροστάτευτοι ἐπερχομένου τοῦ κινδύνου. Ἐδείχθη λοιπὸν ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπὸ τῶν δημοσίων ἢ δημοτικῶν ἀρχῶν οἰκονομικῆς καὶ ἠθικῆς ἐνισχύσεως τῶν τοιούτων ἀλληλοβοηθητικῶν ἑνώσεων. Οὕτω δὲ ἀντικαθίσταται διὰ τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἡ ἀγαθοεργία καὶ περίθαλψις, δι' ὧν ἐνισχύεται ἡ νωχέλεια καὶ ἀπρονοησία, ὁ δ' ἐργάτης ἐξασθενῶν ἠθικῶς κατέχεται ὑπὸ συναισθήματος ἀδυναμίας πρὸς τὴν δυστυχίαν καὶ τὸ ἀναπόφευκτον τέλος, ὅπερ ἀναμένει αὐτόν, νὰ γίνῃ τουτέστι βάρος τῆς κοινωνίας, αἰσθήματος οὗ εἶναι ἀπηλλαγμένος, ὁ συνεισφέρων ἐν μέρει πρὸς λειτουργίαν τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων. (2)

Ἡ Γερμανία ἐπὶ Βίσμαρκ εἰσάγει (1883) τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν τῶν μισθωτῶν κατὰ τῶν νόσων καὶ τῶν ἀτυχημάτων ἐκ τῆς ἐργασίας, εἶτα δὲ καὶ τῶν λοιπῶν κινδύνων. Κατόπιν ἡ Αὐστρουγγαρία, ἡ Ἀγγλία καὶ πολλὰ ἄλλα κράτη εἰσήγαγον τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν, ἐν δὲ τῇ συνθήκῃ τῶν Βερσαλλιῶν (μέρος XIII προοίμιον) ἀνεγράφη, αὕτη ὡς ἀρχὴ θεμελιώδης. Ὁ θεσμὸς τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων ἐλειτούργει τῷ 1932 ἐν 40 καὶ πλέον κράτεσι τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν ἄλλων ἠπείρων (3). Κατ' αὐτὸν ἡ ἀσφάλισις διοικεῖται ὑπὸ αὐτονόμου ὀργανισμοῦ δημοσίου δικαίου, οὗ μετέχουσιν ἀντιπρό-

(1) Taft σ. 132. Harold Laski, Law and justice in Soviet Russia, London, Hogarth Press 1935.

(2) Βλ. Εἰσηγητικὴν Ἔκθεσιν νομοσχεδίου κοιν. ἀσφαλίσεων (1932). Capitant—Cuche ἔ.ἀ. 420 ἑ. Σ. Ἀγαπητίδου, Ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἰδιωτικὴν (Ἐπιθεώρησις Κοινωνικῆς καὶ Δημοσίας Οἰκονομίας, 1936 τεῦχ. Β' σ. 202—211). Marsh Report on Social Security for Canada (Special Commitee on Social Security), Ottawa, 1943.

(3) Ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις δὲν ἦτο τελείως ἄγνωστος ἐν Ἑλλάδι. Ἤδη ἀπὸ τοῦ 1861 ἔχομεν τὸν ν. περὶ συστάσεως ναυτικοῦ ἀπομαχικοῦ ταμείου καὶ κατόπιν τὸ ταμεῖον τῶν μεταλλευτῶν διὰ τοῦ ν. ΒΩΜΑ'. Ὁ ν. ΓΣΚ'/1906 συνέστησε ταμεῖον συντάξεων τῶν μισθωτῶν τῶν σιδηροδρομικῶν ἐπιχειρήσεων. Ὁ ν. 551/1915 περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν ἢ ὑπαλλήλων ὑποχρεοῖ τὸν ἐργοδότην πρὸς ἀποζημίωσιν τοῦ μισθωτοῦ, ὅστις καθίσταται ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν ἢ θνήσκει ἕνεκεν ἀτυχήματος ἐπερχομένου ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἢ ἐξ ἀφορμῆς αὐτῆς· καθιεροῦται ἡ ἀρχὴ τοῦ λεγομένου ἐπαγγελματικοῦ κινδύ-

σωποι τῶν ἐργοδοτῶν, τῶν ἠσφαλισμένων καὶ τοῦ κράτους. Ὁ ἐργοδότης εὐθύνεται ποινικῶς πρὸς ἀσφάλισιν τοῦ παρ' αὐτῷ ἐργαζομένου. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐργαζόμενος ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς ἀσφάλισιν αὐτοῦ. Ἡ ἀσφάλισις αὕτη γίνεται δι' εἰσφορῶν τοῦ ἐργάτου καὶ τοῦ ἐργοδότου, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ τοῦ κράτους ἢ καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως.

Κατὰ τὸν Α.Ν. 1846/1951 «περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων», ἀντικαταστήσαντα τὸν ἀρχικὸν νόμον 6298/1934 (1) προβλέπεται ἡ ἀσφάλισις τῶν παρεχόντων ἐξηρτημένην ἐργασίαν ἐπὶ μισθῷ (2). Ἡ ἀσφάλισις αὕτη δύναται νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς οἰκονομικῶς ἀδυνάτους αὐτοτελεῖς ἐπαγγελματίας, τοὺς μὴ ἔχοντας μόνιμον ἐπαγγελματικὴν στέγην καὶ μαθητευομένους (3). Οἱ καλυπτόμενοι κίνδυνοι εἶναι οἱ ἑξῆς: α') τῆς ἀσθενείας· β') τῆς ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου· γ') τῶν ἐπαγγελματικῶν νόσων· δ') τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας· ε') τῆς μητρότητος καὶ στ') τῆς ἀνεργίας. Εἰς τοὺς κινδύνους τούτους προσετέθη διὰ τοῦ ν. 2054/52 καὶ ὁ τῆς στρατεύσεως (χορήγησις ἐφεδρικῶν ἐπιδομάτων). Διὰ τοῦ ν. 2961/54 οἱ κίνδυνοι ἀνεργίας καὶ στρατεύσεως ἀπεσχίσθησαν ἀπὸ τοῦ Ι.Κ.Α. καὶ ἀπετέλεσαν ἀντικείμενον μερίμνης ἰδίου ἀσφαλ. ὀργανισμοῦ, τοῦ ὀργανισμοῦ ἀπασχολήσεως καὶ ἀσφαλίσεως ἀνεργίας (βλ. καὶ ν. 3464/1955 τροποπ. καὶ συμπληρ. τὰς περὶ ἀσφαλίσεως καὶ ἀνεργίας διατάξεις).

Ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου 1937 ἤρξατο λειτουργοῦν τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων (Ι.Κ.Α.), εἰς ὃ ὑπάγονται ἤδη 583.790 ἄμεσοι ἠσφαλισμένοι καὶ 683.000 ἔμμεσοι, οἵτινες ἐξυπηρετοῦνται ὑπὸ 87 ὑποκαταστημάτων.

Παραλλήλως ἱδρύθησαν καὶ πολλὰ νέα εἰδικὰ (κλαδικὰ) ἀσφαλ. ταμεῖα, ἅτινα κατὰ τὸ πλεῖστον εἶναι ἐπικουρικά, ἀποσκοποῦσι δηλ. εἰς τὴν χορήγησιν προσθέτων παροχῶν συντάξεων, πέρα τῶν παρεχομένων ὑπὸ τοῦ Ι.Κ.Α., πρὸς τοὺς ὑπαγομένους εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν κατηγορίαν, εἰς ἣν ἀφορᾷ τὸ ταμεῖον.

α') Ἐπαγγελματικαὶ νόσοι. Ὁ ἀριθμὸς καὶ τὸ εἶδος τῶν ἐξ ἐπαγγελματικῶν δηλητηριάσεων νόσων συναυξάνονται μετὰ τῆς προόδου τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς, ἥτις χρησιμοποιεῖ διαρκῶς νέας ὕλας καὶ ἀνακαλύπτει νέας μεθόδους κατεργασίας, παραγούσας καὶ ἀγνώστους δηλητηριώδεις οὐσίας. Ἐπαγγελματικαὶ νόσοι παρέχουσαι δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν εἶναι ὡρισμέναι νόσοι, ἂν ἐξεδηλώθησαν ἐπὶ ἐργαζομένων καθ' ὡρισμένας ἐν τῷ νόμῳ ἐργασίας ἢ ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον οἱ προσβληθέντες ἐργάται ἐνησχολοῦντο εἰς τὰς ἐργασίας ταύτας ἐπὶ μίαν διε-

---

νου, κατὰ τὸ γαλλικὸν πρότυπον· (εἶτα ὁ νόμος ὑπέστη τροποποιήσεις τινάς, λ.χ. Β.Δ. 24-7-1920 κωδικ.) Βλ. Ροϊλοῦ, Ἡ θεωρία τοῦ ἐπαγγελματικοῦ κινδύνου, 1928. Α. Λιτζεροπούλου, Ἡ ἐξ ἐργατικῶν ἀτυχημάτων εὐθύνη 1937. Διὰ τοῦ ν. 2868/1922 περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργατῶν, ὑπηρετῶν καὶ ὑπαλλήλων ἐλειτούργησαν μέχρι τοῦ νόμου 6298/1934 περὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων πολλὰ εἰδικὰ ταμεῖα ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνικανότητος, τοῦ γήρατος καὶ τοῦ θανάτου (καπνεργατῶν, ἀρτεργατῶν κ.ἄ.).

(1) Ὁ ψηφισθεὶς πρότερον ν. 5733/1932 ἀνεστάλη ὑπὸ τῆς διαδόχου κυβερνήσεως, ἧς πρωτοβουλίᾳ ἐψηφίσθη ὁ ν. 6298/1934.

(2) Οἱ ἀσφαλιζόμενοι «κίνδυνοι» ἀποτελοῦσι τρεῖς γενικοὺς κλάδους ἀσφαλίσεως: α) τῶν παροχῶν εἰς εἶδος ἐν περιπτώσει ἀσθενείας· β) τῶν παροχῶν εἰς χρῆμα ἐν περιπτώσει ἀσθενείας· γ) τῶν τῆς ἀναπηρίας, γήρατος καὶ θανάτου (ἄρθρ. 1). Ἕκαστος τῶν κλάδων τούτων ἔχει ἰδίαν οἰκονομικὴν διοίκησιν, ἀνατεθειμένην εἰς τὸ ἵδρυμα κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων. Τὰς δαπάνας τῆς ἀσφαλίσεως καλύπτουσιν εἰσφοραὶ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν. Τὸ κράτος καὶ ἡ τοπικὴ αὐτοδιοίκησις δὲν μετέχουσι τῶν δαπανῶν. Ἀναλυτικὴν ἑρμηνείαν τοῦ ν. 6298 καὶ τοῦ ἰσχύοντος νόμου βλ. ἐν Χρ. Ἀγαλοπούλου, Αἱ κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις, 1936 καὶ Αἱ κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις 1955.

(3) Πρόσωπα ἀσχολούμενα περὶ γεωργικάς, δασικὰς ἢ κτηνοτροφικὰς ἐργασίας ὑπάγονται εἰς τὸν νόμον ὑπὸ περιωρισμένην μορφὴν (οἱ τῶν περιχώρων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης καὶ Πατρῶν). Εἰδικώτερον βλ. Χρ. Εὐελπίδη, Αἱ ἀγροτικαὶ ἀσφαλίσεις 1936. Νῦν ν. 3487/1955 περὶ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἀγροτῶν.

τίαν πρὸ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς νόσου. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 34 οἱ ἐξ ἐπαγγελματικῶν νόσων προσβαλλόμενοι μισθωτοὶ ἔχουσι δικαίωμα πρὸς ἀποζημίωσιν, ὡς καὶ οἱ ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντες. (Δι' εἰδικοῦ κανονισμοῦ τοῦ 1952 συνταχθέντος κυρίως συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 42/1934 διεθνῆ σύμβασιν ἐργασίας περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἐπαγγελματικῶν ἀσθενειῶν, κυρωθείσης ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος διὰ τοῦ ν. 2080/1952), καθωρίσθησαν λεπτομερῶς αἱ ἐπαγγελματικαὶ ἀσθένειαι (1). Οὕτως ἐπληρώθη σημαντικὸν κενὸν τῆς παρ' ἡμῖν νομοθεσίας.

β') Νόσοι καὶ τοκετὸς τῶν γυναικῶν (2). Ἡ ἐκ νόσου παῦσις τῆς ἐργασίας εὑρίσκει τὸν ἐργάτην ἄνευ οἰκονομικῶν πόρων, ὥστε εἶναι ἀδύνατος ἡ θεραπεία καὶ ἡ συντήρησις αὐτοῦ τε καὶ τῆς ἰδίας οἰκογενείας. Ὁμοίως καὶ ἡ νόσος μέλους τινὸς τῆς οἰκογενείας τοῦ ἐργάτου, ὁ τοκετὸς τῆς συζύγου αὐτοῦ, ἡ δίαιτα τῆς λεχοῦς, προκαλοῦσι δαπάνας καὶ διαταραχὴν τοῦ οἰκονομικοῦ ἰσοζυγίου αὐτοῦ. Ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις κατὰ τῆς νόσου ἐνεργεῖ καὶ προληπτικῶς πρὸς διασφάλισιν τῆς ὑγείας καὶ ζωτικότητος τοῦ λαοῦ καὶ ἀποβαίνει τμῆμα τῆς ὅλης ὑγειονομικῆς ὀργανώσεως· διότι ἡ ὑπηρεσία τῆς ἀσφαλίσεως τὸ μὲν θεραπεύει τὰς ἐμφανιζομένας νόσους καὶ εἰσάγει κανόνας ὑγιεινῆς διαίτης εἰς τὰς λαϊκὰς τάξεις, τὸ δὲ λαμβάνει μέτρα πρὸς μείωσιν τῆς νοσηρότητος τῶν ἐργαζομένων τάξεων. Ὁ ν. 1846 (ἄρθρ. 31—34) ἐθεώρησε σπουδαιότατον τὸν κλάδον τοῦτον τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως. Πλὴν τῶν κυρίων παροχῶν εἰς εἶδος (ἰατρική, φαρμακευτικὴ καὶ νοσοκομειακὴ περίθαλψις) καὶ εἰς χρῆμα ἐθεσπίσθησαν καὶ εἰδικὰ ἐπιδόματα κυοφορίας, λοχείας καὶ θηλασμοῦ. Πάντα τὰ χρηματικὰ ταῦτα ἐπιδόματα ἀνέρχονται εἰς 50—70 ο/ο τοῦ μισθοῦ, παρέχονται δ' ἐπὶ χρόνον μὴ ὑπερβαίνοντα τὰς 180 ἡμέρας κατ' ἔτος.

γ') Τὰ ἀτυχήματα ἐργασίας (ν. 1846 ἄρθρ. 34, A.N. 341/1945, A.N. 580/1945 καὶ ν. 2078/1952 περὶ κυρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 17 διεθνοῦς συμβάσεως περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας) διαρρυθμίζονται κατὰ τὸ σύστημα τῆς συλλογικῆς εὐθύνης, δηλαδὴ ἀντὶ νὰ εὐθύνηται ἀτομικῶς ὁ ἐργοδότης πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν ζημιῶν, αἵτινες συμβαίνουσιν εἰς τὸν μισθωτὸν ἕνεκεν ἀτυχήματος κατὰ τὴν ἐργασίαν, τὸ Ι.Κ.Α. καλύπτει τὸν ἐκ τοιούτων ἀτυχημάτων κίνδυνον. Τὸ θῦμα ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ δικαιοῦται νὰ τύχῃ τῶν μέσων θεραπείας πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς οἰκονομικῆς ζημίας ἐκ τῆς σωματικῆς βλάβης, ἣν προὐξένησε τὸ ἀτύχημα. Αἱ χρηματικαὶ παροχαὶ εἶναι ἡμερήσια ἐπιδόματα εἰς περίπτωσιν προσκαίρου ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν (ἄρθρ. 38 νῦν 50—70 ο/ο καὶ οὐχὶ πλέον τοῦ τεκμαρτοῦ ἡμερομισθίου τῆς VI μισθολ. κλάσεως ἤτοι δραχ. 35) καὶ ἰσόβιος σύνταξις προκειμένου περὶ διαρκοῦς ἀνικανότητος (ἄρθρ. 28 καὶ 29 § 2). Ἐν περιπτώσει θανάτου ἐξ ἀτυχήματος ἐργασίας οἱ κληρονόμοι τοῦ θανόντος δικαιοῦνται συντάξεως ἕνεκα τῆς ἀπωλείας τοῦ οἰκονομικοῦ καὶ κοινωνικοῦ αὐτῶν στηρίγματος (ἄρθρ. 28 § 6 ἐ. Βλ. Χ. Οἰκονόμου, Δίκαιον ἐργατικῶν ἀτυχημάτων καὶ ἐπαγγελματικῶν νόσων, Ἀθῆναι 1949).

δ') Ἀναπηρία, γῆρας καὶ θάνατος. Ἡ ἀσφάλισις κατὰ τῆς ἀναπηρίας, τοῦ γήρατος καὶ τοῦ θανάτου παρέχει συντάξεις προσωρινὰς ἢ διαρκεῖς (ἄρθρ. 28, 29 καὶ 37).

Τέλος ὁ ν. 1846 ἐν ἄρθρ. 43—49 καθορίζει ἰδίαν, ταχεῖαν καὶ ὀλιγοδάπανον, διαδικασίαν ἐπιλύσεως τῶν διαφορῶν τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τῶν ἠσφαλισμένων. Αἱ ἀμφισβητήσεις περὶ τοῦ δικαιώματος τῶν ἠσφαλισμένων κ.λ. ἕνεκα τῆς φύσεως καὶ τῶν εἰδικῶν γνώσεων, ἃς ἀπαιτεῖ ἡ κατανόησις αὐτῶν, κρίνονται δι'

(1) Βλ. καὶ ν. 2994/1922, Σύμβασις τῆς διεθνοῦς διασκέψεως Γενεύης περὶ χρήσεως τοῦ ἀνθρακικοῦ μολύβδου (στουπέτσι) κατὰ τοὺς χρωματισμούς.

(2) Ἡ κατὰ τῆς νόσου ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλισις τῶν ἐργαζομένων ἐθεσπίσθη διὰ τοῦ νόμου 2868 «περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων». Πρώτη ἀξιόλογος ἐφαρμογὴ τοῦ θεσμοῦ τούτου εἶναι τὸ Ταμεῖον ἀσφαλίσεως καπνεργατῶν (ν. 3460/1930).

ἁπλῆς διαδικασίας ὑπὸ ὀργανισμῶν περιλαμβανόντων κατ' ἐπάγγελμα δικαστὰς καὶ εἰδικὰ πρόσωπα γνωρίζοντα καὶ τὰ κριτέα θέματα καὶ τὰ τῆς ἐργατικῆς τάξεως (ἄρθρ. 43 έ).

Ὁ θεσμὸς τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων εἶναι προοδευτικός, ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχε πανταχοῦ, ἔνθα ἐφηρμόσθη (1). Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων προϋποθέτει προγενεστέραν μέριμναν περὶ τῆς βελτιώσεως τῶν ὅρων διατροφῆς καὶ στεγάσεως τῶν ἀσφαλιζομένων, ἐξ ὧν δύναταί τις νὰ ἐλπίσῃ ἐλάττωσιν τῆς νοσηρότητος καὶ τῆς ἐκ φυματιάσεως θνήσεως. Ἐνιαχοῦ ὁ θεσμὸς ἔχει ἐκφυλισθῆ, διότι ηὔξησε τὰ νοσήματα τῶν ἐργατῶν, οὐχὶ τὰ πραγματικά, ἀλλὰ τὰ καθ' ὑπόκρισιν. Ἐξ ἁπλοῦ ῥινικοῦ κατάρρου ἢ ἐλαφροτάτης ἀμυχῆς παραμένουσιν ἐπὶ ἑβδομάδας κλινήρεις, οὐχὶ πραγματικοὶ ἐργάται, ἀλλὰ παράσιτοι κηφῆνες. Ὁ S t a p p e r ὠνόμασε «π υ ρ ε τ ὸ ν τ ῶ ν Χ ρ ι σ τ ο υ γ έ ν ν ω ν» τὸν καταλαμβάνοντα τὰς παραμονὰς τῶν Χριστουγέννων (15 Δεκεμβρίου—8 Ἰανουαρίου) ἠσφαλισμένους, ἵνα διέλθωσιν ἄνεργοι καὶ διὰ χρημάτων τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως τὰς ψυχρὰς ἡμέρας τῶν ἑορτῶν. Αἱ κοινωνικαὶ ἀσφαλίσεις ἐνίοτε ἔβλαψαν τὸν ἠθικὸν τῶν ἐργατῶν (2), διότι τιμίους, φιλοπόνους ἐργάτας ἐξωκείωσαν εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν διὰ ψευδῶν μέσων· ἀλλ' ἔβλαψαν καὶ τὴν ἠθικὴν ἐπιστημόνων (ἰατρῶν), οἵτινες κατέστησαν ὑπάλληλοι τῶν ἀσφαλίσεων. Ἰατροὶ καὶ κοινωνιολόγοι ὑποστηρίζουσιν ὅτι παροχαὶ τινες τῶν ταμείων κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως εἶναι περιτταί. Ἄλλη σπατάλη εἶναι ἡ λειτουργία τῶν ὀργανισμῶν τούτων.

Ἀπὸ τοῦ 1939 τείνουσιν εἰς εὕρυνσιν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, ἵνα περιλάβῃ ἅπαντα τὸν πληθυσμόν. (3)

Τ Ε Λ Ο Σ

(1) Βλ. M α κ ρ ί δ η, Ὁ θεσμὸς τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων ἐν Ἑλλάδι, 1931 Χ ρ. Ε ὐ ε λ π ί δ η ἔ.ἀ. 13 έ.

(2) Ἡ λειτουργία τῆς ἀσφαλίσεως καὶ οἱ νόμοι τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς ἔστιν ὅτε ἀποβαίνουσι μάχαιρα δίκοπος· λ.χ. ἡ κοινωνικὴ ἀσφάλισις καθίσταται ἀφορμὴ ἀμελείας τοῦ ἐργοδότου πρὸς λῆψιν μέτρων προστατευτικῶν τῆς ζωῆς καὶ ὑγείας τῶν ἐργαζομένων. Αἱ ἰδιωτικαὶ ἀσφαλίσεις τῶν αὐτοκινήτων αὐξάνουσι τὰ αὐτοκινητικὰ δυστυχήματα ἕνεκα ἀδιαφορίας τῶν ὁδηγῶν αὐτοκινήτων. Ἀλλὰ τὴν δολιότητα καὶ διαφθορὰν τῆς ἠθικῆς προκαλοῦσι καὶ ἄλλοι νόμοι τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς, λ.χ. ἐσκεμμένη κακὴ συμπεριφορὰ τοῦ ἐργοδότου, ἵνα ἐξαναγκάσῃ τὸν ἐργαζόμενον εἰς παραίτησιν, ἢ ἐσκεμμένη κακὴ συμπεριφορὰ τοῦ ἐργαζομένου, ἵνα ἐξαναγκάσῃ τὸν ἐργοδότην εἰς ἀπόλυσιν.

(3) Ἀγγλικὸν σχέδιον B e v e r i d g e, καναδικὸν τοῦ M a r s h (1943), Η.Π. βορ. Ἀμερικῆς W a g n e r—M u r r a y D i n g e l l. Ἡ συνδιάσκεψις τῆς Φιλαδελφείας τείνει ὁμοίως εἰς εὕρυνσιν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως καὶ προνοίας, ὥστε ἡ ἰατρικὴ περίθαλψις νὰ παρέχηται δωρεὰν ὑπὸ δημοσίας ὑπηρεσίας, ὡς καὶ ἡ δημοσία ἐκπαίδευσις, πρὸς ἅπαντα τὸν πληθυσμόν. Πρβλ. τὰ σχέδια τοῦ Ο.Η.Ε. γαλλ. Σ. 1946 (Preambule), ἰταλικὸν Σ. 1948 (ἄρθρ. 3, 4, 31, 32, 36—38). Πρβλ. διεθνῆ σύμβασιν Γενεύης 1952, περὶ ἐλαχίστων ὁρίων τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως. Βλ. ν. 3251/1955 περὶ κυρώσεως τῆς ὑπ' ἀριθ. 102 διεθνοῦς συμβάσεως τῆς ἀφορώσης τὰ ἐλάχιστα ὅρια κοινωνικῆς ἀσφαλείας. Ἀλλ' ἡ ἐπέκτασις τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως εἰς ἅπαντα τὰ λαϊκὰ στρώματα καθιστᾷ πολὺ δυσχερεστέραν τὴν διεξαγωγὴν αὐτῆς. Ἡ ἐκ τῆς Σουηδίας πεῖρα περὶ τῆς γενικῆς λαϊκῆς ἀσφαλίσεως δὲν κρίνεται ὡς ἱκανοποιητικὴ (βλ. Δ. Κ α λ ι τ σ ο υ ν ά κ η, Ἐφημερομένη πολ. οἰκον. 1954, σ. 218).

Ζωντανὸ Μπουρλότο

Ὑπὸ κ. **Π. ΜΠΟΥΡΙΚΑ,**
Ἀστυφύλακος

«Ἐσὺ Μανώλη, ἂν χτυπηθῶ, νὰ πάρῃς τὴ θέση μου» ἀκούστηκε ἡ βραχνὴ φωνὴ τοῦ Καπετὰν-Νικολῆ, στὸ τυλιγμένο ἀπὸ τὸ πηχτὸ σκοτάδι κατάστρωμα.

Ἄφησε ἀπὸ τὰ στιβαρὰ μπράτσα τὸ πηδάλι ὁ Καπετὰν—Νικολῆς καὶ ἀνάλαφρος σὰν φάντασμα πήδηξε στὴ στεριά. Σὰ μαγεμένος, στάθηκε ἐκστατικός, σήκωσε τὰ μεγάλα γαλανὰ μάτια, φούσκωσε μὲ τὸ μυρωμένο ἰώδιο τοῦ ἀγαπημένου του νησιοῦ τὸ μαλιαρό του στῆθος, ἐνῷ ἡ καρδιά του χοροπηδοῦσε σὰν τρελλὴ ἀπὸ τὴν ἀπέραντη χαρὰ ποὺ τὸν πλημμύριζε. «Πρὶν δυὸ χρόνια, ἦταν ὅλα ἐλεύθερα καὶ εἰρηνικὰ» ψιθύρισε.

Σὰν νὰ συνῆλθε ἀπὸ ὕπνο, τραντάχτηκε ὁλόκληρος καὶ γρήγορα σὰν παιδὶ βάδισε μὲ τὸ κεφάλι ψηλὰ καὶ σηκωμένα τὰ σταχτιὰ φρύδια, ἐνῷ τὰ ἀετίσια μάτια του κύτταζαν ἐρευνητικὰ προσπαθῶντας νὰ παραμερίσουν τὸ πηχτὸ σκοτάδι, ποὺ σὰν σάβανο τύλιγε μὲ τὰ μαῦρα πέπλα του τὸ νησί.

Κάτι σπουδαῖο ἀναζητοῦν, λαχταροῦν νὰ δοῦν κάτι ἀγαπημένο !

. . . . . .

Ὀκτώβριος τοῦ 1942, ἡ Γερμανικὴ μπότα βαρειὰ καὶ ἀδυσώπητη κάνει τὴν Ἑλλάδα νὰ στενάζῃ κάτω ἀπὸ τὸ ἀβάσταχτο βάρος τῆς πικρῆς σκλαβιᾶς.

Καῖνε, σκοτώνουν, ἀτιμάζουν οἱ Οὖννοι, νομίζοντας πὼς ἔτσι θὰ ἐξαρθρώσουν, θὰ παραλύσουν τὸ ἠθικὸ τῶν Ἑλλήνων, ὅτι θὰ κάμψουν τὴν ἀδάμαστη Ἑλληνικὴ ψυχή, ὅτι θὰ ἀλυσοδέσουν τὴ λευτεριὰ στὴ χώρα ποὺ τὴν γέννησε σκορπίζωντας παντοῦ καπνοὺς καὶ ἐρείπια, μὴν ξέρωντας πὼς ὁ Φοῖνιξ πατρίδα του ἔχει τὴν Ἑλλάδα καὶ δῶ ξαναγεννιέται, μέσα ἀπὸ τὰ κόκκαλα τῶν παιδιῶν της τὰ ἱερά.

. . . . . .

Ὁ Καπετὰν Νικολῆς ὑπηρετοῦσε στὶς συμμαχικὲς δυνάμεις τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Μαζί μὲ τὸ ἀγαπημένο του καΐκι ὥργωνε νύχτα καὶ μέρα τὶς θάλασσες, μὰ τὸ νοῦ του τὸν ἄφηνε πάντα νὰ τρέχῃ στὸ δοξασμένο του νησί.

«Ἔχε γειὰ» εἶχε πῆ μιὰ μέρα μὲ βαρειὰ καρδιὰ στὴ γυναῖκα του. «Νὰ μοῦ προσέχῃς τὸ παιδί, θὰ τὸ κάνω Καπετάνιο, θὰ τὸ μάθω νὰ μισῇ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Πατρίδας του καὶ νὰ τοὺς πολεμᾷ». Κι' ἔφυγε.

Μὰ τώρα ὅσο καὶ ἂν προσπαθοῦσε νὰ διώξῃ ἀπὸ τὴ σκέψη του τὰ πρόσωπα τ' ἀγαπημένα, νὰ ξεχάσῃ τὸν πικρὸ χωρισμὸ μὲ τὴν δίνη τοῦ πολέμου καὶ τοὺς κινδύνους τῆς θάλασσας δὲν τὸ κατώρθωνε. Καὶ νὰ ποὺ τώρα ἔτυχε νὰ βρεθῇ κοντὰ στὸ νησί του, κοντὰ στοὺς ἀγαπημένους του, στὴν πατρίδα του, μιὰ κατασκότεινη νύκτα σὰν καὶ αὐτὴ τοῦ Ὀκτώβρη. Μιὰ νύχτα ἀπ' τὶς ἀγριώτερες ποὺ εἶχε ζήσει. Ἕνας Βορριᾶς ἀνακάτωνε τὴν μαύρη σὰν μελάνη θάλασσα καὶ ἔκανε νὰ σηκώνωνται βουνὰ τὰ ἀγριεμένα κύματα, ἀνοίγοντας ἀνάμεσά τους τρομακτικὲς ἀβύσους σὰν στόματα προϊστορικῶν θηρίων, ἕτοιμα νὰ καταβροχθίσουν τὸ μικρὸ καραβάκι ποὺ σὰν καρυδότσιφλο χοροπηδοῦσε στὴν κόλαση ἐκείνη, πλαισιωμένη μ' ἕνα θυμωμένο οὐρανό, ποὺ τὰ μαβιὰ σύννεφά του κρέμονταν ὡς τὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας, ἐντείνοντας ἀκόμη περισσότερο τὶς θυμωμένες πινελλιὲς τῆς φύσεως. Ἦταν πρωτοβρόχια.

Παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ Καπετὰν-Νικολῆς ἀντίθετα μὲ τὸ καΐκι του ἔπλεε σὲ πελάγη εὐτυχίας. Ἄδραξε τὸ πηδάλιο στὰ χέρια καὶ τὸ ἔστριβε μὲ μαεστρία.

Ξαναγεννήθηκαν μὲ μιᾶς ἡ πατρικὴ στοργὴ καὶ ὁ φλογερὸς ἔρωτας τοῦ θαλασσοδαρμένου κουρσάρου. Πήγαινε νὰ δῇ τοὺς δικούς του, κι' ἂς κινδύνευε !

.....

Προσπαθεῖ ὁ θαλασσόλυκος νὰ διακρίνῃ μέσα στὸ πηχτὸ σκοτάδι τὸ κάτασπρο σπιτάκι του ἀπὸ τὶς λάμψεις τῶν ἀστραπῶν ποὺ σὰν τεράστιες πύρινες λόγχες ξέσχιζαν τὸν φουρτουνιασμένο οὐρανό.

Ἔξαφνα καρφώνεται στὴ θέση του. Τὰ μεγάλα μάτια τοῦ Καπετάνιου ἄνοιξαν διάπλατα γιὰ νὰ διακρίνουν, νὰ καταβροχθίσουν τὸ θέαμα. Ἄνοιξαν γεμάτα φρίκη, στεφανωμένα ἀπὸ τρόμο πρωτογνώριστο στὸν Καπετάνιο, ἐνῷ τὰ καφτὰ δάκρυα σὰν λάβα ἡφαιστείου ξεχύθηκαν γοργὰ καὶ πλημμύρισαν τὰ μάτια του.

Κλυδονίστηκε τὸ γέρικο θαλασσοδαρμένο κορμί, σὰν σκάφος ποὺ χτυπᾷ σὲ ὕφαλο. Ἀνεβοκατέβηκε ἄρρυθμα τὸ μαλλιαρό του στῆθος καὶ ἕνας βρυχηθμὸς σὰν πληγωμένου θηρίου ξέσχισε τὴ σιωπὴ τῆς νύχτα κι' ἀνακατεύθηκε μὲ τὴν ἀντάρα τῆς θάλασσας. Μπροστά του ἔχασκε σὰν ἀνοικτὸς τάφος τὸ ἐρείπιο τοῦ πυρπολημένου του σπιτιοῦ.

— Νὰ εἶσαι περήφανος Καπετὰν-Νικολῆ, πέθαναν σὰν Ἕλληνες. Τοῦ φώναξε κάποιος γείτονας.

Τὰ δόντια τοῦ καπετάνιου σφίχτηκαν σὰν τανάλιες, ἐνῷ τὸ πρόσωπό του ἔπερνε μιὰν ἀλλόκοτη, μιὰ τρομερὴ ἔκφραση, πλαισιωμένο μὲ τὸ χιονισμένο μουστάκι του.

Σήκωσε τὴν γέρικη γροθιὰ ψηλὰ στὸν ἀέρα, ἔτριξε τὰ δόντια σ' ἕνα βουβὸ ἀπελπισμένο ὅρκο νὰ ἐκδικηθῇ καὶ σέρνοντας τὰ βαρειὰ ἀσήκωτα βήματά του σύρθηκε στὴν παραλία.

Σὰν ἀγρίμι ἁρπάχτηκε ἀπὸ ἕνα παλαμάρι καὶ σκαρφάλωσε στὸ κατάστρωμα.

«Βίρα». Τρανοφώναξε μὲ μιὰ σπαραχτική, μὲ μιὰ ἀλλόκοτη φωνὴ ὁ θαλασσόλυκος ποὺ σὰν κλαγγὴ πένθιμης καμπάνας, σὰν ἀστραφτερὴ λεπίδα μαχαιριοῦ, ἔσκισε τὴ φθινοπωρινὴ νύχτα, ἐνῷ τὸ καράβι μαῦρο, κατασκότεινο, σὰν φάντασμα ὁλόϊδιο γλύστρησε γρήγορα στὰ πελώρια κύματα.....

.....

«Καπετάνιε χαθήκαμε, μᾶς παρακολουθεῖ ἕνα Γερμανικὸ περιπολικὸ ἀπὸ ἀριστερά». Ἀνέφερε ὁ ναύτης τῆς βάρδιας μπροστὰ ἀπ' τὴν πλώρη.

Ὁ ἀπακαμωμένος ἀπ' τὴ φωτιὰ καὶ τὸ θάνατο Καπετὰν-Νικολῆς, τίναξε ψηλὰ τὸ χιονισμένο κεφάλι σὰ νὰ τὸν δάγκασε φίδι, σὰ νὰ ξύπνησε ἀπὸ λήθαργο. Ὁ κουρσάρος ξανάγινε πάλι κουρσάρος, τὰ μάτια του πέταξαν ἀστραπές. Μὲ μιὰ ἀπότομη σπρωξιὰ ἔδιωξε μακρυὰ τὸν τιμονιέρη, τὰ στιβαρά του χέρια ἅρπαξαν μὲ μιὰ ἀνείπωτη δύναμη τὸ τιμόνι καὶ κάρφωσε τὰ πύρινα μάτια του στὸ σκοτεινὸ ὄγκο τοῦ Γερμανικοῦ ποὺ ὅλο καὶ πλησίαζε.

Μιὰ προειδοποιητικὴ ριπὴ ἀπὸ χοντρὰ τροχιοδεικτικὰ βλήματα, ἔσκισαν τὸ σκοτάδι καὶ χτύπησαν πενήντα μέτρα πιὰ μακρυά. Τοὺς προειδοποιοῦσαν οἱ Γερμανοὶ νὰ σβύσουν τὶς μηχανές. Νὰ παραδοθοῦν !

«Ὅλα τὰ στοιχεῖα μπροστά. Οἱ μηχανὲς ὅσο μποροῦν πιὸ γρήγορα». Βρυχήθηκε σὰν θηρίο ὁ Καπετάνιος καὶ μὲ μιὰ ἀπότομη κίνηση ἔστριψε τὸ πηδάλιο.

Τὸ καράβι σὰν τὸ θηρίο ποὺ ἐπιτίθεται σ' αὐτοὺς ποὺ τοῦ πέρνουν τὰ μικρά του, σὰν ἀγριεμένο λιοντάρι πῆρε μέτωπο πρὸς τὸ Γερμανικό.

Οἱ μηχανές του ἀφήνοντας ἕνα μακρόσυρτο οὐρλιαχτὸ τὸ ἔσπρωξαν μπροστά, σηκώνοντας τὴν πλώρη του ἔξω ἀπ' τὸ κῦμα !

«Πιὸ γρήγορα» μούγκρισε ὁ καπετάνιος γαντζωμένος στὸ τιμόνι, λὲς καὶ μὲ τὴν ἀναπνοή του ἀκόμα ἤθελε νὰ σπρώξῃ καὶ αὐτὸς μπροστά. «Πιὸ γρήγορα»...

Τὸ κουρσάρικο τοῦ Καπετὰν-Νικολὴ πετοῦσε σὰν Πήγασος πάνω στὰ ἄγρια κύματα τοῦ Αἰγαίου. Οἱ Γερμανοὶ κατάλαβαν τί γύρευε τὸ κουρσάρικο καὶ δοκίμασαν

νὰ λοξοδρομήσουν. Τὰ χαλύβδινα ὅμως μπράτσα τοῦ κουρσάρου, ποὺ μὲ μάτια πύρινα εἶχαν καρφωθῆ πάνω τους, ἔστριψαν τὸ τιμόνι ἴσα ἐπάνω τους.

Ὁ Καπετάνιος γαντζώθηκε πιὸ γερὰ στὸ τιμόνι, χωρὶς ν' ἀκούῃ τίποτα ἀπὸ αὐτὰ ποὺ γίνονταν γύρω του, μὲ ὅλες τὶς αἰσθήσεις του σὲ συναγερμό !

Σὰν γαυγίσματα οἱ βλαστήμιες τῶν Γερμανῶν ἔφθασαν στὸ κατάστρωμα τοῦ Ἑλληνικοῦ. Ὕστερα μιὰ σιγή, μιὰ ἀγωνία θανάσιμη στὰ δυὸ καράβια...

Ἕνας ἐκκωφαντικὸς κρότος σὰν κεραυνὸς τύλιξε τὰ συντρίμμια τῶν δυὸ καραβιῶν. Ξύλα, σίδερα, ὅπλα, ἄνδρες βρέθηκαν μὲ μιᾶς στὴ θάλασσα.

Μιὰ τεραστία δίνη, σὰν ἕνα τεράστιο χωνί, ρουφᾷ συντρίμμια καὶ πληρώματα ἀχόρταγα σὰν Χάρυβδη, στὰ ὑγρὰ καὶ ἀνήλια βάθη τῆς θάλασσας, ἐνῷ αὐτοὶ ἀπεγνωσμένα παλεύουν μὲ τὴν ὑγρὴ κόλαση, προσπαθῶντας νὰ ξεφύγουν τὸ θάνατο.

Τινάχτηκε ὅσο μποροῦσε πιὸ ψηλὰ ὁ Καπετὰν—Νικόλας καὶ τὰ μάτια του, θέλεις τυχαία θέλεις γιατὶ ἡ θεία δίκη τάφερε ἔτσι, πέσαν πάνω στὸ Γερμανὸ Κυβερνήτη, ποὺ ἀπεγνωσμένα πάσχιζε νὰ σωθῇ. Ὥρμησε ἀσυγκράτητος ἐπάνω του, μὲ μιὰ πρωτοφανῆ μανία κάρφωσε πάνω του τὰ σκοτεινὰ του μάτια ἀφήνοντας νὰ ξεχυθῇ ὅλη ἡ πίκρα καὶ ὁ πόνος ποὺ ἔνιωσε γιὰ τὸν ἄδικο χαμὸ τοῦ παιδιοῦ καὶ τῆς ἀγαπημένης του γυναίκας. Τὰ ἀτσάλινα μπράτσα του, τὰ μπράτσα τοῦ ἐκδικητοῦ κουρσάρου σφίχτηκαν σ' ἕνα θανάσιμο κλοιὸ γύρω στὸν λαιμὸ τοῦ Γερμανοῦ, κάνοντας τὰ μάτια του νὰ πεταχτοῦν ἀπ' τὶς κόγχες τους καὶ νὰ χάσουν μὲ μιᾶς τὸ φῶς, ποὺ μὲ τόσο σαδισμὸ καὶ τόσο εὔκολα οἱ συμπατριῶτες του στέρησαν ἀπ' τοὺς δικούς του.

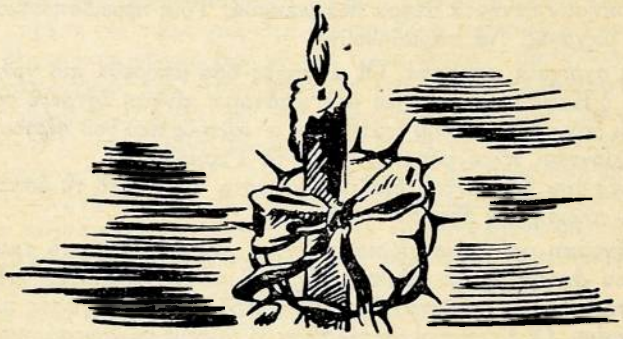
Μιὰ γρήγορη πάλη ἀπεγνωσμένη, ἕνα κῦμα ἀφρισμένο καὶ μετὰ τίποτε...

Τὸ ζοφερὸ σκοτάδι τοῦ θανάτου ἅρπαξε στὰ μαῦρα του φτερὰ τὰ δύο ἀγκαλιασμένα κορμιά, ἐνῷ τὸ ἀνέσπερο φῶς τῆς ἀθανασίας τύλιξε τὴν ψυχὴ τοῦ Καπετάνιου.

.....

Ἡ γαλανοπόρφυρη φθινοπωρινὴ αὐγή, παραμερίζοντας τὴ ζοφερὴ αὐλαία δὲν βρῆκε τίποτε ἀπ' τὶς μακάβριες σκηνὲς τῆς περασμένης νύκτας.

Τὸ ὁλοκαύτωμα τοῦτο τοῦ Καπετάνιου, δείχνει πὼς δὲν ἦσαν ἄλλοι ἐκεῖνοι ποὺ ἔγιναν στάχτη πάνω στὰ τρομερὰ Μπουρλότα τους, ἐνσαρκώνοντας τὴν ἔννοια τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς, ποὺ σὰν ἄγριος τυφώνας ξεριζώνει, σπάζει, παρασύρει τὰ πάντα τσακίζοντας τὶς νέες μορφὲς τοῦ Ἀττίλα, ξαναζωντανεύοντας ἐκείνους ποὺ στάθηκαν στὶς ἐπάλξεις τῆς Ἑλληνικῆς ἰδέας, γιὰ νὰ φωνάξουν τὰ «μολὼν λαβὲ» καὶ τὰ «ὄχι» τους, ξυπνῶντας ἀπ' τὸν ὕπνο του τὸν «Μπουρλοτιέρη τῶν ψυχῶν» Παπαφλέσσα. Λαμπρύνοντας μὲ τὸ δαυλὸ στὸ χέρι τὸ φωτοστέφανο τῆς μεγάλης μορφῆς τοῦ Κανάρη, κερδίζοντας ἕνα «Εὖγε ὀρὲ» τοῦ Ἀνδρούτσου.

Η "ΜΑΥΡΗ ΧΕΙΡ„

Ὑπὸ κ. **ΑΛΕΞ. ΚΡΟΚΙΔΗ**, Ἀστυνόμου Β΄

«Ἡ Ἱστορία ποὺ πρόκειται νὰ σοῦ διηγηθῶ» μοῦ εἶπε ὁ Συνεργάτης μας ἀστυνομικὸς Χ, ἀνάβοντας τὸ συνηθισμένο του τσιγάρο, δὲν ἔχει τίποτε νὰ κάμῃ μὲ τὸ ἐπάγγελμά μου. Εἶναι ἕνα ἀσήμαντο, συνηθισμένο περιστατικό, ποὺ συνέβη σ' ἕνα φίλο μου κι' ἐγὼ ἁπλῶς ἐβοήθησα στὸ νὰ τακτοποιηθῇ... φιλικῶς.

Παρὰ ταῦτα, ἐχρειάζετο ἀρκετὴ ὀξύνοια καὶ μεγάλη παρατηρητικότης γιὰ νὰ βρεθῇ ὁ ἔνοχος.

***

Περνῶντας μιὰ μέρα ἀπὸ τὴ φαρμακαποθήκη τοῦ φίλου μου κ. Κωστάκη τὸν βρῆκα πολὺ ταραγμένο καὶ σκεπτικό. Σὲ μιὰ στιγμὴ μ' ἐπλησίασε καὶ μοῦ εἶπε σιγὰ ὥστε νὰ μὴ τὸν ἀντιληφθῇ ἡ γυναίκα του, ἡ ὁποία ἦτο ἀπησχολημένη μὲ τὴν ἐξυπηρέτησι τῶν πελατῶν, ὅτι θὰ ἤθελε νὰ μοῦ μιλήσῃ ἰδιαιτέρως γιὰ κάτι σοβαρὸ ποὺ τοῦ συμβαίνει καὶ τὸν ἔχει βάλει σὲ μεγάλη ἀνησυχία. Δέχτηκα εὐχαρίστως. Μέσῳ ἑνὸς στενοῦ διαδρόμου μὲ ὡδήγησε στὸ Γραφεῖο του, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται στὸ βάθος τοῦ καταστήματος. Ἀπὸ τὸ παράθυρο τοῦ Γραφείου ἐφαίνετο ἡ αἴθουσα συσκευασίας τοῦ καταστήματος, ἐντὸς τῆς ὁποίας εἰργάζοντο μερικοὶ ὑπάλληλοι. Καθήσαμε σὲ μιὰ γωνιά, οὕτως ὥστε νὰ μὴ μᾶς βλέπουν οἱ ὑπάλληλοι, ὁ δὲ φίλος μου μοῦ εἶπε ψιθυριστὰ κυττάζοντας πρὸς τὸ παράθυρο :

«Δὲν πρέπει νὰ καταλάβουν ὅτι βρίσκεσαι ἐδῶ μαζί μου».

«Ἐννοεῖς τοὺς ὑπαλλήλους σου;» τὸν ρώτησα.

«Ἀκριβῶς», καὶ σκύβοντας μοῦ ψυθίρισε στ' αὐτί. «Ξέρεις, ἀπειλοῦμαι ἀπὸ τὴ «Μ α ύ ρ η Χ ε ῖ ρ α».

«Τί λὲς χριστιανέ μου, τώρα στὰ γεράματα;»

«Μάλιστα Κύριε», ἔσυρε τὸ κάθισμα πιὸ κοντὰ καὶ μοῦ ἐξήγησε ὅτι: Ἕνα πρωΐ, πρὸ 4—5, ἡμερῶν βρῆκε πάνω στὸ γραφεῖο του ἕνα ἀπειλητικὸ σημείωμα «ἐδῶ εἶναι» μοῦ εἶπε κι' ἔβγαλε ἀπὸ τὸν χαρτοφύλακα ἕνα κομμάτι χαρτὶ στὸ ὁποῖον ἦσαν γραμμένα μὲ τὴ γραφομηχανὴ τὰ ἑξῆς:

«Ὅποιος εἶναι Τσιγκούνης, θὰ τημωριθῇ!

Εἰδοποίησε, πρὶν εἶνε ἀργά!

ΠΡΟΣΟΧΗ! ! Τ ὸ Μ α ῦ ρ ο χ έ ρ ι».

«Τρομερό!» εἶπα, καὶ προσπάθησα νὰ κρατηθῶ νὰ μὴ γελάσω ἐπειδὴ ἤξερα ὅτι ἡ φήμη του ὡς τσιγκούνη εἶχε περάσει τὰ ὅρια τῆς συνοικίας τῶν Ἐξαρχείων, ὅπου εὑρίσκετο ἡ φαρμακαποθήκη.

«Καὶ λοιπόν, τί ἔγινε;» Τὸν ρώτησα.

«Τί ἔγινε; Ἄρχισε κι' ὅλας ἡ δρᾶσις τῆς «Μαύρης Χειρός»! Σήμερα βρῆκα ὅτι μοῦ ἔκλεψε 100 Τσίχλες. Τὸ παίρνες γι' ἀστεῖο; ἦ τ α ν ἀ π ὸ τ ῆ ς ἀ κ ρ ι β ώ τ ε ρ ε ς!».

«Ἔλαβες κάνα ἄλλο... Ραβασάκι ; ».

«'Ω! ναί, παρ' ὀλίγο νὰ τὸ ξεχάσω. 'Ιδού!» καὶ μοῦ ἔδειξε ἕνα ἄλλο κομμάτι χαρτὶ γραμμένο κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο, τὸ ὁποῖο ἔγραφε :

«'Εφχαριστῶ, Κύριε Κωστάκη».

Στὴ δεξιὰ ἄκρη τοῦ σημειώματος ἦτο σχεδιασμένη ἡ παλάμη ἑνὸς Μαύρου Χεριοῦ.

«Χμ! Αὐτὸ πάλι;» σκέφτηκα.

«Τί σκέπτεσαι;» μ' ἐρώτησε μὲ περιέργεια «τὴν ἀνορθογραφία τοῦ «εφχ»;»

«'Οχι.» Λοιπόν...;

«Γιαυτὴ τὴν ὑπόθεσι δὲν ἔχω κάνει κουβέντα σὲ κανέναν, οὔτε στὴ γυναίκα μου, οὔτε στοὺς ὑπαλλήλους. Πάντως ἡ «Μαύρη Χειρ» εἶναι ὅπως δήποτε ἕνας ἀπὸ τοὺς ὑπαλλήλους μου. Ξέρεις πὼς τὸ συμπεραίνω; γιατὶ καὶ τὰ δύο γράμματα γράφτηκαν στὴ γραφομηχανὴ ποὺ ἔχω μέσα στὴν ἀποθήκη».

Ταυτοχρόνως μοῦ ἔδειξε χαρτιὰ μὲ γράμματα τῆς μηχανῆς αὐτῆς καὶ πράγματι διεπίστωσα ὅτι εἶχε δίκιο.

«Πρόσεξε» ἐξηκολούθησε, δείχνοντας κρυφὰ ἀπὸ τὴν ἄκρη τοῦ παραθύρου. «Θὰ σοῦ δείξω ἕνα-ἕνα τοὺς ὑπαλλήλους: Τὸ κορίτσι ποὺ βλέπεις ἐκεῖ ἀριστερά, » ὀνομάζεται 'Ελένη. Τὴν προσέλαβα πρὸ 14 ἡμερῶν. Δὲν ξέρει διόλου γραφομηχανή. Φαίνεται καλή, ἐργατική. Δὲν τὴν ὑποψιάζομαι».

Συνεφώνησα. Πράγματι τὸ ξανθὸ στρουμπουλὸ κορίτσι δὲν εἶχε διόλου τὴν ὄψι... «Μαύρης χειρός», ἄλλωστε ἦταν μόλις 16 χρόνων.

«Κεῖνος στὴ μέση τοῦ πάγκου» συνέχισε «ὁ κοκκινομάλλης ποὺ γεμίζει τὰ » κουτιά, λέγεται Εὔχαρις, εἶναι φοιτητὴς τῆς Φαρμακολογίας, πολὺ ἔξυπνος. Καὶ » τέλος ὁ τρίτος, στὴ γωνιά, τὸν ὁποῖον ἔχω γιὰ τῆς δουλειὲς τοῦ μαγαζιοῦ, λέγεται » 'Αντώνης. Εἶναι ἔξυπνο παιδί, δὲν ξέρει ὅμως πολλὰ γράμματα. Εἶναι ζήτημα ἂν » ἔχει τελειώσει τὸ Δημοτικό».

«Ξέρουν γραφομηχανή;» ρώτησα. «Καὶ βέβαια. 'Ο Εὔχαρις γράφει θαυμάσια, ἀλλὰ κι' ὁ 'Αντώνης τὰ καταφέρνει» μοῦ ἀπάντησε.

Κύτταξα μὲ προσοχὴ τοὺς δυὸ νέους ἐξήτασα ἀκόμη μιὰ φορὰ τὰ δύο «ἀπειλητικὰ» σημειώματα τῆς «Μαύρης Χειρὸς» καὶ κατόπιν εἶπα στὸ φίλο μου :

«'Εὰν ἡ «Μαύρη Χειρ» πάψῃ νὰ σὲ ἀπειλῇ καὶ σοῦ ἐπιστρέψῃ πάλιν τῆς τσίγκλες, θὰ παραιτηθῇς ἀπὸ κάθε ἀξίωσι; 'Επειτα αὐτὰ ὅλα εἶναι παιδιάστικες δουλειές». Συνεφώνησε.

Στὸ τέλος τῆς ἐργασίας περίμενα ἔξω ἀπὸ τὸ κατάστημα στὴ γωνία. Καθὼς περνοῦσε ἡ «Μαύρη Χειρ» ἀπὸ μπροστά μου, πῆγα μαζί του. 'Ητο ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο ὑπαλλήλους. Τὸν κτύπησα στὶς πλάτες καί... πιάσαμε τὴ συζήτησι. 'Ηθελε, ὅπως μοῦ ὡμολόγησε, νὰ ἐκδικηθῇ τὸ φίλο μου τὸν ὁποῖο δὲν χώνευε λόγῳ τῆς μεγάλης του Τσιγκουνιᾶς. Τὶς Τσίγκλες τὶς εἶχε μοιράσει στὰ παιδιά. «Πλὴν τοῦ ὑπόσχομαι» μοῦ εἶπε «νὰ τὸν ἀφήσω τοῦ λοιποῦ ἥσυχο».

«Ποῖος, νομίζεις, ἀπὸ τοὺς δύο ὑπαλλήλους εἶναι ἡ «Μαύρη χείρ;» μὲ ρώτησε ὁ συνεργάτης μας μαζὶ μὲ τὸ τσιγάρο ποὺ μοῦ προσέφερε. «'Οχι ἔτσι στὴν τύχη. Μπορεῖς νὰ τὸ βρῇς καὶ ἐσὺ ἀπὸ μιὰ μικρὴ λεπτομέρεια ποὺ ἐγὼ πρόσεξα».

Πιὰ νὰ εἶναι ἄρά γε αὐτὴ ἡ λεπτομέρεια ; (1)

---

1. 'Η λύσις θὰ δοθῇ στὸ ἑπόμενον. 'Εν τῷ μεταξὺ ἠμποροῦν οἱ ἀναγνῶται μας ἀστυνομικοὶ νὰ ἀποστείλουν μέχρι τῆς 6ης Νοεμβρίου ἐ.ἔ. τὰς ἀπαντήσεις των καὶ θὰ δημοσιευθῇ ἡ ὀρθὴ ποὺ θὰ λύσῃ τὸ πρόβλημα.

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΤΗΣ Χ.Ε.Γ.Η.Ε. ΕΠΙ ΜΙΑΝ ΔΙΕΤΙΑΝ 1953-1955

Τὸ Σωματεῖον «**Χριστιανικὴ Ἕνωσις Γυναικῶν Ἠθικῆς ἐξυψώσεως**» θὰ ἐνόμιζε κανεὶς πὼς σκοπὸ ἔχει τὴν ἀνάπτυξι διαφόρων ἠθικοθρησκευτικῶν ζητημάτων, ὅπως κάνουν τόσα ἄλλα Σωματεῖα μὲ παρεμφερεῖς τίτλους.

Ἐν τούτοις ὅπως ἔχουμε ἀντιληφθῆ, τὸ Σωματεῖο αὐτὸ μὲ τὸ μακροσκελῆ τίτλο ποὺ δύσκολα μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸν συγκρατήσῃ, μέσα στοὺς σκοποὺς του περιλαμβάνει κυρίως τὸν ἀγῶνα (θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν) κατὰ τοῦ ἀλκοολισμοῦ καὶ τῶν ναρκωτικῶν, τὴν προστασία τῶν οἰκογενειῶν καὶ τῶν παιδιῶν ἀλκοολικῶν καὶ γενικώτερον τὴν ἠθικὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἀτόμου.

...«Πρὸ τεσσάρων ἐτῶν, λέγει ἡ σχετικὴ ἔκθεσις πεπραγμένων τῶν ἐτῶν

Ἰαθεὶς ἀπὸ τὴν Ἕνωσιν ἀλκοολικὸς Χ ἐξιστορεῖ, κατὰ τὴν διάλεξιν τῆς Προέδρου κ. Θάλειας Ποταμιάνου, τὴν δοθεῖσαν τὴν 19-11-55 εἰς τὴν αἴθουσαν «Παρνασσὸς» ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Λεβαντῆ, τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐθεραπεύθη.

» 1953–1955 τοῦ Σωματείου αὐτοῦ, ἡ Δὶς Ἄλσαπ, Ἀγγλὶς ἐκπρόσωπος τῆς Worlds » Women Christian Temperance—Union, ἦλθεν εἰς Ἑλλάδα καὶ ἐν συνεργασίᾳ » μετὰ τῶν κυριῶν Θαλείας Ποταμιάνου—Δέρβου ἰατροῦ, Καίτης Μπαμπάκου, » δικηγόρου καὶ Δίδος Ἑλένης Δέρβου, κατὰ σύστασιν τοῦ Ἐθν. Συμβουλίου Ἑλ- » ληνίδων, ἵδρυσεν ὡς παράρτημα τῆς ἀνωτέρω Ἑνώσεως τὴν Χριστιανικὴν Ἕνωσιν » Γυναικῶν Ἠθικῆς Ἐξυψώσεως, ἥτις περιέλαβεν εἰς τοὺς σκοποὺς αὐτῆς, ἐκτὸς » τοῦ ἀγῶνος κατὰ τοῦ ἀλκοολισμοῦ καὶ τῶν ναρκωτικῶν τὴν προστασίαν τοῦ παι- » διοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας καὶ γενικώτερον τὴν ἠθικὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἀτόμου.

«Εὐθὺς ὡς ἐγένετο γνωστὴ ἡ ἵδρυσις ἀντιαλκοολικοῦ Σωματείου εἰς Ἑλλάδα, » ἄλλοι μὲν ἐγέλασαν εἰρωνικά, ἄλλοι δὲ διερωτήθησαν τὶ χρειάζεται ἀντιαλκοο- » λικὸς ἀγὼν ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει ἀλκοολισμὸς στὴν Ἑλλάδα ;

«Ἤρκεσαν ὅμως ἐλάχιστα ἔτη ἐντατικῆς καὶ μεθοδικῆς ἐργασίας μιᾶς δεκάδος » γυναικῶν, ἐχουσῶν ἐπίγνωσιν τῆς μεγάλης κοινωνικῆς ὠφελιμότητος τοῦ ἔργου, ὅπερ » ἀνελάμβανον, διὰ νὰ ἀποδειχθῇ περιτράνως καὶ μὲ ἐπισήμους στατιστικάς, πόσον » πεπλανημένη ἦτο ἡ γνώμη τῶν πολλῶν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀλκοολισμὸς στὴ χώρα » μας, καὶ πόσον ἐγκληματικὸν θὰ ἦτο διὰ τὸ μέλλον τῆς φυλῆς μας ἐὰν ἀφήνετο ἡ » μάστιξ αὕτη νὰ λάβῃ τὰς διαστάσεις ποὺ ἔχει εἰς τὰ ἄλλα λίαν προηγμένα κράτη.

«Δὲν ἦτο ὅμως καθόλου εὔκολον τὸ ἔργον αὐτὸ τῶν ἀναλαβουσῶν τὸν ἀντιαλ- » κοολικὸν ἀγῶνα εἰς τὴν Ἑλλάδα, καθόσον εἶχον νὰ ἀντιπαλαίσουν ἀφ' ἑνὸς μέν, ὡς » εἴπομεν, μὲ τὴν προκατάληψιν τῶν πολλῶν, ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν ὑπῆρχεν ἀλκοολισμὸς » εἰς τὴν χώραν μας ἡ κίνησις ἦτο περιττὴ καὶ μᾶλλον ἦτο κίνησις κοσμικῶν κυριῶν » ποὺ προσεπάθουν νὰ δείξουν πὼς κάτι κάμνουν, ἐνῷ εἰς τὴν πραγματικότητα ἐκ- » νήγουν χαρτίνους πύργους, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν ἀντίδρασιν τῶν ὑπερθεματιζόντων » ὑπὲρ τῆς χρήσεως τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, ὁρμωμένων εἴτε ἐκ συμφέροντος, » ὡς εἶναι οἱ παραγωγοὶ τοιούτων ποτῶν καὶ οἴνου (καὶ τοιούτων βρίθει ἡ χώρα μας » ὡς παράγουσα σταφύλια καὶ οἶνον), εἴτε ἀπὸ λανθασμένην ἐκτίμησιν τῶν θρεπτι- » κῶν ἰδιοτήτων τοῦ οἴνου καὶ τῆς μπύρας, ὡς εἶναι πολλοὶ ἰατροί, οἵτινες συνιστῶσι » τὴν χρῆσιν αὐτῶν ὡς τονωτικῶν ἀκόμη καὶ εἰς παιδιά.

«Ἡ ἀντίδρασις τῶν προαναφερθέντων ἦτο τόση ὥστε ἐδυσκολεύθημεν ἀκόμη » καὶ νὰ συγκεντρώσωμεν τὸν νόμιμον ἀριθμὸν μελῶν τὸν ἀπαιτούμενον διὰ τὴν » ἵδρυσιν Σωματείου.

«Ἡ πρώτη μας δημοσία ἐμφάνισις ἐγένετο δεκτὴ μὲ εἰρωνείας. Ἀλλὰ ἡ πί- » στις τῆς προέδρου κ. Θαλείας Ποταμιάνου—Δέρβου εἰς τὸν ἀγῶνα, ἡ ἀγάπη της » διὰ τὴν πατρίδα καὶ τὴν φυλὴ συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ μὴν πτοηθῶμεν, δι' ὃ καὶ ἐχω- » ρήσαμεν μετὰ θάρρους εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ διὰ τὸν ὁποῖον ἐκλήθημεν. » Εἴμεθα σήμερον ὑπερήφανοι διαπιστοῦσαι ὅτι ἡ κατάστασις ἤλλαξεν ἄρδην, ὅτι ἐπε- » βλήθημεν εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ κοινοῦ, τὸ ὁποῖον ἤρχισεν νὰ παρακολουθῇ μὲ » πολὺ ἐνδιαφέρον τὸ ἔργον μας καὶ ὅτι αἱ τάξεις μας ἐπυκνώθησαν. Εἰς τὰς Ἀθήνας » καὶ μόνον ἀριθμοῦμεν 400 τακτικὴ μέλη ἐκτὸς τῶν ἀρωγῶν τοιούτων καὶ ἑκατον- »τάδες μελῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας, ὅπου ἱδρύσαμεν παραρτήματα. Καὶ αὐτὸ τὸ ἐπίσημον Κρά- » τος κατανοῆσαν καὶ ἐκτιμῆσαν τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἐπιτελουμένου ἔργου ὄχι μόνον » ἐπέτρεψε ἀλλὰ καὶ ἐβοήθησε καὶ βοηθεῖ σημαντικῶς καὶ ποικιλοτρόπως αὐτό».

Ἐν συνεχείᾳ ἐκτίθεται εἰς τὴν ἔκθεσιν πῶς ἐγένετο ἡ ἐξόρμησις διὰ τὴν δια- φώτισιν τῶν μαθητῶν τῶν ἐπαγγελματικῶν ἰδίᾳ Σχολῶν καὶ τῶν φοιτητῶν ἀνω- τάτων ἐκπαιδευτηρίων. Καὶ ἡ ἐξόρμησις αὐτὴ ἄρχισε ἀπὸ τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πει- ραιᾶ καὶ ἐπεξετάθη εἰς ὅλην τὴν Χώραν καὶ ἰδίᾳ εἰς τὰς περιφερείας ἐκείνας ὅπου εἶναι μεγαλυτέρα ἡ χρῆσις τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, ὅπως εἰς Θεσ/νίκην, Λάρισ- σαν, Βόλον, Καρδίτσαν, Τρίκαλα, Δομοκόν, Θήβας, Κόρινθον, Σπάρτην, Τρίπολιν, Μυτιλήνην, Τύρναβον κλπ.

Παράλληλα πρὸς τὴν διαφώτισιν ὑπῆρξε καὶ ἡ ἐκδήλωσις ἐμπράκτου προ- νοίας διὰ τὴν περίθαλψιν τῶν οἰκογενειῶν ἀλκοολικῶν, τῶν παιδιῶν καὶ τὴν ἐν γένει θεραπείαν ἀκόμη πολλῶν ἀλκοολικῶν μὲ ἕνα νέο Γερμανικὸ φάρμακο.

Μέσα στὸ πλαίσιο τῆς ἀξιοθαυμάστου δραστηριότητος τοῦ Σωματείου αὐτοῦ, ἔγινε καὶ ἐφέτος κατὰ τὴν Τετάρτην 10ην Ὀκτωβρίου 1956, διδασκαλία, μὲ προβο- λὴν εἰκόνων καὶ κινηματογραφικὲς ταινίες σὲ 300 δοκίμους Ὑπαστυνόμους, Ἀρχι- φύλακας καὶ ἀστυφύλακας τῆς Σχολῆς Ἀστυνομίας Πόλεων.

Τὸ Σωματεῖο τῆς Χ.Ε.Γ.Η.Ε. ἀριθμεῖ ὀλίγων ἐτῶν ζωήν. Ἐν τούτοις χάρις στὴ δραστηριότητα καὶ τὴν πίστι τῶν γυναικῶν ποὺ τὸ ἀποτελοῦν κατώρθωσε ὄχι

μόνον νὰ προκαλέσῃ σταυροφορίαν κατὰ τοῦ ἀλκοολισμοῦ στὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐκπροσωπήσῃ τὴ χώρα μας σὲ διεθνῆ συνέδρια κατὰ τρόπον ποὺ προκάλεσεν ἐντύπωσιν. Οὕτω εἰς τὸ κατὰ πρώτην φορὰν ἱδρυθὲν ἐν Εὐρώπῃ Σεμινάριον διὰ τὴν μελέτην τῶν μεθόδων τῆς καταπολεμήσεως τοῦ ἀλκοολισμοῦ ἐν Γενεύῃ κληθεῖσα μετέβη ἡ Πρόεδρος τῆς Χ.Ε.Γ.Η.Ε. κ. Θάλεια Ποταμιάνου δώσασα δύο διαλέξεις μαθήματα, εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Γενεύης μὲ θέματα : α) Ὁ ἀλκοολισμὸς καὶ ἡ Κληρονομικότης καὶ β) ὁ ρόλος τῆς Γυναικὸς εἰς τὸν Ἀντιαλκοολικὸν ἀγῶνα.

Εἰς τὸ ὡς ἄνω πρῶτον Πανευρωπαϊκὸν Σεμινάριον ἔλαβον μέρος ἐκπρόσωποι 72 χωρῶν ὡς Καθηγηταὶ καὶ ὡς μαθηταί. Οἱ διδάξαντες ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Πρυτάνεις καὶ Καθηγηταὶ Πανεπιστημίων Εὐρωπαϊκῶν καὶ Ἀμερικανικῶν, ἡ μόνη δὲ γυνὴ μεταξὺ τῶν διδαξάντων, ἐπιλεγεῖσα μεταξὺ τῶν ἐκπροσώπων τῶν 72 χωρῶν ἦτο ἡ Πρόεδρος τῆς ἡμετέρας Ἑνώσεως κ. Θάλεια Φ. Ποταμιάνου. Αἱ διαλέξεις αὗται εἶχον ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν ἐπισύρασαι τὸν θαυμασμὸν τῶν τε Καθηγητῶν καὶ μαθητῶν, τόσον διὰ τὴν σαφήνειαν τοῦ περιεχομένου ὅσον καὶ διὰ τὰς ἐπιστημονικὰς παρατηρήσεις τῆς κ. Ποταμιάνου ἐπὶ τοῦ διδασκομένου θέματος. Ὁ Πρύτανις μάλιστα τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ὄσλο κ. Olaf Sunpet λαβὼν τὸν λόγον, ἀφοῦ συνεχάρη δημοσίᾳ τὴν Καν Ποταμιάνου εἶπεν καὶ πάλιν: «ἡ μικρὰ Ἑλλὰς ἔχει τὸ προβάδισμα, παρουσιάσασα θετικὴν ἐργασίαν, ἤτοι στατιστικὰς τοῦ ποσοστοῦ ἐγκληματικότητος ἐν σχέσει μὲ τὸν ἀλκοολισμὸν καὶ ὀφείλομεν τοῦ λοιποῦ ὅλοι νὰ παρουσιάζωμεν οὐχὶ μόνον τὴν θεωρητικὴν ἀλλὰ καὶ τὴν πρακτικὴν πλευρὰν τοῦ ἀγῶνος μας κατὰ τοῦ ἀλκοολισμοῦ».

Καὶ ἡ ἔκθεσις τῶν πεπραγμένων τῆς Χ.Ε.Γ.Η.Ε. καταλήγει ὡς ἑξῆς:

«Ἡ Χ.Ε.Γ.Η.Ε. μὴ ἔχουσα ἄλλους πόρους εἰμὴ τὰς συνδρομὰς τῶν μελῶν » καὶ μίαν ὑποτυπώδη ἐτησίαν ἐπιχορήγησιν ὑπὸ τῆς Worlds Women Christian » Temperance—Union, ἀντιμετώπισεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς μεγίστας δυσχερείας ὅπως » ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ὑπερόγκους δαπάνας τῶν Τμημάτων Διαφωτίσεως καὶ Προ- » νοίας αὐτῆς.

«Χάρις ὅμως εἰς τὰς ἀόκνους προσπαθείας καὶ τὴν δραστηριότητα τῶν μελῶν » καὶ ἰδίως τῆς Προέδρου καὶ τῆς Ἐφόρου διαφωτίσεως κ. Τριανταφύλλου καὶ τῆς » Ἑλ. Δέρβου κατώρθωσε νὰ συγκεντρώνῃ κατ' ἔτος, διὰ τῆς διενεργείας φιλανθρω- » πικῶν ἑορτῶν, ἀθλητικῶν συναντήσεων κλπ. ὡς καὶ ἐκτάκτων εἰσφορῶν τῶν με- » λῶν, τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἀναληφθέντος ἀγῶνος ποσά. Εἰς τὸ » ἔργον της τοῦτο τῆς αὐξήσεως τῶν πόρων της ἐβοήθησε τὴν Ἕνωσιν καὶ ἡ Ἀστυ- » νομία Πόλεων, ὅσον καὶ ἡ Βασ. Χωροφυλακή».

Τὰ «Ἀστυνομικὰ Χρονικὰ» αἰσθάνονται ἱκανοποίησιν γιατὶ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ στάθηκαν στὸ πλευρὸ τῶν ὑπερόχων αὐτῶν γυναικῶν καὶ δὲν θὰ παραλείψουν νὰ παρέχουν κάθε βοήθειαν ποὺ θὰ τοὺς ζητηθῆ γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῶν ὄντως ἀνθρωπιστικῶν καὶ χριστιανικῶν προσπαθειῶν των, ποὺ ἀπορρέουν κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὴν Θείαν ἐντολὴν τῆς ἀγάπης τοῦ Θεανθρώπου.

Ν. Ἀρχιμανδρίτης

Ἡ Ἀστυνομία Πόλεων στὸ Ραδιόφωνο

Ὑπὸ κ. **ΣΠΥΡΟΥ ΠΗΛΟΥ**, Ἀρχιφύλακος

Ὀκτώβριος 1956

Σᾶς ὑποσχεθήκαμε, στὸ προηγούμενο σημείωμά μας, νὰ σᾶς περιγράψουμε πῶς γίνεται μιὰ ἐκπομπή, ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ συλλαμβάνεται σὰν ἰδέα, μέχρι τὴν ὥρα ποὺ μεταδίδεται ἀπὸ τὸ ραδιοφωνικὸ Σταθμό... Γιατὶ πολλὲς φορὲς μᾶς τὸ ζητήσατε αὐτό... Στὸ προσεχὲς λοιπὸν σημείωμά μας, θὰ προσπαθήσουμε νὰ ἱκανοποιήσουμε τὴν ἐπιθυμία σας... Σήμερα ἂς ποῦμε δυὸ λόγια, σὰν πρόλογο, στὸ θέμα αὐτό.

***

Μιὰ σοβαρὴ ἐκπομπή, καλῆς ποιότητος, εἶναι μιὰ πολύμορφη καὶ πολυσύνθετη ἐργασία, ποὺ ἀπαιτεῖ εἰδικὲς τεχνικὲς καὶ καλλιτεχνικὲς γνώσεις, πολλὲς λογοτεχνικὲς ἱκανότητες, ἄρτια ραδιοφωνικὴ πεῖρα, λεπτὴ φαντασία, εὐχέρεια στὴν κομφεράνς, μουσικὴ μόρφωση, εὐρεῖα ἐγκυκλοπαιδικὴ κατάρτιση, καλλιτεχνικὴ ἐνημερότητα, ραδιοσκηνοθετικὴ ἄνεση, ἀλλὰ καὶ πολλὲς ψυχικὲς ἀρετὲς μαζί, δηλαδὴ ἐνθουσιασμό, εὐγένεια, τάκτ, ὑπομονή, ἱκανότητα προσαρμογῆς σὲ κάθε περίσταση, καὶ πίστη ἀπεριόριστη, ὅτι ἡ ἀσχολία αὐτὴ δὲν εἶναι ἕνας ἐπαγγελματικὸς πόρος ζωῆς, μὰ μιὰ θετικὴ συμβολὴ στὴν πνευματικὴ ἀνύψωση τῶν ἀκροατῶν, γιὰ τοὺς ὁποίους ἡ ἐκπομπὴ πρέπει νὰ αἰσθάνεται σεβασμὸ καὶ ἀγάπη...

Μὲ τὶς τεχνικὲς καὶ καλλιτεχνικὲς ἱκανότητες, ἐπιτυγχάνεται ἡ καλὴ ἐμφάνιση τῆς ἐκπομπῆς... Γιατὶ ἕνα ραδιοφωνικὸ πρόγραμμα εἶναι ἕνας ζωντανὸς ἄνθρωπος, ἀπὸ τὴν ἐμφάνιση τοῦ ὁποίου θὰ κρίνουν οἱ ἄλλοι τὴν ἀξία του...

Μὲ τὶς καλὲς ψυχικὲς ἰδιότητες, ἐξασφαλίζεται ἡ ὁμαλὴ συνεργασία μὲ τὶς ἄλλες ἐκπομπές, καὶ οἱ καλὲς σχέσεις μὲ τοὺς ραδιοφωνικοὺς κύκλους, καὶ τοὺς καλλιτέχνες, ἀπὸ τὴν προθυμία καὶ ἀγάπη τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἕνα μεγάλο ποσοστὸ ἐπιτυχίας τῆς ἐκπομπῆς.

Ἡ Ἀρχιτεκτονική, ἡ Σύνθεση, ἡ Ἐπιμέλεια, ἡ Ραδιοσκηνοθεσία καὶ ἡ Παρουσίαση τοῦ προγράμματος, εἶναι ἐξαιρετικὰ δύσκολες, κοπιώδεις καὶ λεπτὲς ἐργασίες, οἱ ὁποῖες ἀπαιτοῦν ὄχι μόνον πολλοὺς κόπους καὶ ἀρκετὸ χρόνο, ἀλλὰ καὶ ἀνάλογο ἀριθμὸν εἰδικῶν συνεργατῶν, καὶ ἄφθονα μέσα...

Ὁ δὲ συντονισμὸς ὅλων αὐτῶν τῶν ἐργασιῶν καὶ ἡ ὁλοκλήρωσίς τους, χρειάζεται ἐπιτελικό, ἂς ποῦμε, μυαλὸ καὶ λεπτὴ ἐπιδεξιότητα...

Σήμερα, μὲ τὴν καταπληκτικὴ ἐξάπλωση τοῦ ραδιοφώνου, τὸ ὁποῖο συναγωνίζεται ἐπικίνδυνα τὸ θέατρο καὶ κατακτᾶ ὁλοένα ἔδαφος, ὅλοι οἱ παραγωγοὶ προγραμμάτων ἐδεκαπλασίασαν τὶς προσπάθειές τους, καὶ νυχθημερὸν ἀγωνίζονται νὰ βελτιώσουν τὰ προγράμματά τους, αὐξάνοντες ὁλοένα τὸν κύκλο τῶν συνεργατῶν τους, καὶ πολλαπλασιάζοντες ἀδιάκοπα τὰ μέσα ποὺ ἔχουν στὴ διάθεσή τους, γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ τους... Πληρώνουν γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ πολλὰ χρήματα, καὶ διαθέτουν πολλὰ μέσα, ὥστε νὰ κερδίσουν τὴ συμπάθεια τοῦ κοινοῦ...

Ἔτσι, γύρω ἀπὸ κάθε ἐκπομπή, ζοῦν καὶ κινοῦνται πολλὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα

ἀμείβονται φυσικὰ γιὰ τὴν ὑπηρεσία ποὺ προσφέρουν, γιατὶ αὐτό, ἄλλωστε, εἶναι καὶ τὸ ἐπάγγελμά τους...

Ἕνας γράφει, ἂς ποῦμε, τὰ κείμενα...ἄλλος ραδιοσκηνοθετεῖ...ἄλλοι παραδίδουν ἐργασία τῆς εἰδικότητός των (ποιήματα, ἔμμετρα συνθήματα, ἀνέκδοτα κ.τ.λ.).. ἄλλος ἀσχολεῖται μὲ συνεντεύξεις καὶ καθαρῶς καλλιτεχνικὰ θέματα...ἄλλος παρουσιάζει τὸ πρόγραμμα...ἄλλος ἔχει τὴν τεχνικὴ ἐπίβλεψη...κι' ἄλλος γενικῶς ἐπιμελεῖται καὶ κατευθύνει τὴν μικρὴ αὐτὴ ὁμάδα τῶν συνεργατῶν...

Αὐτὰ κυρίως εἶναι τὰ πρόσωπα μιᾶς ἐκπομπῆς...Ἀλλὰ δὲν εἶναι τὰ μόνα... Ὑπάρχουν ἀκόμα καὶ οἱ καλλιτέχνες, οἱ ὁποῖοι φυσικὰ πληρώνονται καὶ αὐτοί... Δηλαδὴ τραγουδισταί, ἠθοποιοί, μαέστροι, ὀρχῆστρες, ἐλεύθεροι καλλιτέχναι, ἠχολῆπται κ.τ.λ....

Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο δημιουργοῦνται ὅλες οἱ προϋποθέσεις μιᾶς ἐπιτυχημένης ραδιοφωνικῆς προσπαθείας...Ἀλλὰ καὶ πάλι ἴσως νὰ μὴν ἐπιτυγχάνεται τὸ τέλειο... Γιατὶ τὰ πολλὰ συμπράττοντα πρόσωπα εἶναι βέβαια πλεονέκτημα ποὺ δημιουργεῖ ποικιλία, ἀλλὰ εἶναι μαζὶ καὶ μειονέκτημα καμμιὰ φορά...Καὶ αὐτὸ γιατὶ οὔτε ἀπόλυτη ὁμοιογένεια μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθῇ, ἀλλὰ καὶ ἕνα μεγάλο χρηματικὸ ποσὸν ἀπαιτεῖται γιὰ κάθε πρόγραμμα...Τὴν κατάσταση αὐτὴ ἀνέτρεψε, χωρὶς κανεὶς νὰ τὸ περιμένῃ, ἡ Ἀστυνομικὴ Σχολὴ μὲ τὸν ἐκπομπή της...

***

Ἡ ἐκπομπὴ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων δὲν διεκδικεῖ τίτλους ἢ προνόμια... Ἔχει ὅμως τὴν ἱκανοποίηση ὅτι ἐπετέλεσε ἕναν ἀληθινὸ ἄθλο...Καὶ αὐτὸ γιατὶ κατάφερε νὰ συγκεντρώσῃ ὅλες μαζὶ τὶς ἱκανότητες καὶ τὶς ἀρετὲς μιᾶς ἐκπομπῆς ἀξιώσεων, χωρὶς κανένα ἀπολύτως συνεργάτη...Γράφει μόνη της τὰ προγράμματα... Καὶ μόνη της τὰ ραδιοσκηνοθετεῖ, τὰ ἐπιμελεῖται, τὰ ἐπιβλέπει τεχνικῶς καὶ τὰ παρουσιάζει...

Καὶ μόνη της ἀκόμα κατάφερε στὸν τομέα τῶν συνεντεύξεων νὰ πραγματοποιήσῃ καταπληκτικὲς ἐπιτυχίες.

Ἡ ἐκπομπὴ τῆς Ἀστυνομίας δὲν πληρώνει συνεργάτες...Ἀλλὰ οὔτε καὶ τοὺς καλλιτέχνες πληρώνει, ἐκτὸς μονάχα βέβαια τὰ ἔξοδα μεταφορᾶς τοῦ μαγνητοφώνου της, σὲ συνεντεύξεις μὲ ξένα πρόσωπα, ἢ τὰ ἔξοδα μεταφορᾶς—καμμιὰ φορὰ—καλλιτεχνῶν ἀπὸ τὸ σπίτι τους στὸ Σταθμὸ καὶ τἀνάπαλιν...

Μπῆκε στὸ ραδιοφωνικὸ Σταθμὸ χωρὶς πόρους καὶ γνωριμίες...Καὶ τὸ μειονέκτημά της αὐτὸ τὸ ἐξαφάνισε, μέσα σὲ ἐλάχιστο χρόνο, γιατὶ κατάφερε νὰ κερδίσῃ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν συμπαράσταση ὅλου τοῦ καλλιτεχνικοῦ κόσμου...Καὶ τὴν ἐκέρδισε μὲ τὸ σπαθί της...Μὲ μιὰ ἐκπομπὴ ποὺ προχωρεῖ ἀκάθεκτη πρὸς τὴν πιὸ γαλάζια ἐπιτυχία...

Ὑπάρχουν μερικοὶ καλοὶ φίλοι μας ποὺ διατυπώνουν ἀφελέστατα αὐτὴν τὴν παρατήρηση : «...Τί μᾶς λέτε ὅτι καταφέρατε νὰ ἔχετε ὅλους τοὺς καλλιτέχνας στὴ διάθεσή σας ; Ἀστυνομία εἶστε, μπορεῖ κανεὶς νὰ σᾶς ἀρνηθῇ ;...» Ἔ ! Λοιπόν ! ὄχι ! χίλιες χιλιάδες φορὲς ὄχι. Δὲν εἶναι καθόλου ἔτσι τὰ πράγματα. Καὶ εἶναι μεγάλη πλάνη αὐτὴ ἡ σκέψη...

Δὲν χρειάζεται νὰ σᾶς φέρουμε μεγάλα ἐπιχειρήματα γιὰ νὰ σᾶς πείσουμε... Οὔτε καὶ ἐπιτρέπεται νὰ ἐπεκταθοῦμε σ' αὐτὴ τὴ συζήτηση, ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ θίξῃ πρόσωπα καὶ πράγματα...

Ἕνα μονάχα μποροῦμε νὰ σᾶς ποῦμε γιὰ νὰ καταλάβετε πόσο ἄδικο ἔχουν ὅσοι ὑποστηρίζουν ἕνα τέτοιο πρᾶγμα...

Ὅταν δηλαδὴ πρωτοεμφανίστηκε ἡ ἐκπομπὴ τῆς Ἀστυνομίας, ἐκινήθη μονάχα μὲ ὡρισμένα πρόσωπα καλλιτεχνῶν, καὶ (δὲν εἶναι κακὸ νὰ τὸ ποῦμε) ὑπῆρξαν πολλὲς περιπτώσεις ποὺ συνάντησε τὴν ἄρνηση...

Γιατὶ ἕνας καλὸς καλλιτέχνης ἔχει τὴν ἱστορία του, τὶς παραδόσεις του καὶ

τὴν ἀξιοπρέπειά του...Δὲν πηγαίνει λοιπὸν ποτὲ σὲ μιὰ ἐκπομπὴ ποὺ δὲν ἔχει ὑπόσταση καλλιτεχνική, ἄξια τῆς φήμης καὶ τοῦ ὀνόματός του...

«...Λυποῦμαι, ἀλλὰ δὲν ἔχω χρόνο...» ἢ «Κρῖμα, μὰ δὲν ἐμφανίζουμαι στὸ ραδιόφωνο...» ἢ «ποιὰ θὰ εἶναι ἡ ἀμοιβή μου ;...». Τὰ ἀκούσαμε κι 'αὐτὰ στὴν ἀρχὴ καὶ πικραθήκαμε βέβαια...Μὰ ὡρκιστήκαμε νὰ μὴν τὰ ξανακούσουμε...

Καὶ δὲν τ' ἀκοῦμε πιά...

Σήμερα ὑπάρχει ἀθρόα προσφορὰ καλλιτεχνῶν, ἀσυγκρίτως ὑπέρτερη ἀπὸ τὴ ζήτησή μας...Καὶ ὄχι τυχαίων...'Αλλὰ μεγάλων καὶ τρανῶν πρωταγωνιστῶν τοῦ τραγουδιοῦ, τοῦ Θεάτρου καὶ τοῦ Κινηματογράφου...

Καὶ ὑπῆρξαν περιπτώσεις συγκινητικῆς προσφορᾶς, ὅπως ἐκείνης τοῦ ἐκλεκτοῦ καὶ σεβαστοῦ μας φίλου, τοῦ Μίμη Κοκκίνη, ποὺ ἄρρωστος, σηκώθηκε ἀπὸ τὸ κρεβάτι, κάποια μεσάνυχτα Τρίτης καὶ ἦρθε στὸ Σταθμὸ νὰ λάβῃ μέρος στὸ πρόγραμμά μας...ἢ ἐκείνης τοῦ εὐγενικοῦ κι' ἀγαπημένου παιδιοῦ τοῦ Θεάτρου, τοῦ καλοῦ Ντίνου 'Ηλιοπούλου, πού, ἐνῷ γύριζε ταινία σ' ἕνα χωριὸ τῆς 'Αττικῆς, προτίμησε νὰ μὴν κοιμηθῇ ὅλη τὴ νύχτα, ἀλλὰ νὰ σπεύσῃ στὶς 2 τὸ πρωΐ, μετὰ τὸ γύρισμα τῆς ταινίας, στὸ Σταθμό, γιὰ νὰ μαγνητοφωνήσουμε ἕνα σκιτσάκι, πληρώνοντας μάλιστα μὲ προθυμία τὴ βενζίνα τοῦ αὐτοκινήτου του...ἢ ἐκείνης τῆς διακεκριμένης πρωταγωνιστρίας δίδος 'Αντιγόνης Βαλάκου, αὐτῆς τῆς γλυκειᾶς κι' ἀσύγκριτης κοπέλλας, πού, μετὰ τὴν παράσταση τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου, ἔτρεξε στὴ μία τὰ μεσάνυχτα στὸ Σταθμό, χωρὶς νὰ δεχθῇ νὰ τὴν μεταφέρουμε μὲ αὐτοκίνητο...

Σήμερα οἱ καλλιτέχναι, ὄχι μονάχα προσφέρονται, ἀλλὰ καὶ παραπονιοῦνται, ἂν δὲν τοὺς χρησιμοποιοῦμε τακτικά...

Αὐτὸ βέβαια εἶναι πρὸς τιμήν τους...'Αλλὰ φανερώνει μαζὶ πόσο σοβαρὴ εἶναι ἡ ἐργασία ποὺ ἐπιτελεῖ ἡ 'Αστυνομία Πόλεων μὲ τὴν ἐκπομπή της...

Γιατὶ κατάφερε νὰ κερδίσῃ τὴν ἀγάπη ὅλων τῶν καλλιτεχνῶν...Καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι μικρῆς σημασίας γεγονός...

Γιατὶ οἱ καλλιτέχνες εἶναι τὰ πιὸ δημοφιλῆ πρόσωπα μέσα σὲ κάθε τόπο... Κάθε καλλιτέχνης ἔχει χιλιάδες φίλους καὶ θαυμαστάς, καὶ ἐπηρεάζει ἀμέτρητο ἀριθμὸ ἀτόμων...

Μὴ θελήσῃ κανεὶς νὰ ὑποτιμήσῃ τὴν ἀξία αὐτοῦ τοῦ γεγονότος...'Η 'Αστυνομία Πόλεων, λόγῳ τῆς ὑπηρεσίας της, ἔρχεται κάθε τόσο καὶ λιγάκι ἀντιμέτωπη μὲ τὸν κόσμο...Καί, ἀπὸ προκαταλήψεις καὶ πάθη, κλονίστηκε τόσες φορές, καὶ παραγνωρίστηκε τὸ ἔργο της...Καὶ αὐτὸ γιατὶ ὁ πολὺς κόσμος δὲν ἤξερε τί ἔκρυβε ἡ 'Αστυνομία στὴν καρδιά της....

Ἔβλεπε τὸν ἀστυφύλακα στὸ δρόμο νὰ κάνῃ μηνύσεις, νὰ ὁδηγῇ παραβάτες στὰ Δικαστήρια, νὰ ἀπαγορεύῃ, καὶ νὰ στέκεται ἐμπόδιο στὴ ζωή του, καὶ ὑπῆρξαν ἐποχὲς ἀκατάστατες ποὺ πίστευε ὅτι ἡ 'Αστυνομία εἶναι διώκτης...

Σκεφθῆτε μονάχα ἕνα πρᾶγμα : Πόσες μαννάδες ἐφοβέριζαν τὰ παιδιά τους ὅτι «θὰ φωνάξουν τὸν ἀστυφύλακα, ἂν δὲν καθίσουν ἥσυχα...» Μπαμπούλας λοιπὸν ἡ 'Αστυνομία; Μὰ ὄχι...Εἶναι ἄδικο.. Εἶναι κακὸ...Εἶναι ἐγκληματικό...

'Η 'Αστυνομία εἶναι φίλος, ἕνας ἀνώνυμος, ἡρωϊκὸς φίλος τῶν πολιτῶν... 'Η 'Αστυνομία εἶναι πολιτισμὸς καὶ ἀγάπη...'Η 'Αστυνομία εἶναι τὸ σπίτι τοῦ Θεοῦ...

Πάνω σ' αὐτὴν τὴν πίστι, καὶ στὴν ἐπιθυμία νὰ βοηθήσῃ τὸν κόσμο, νὰ ἀγαπήσῃ τὴν 'Αστυνομία, στηρίχτηκε ἡ ἐκπομπὴ τῆς 'Αστυνομίας...Καὶ μὲ τὰ ἁπαλᾶ, τὰ βελούδινα, τὰ ζεστά, τὰ ἀνθρώπινα προγραμματά της κατάφερε νὰ κάνῃ φίλους, πρῶην ἐχθροὺς καὶ διῶχτες...Καί, κερδίζοντας τὸν καλλιτεχνικὸ κόσμο, ἐκέρδισε τὴ μεγάλη μάχη τῆς ζωῆς...

***

Δὲν ὑπάρχει καλύτερη διαφήμισις γιὰ τὸ 'Αστυνομικὸ Σῶμα, ἀπὸ τὴν ἀστυνομικὴ ἐκπομπή...

Πῆτε ὅτι θέλετε στὸν ἄλλον, ὅτι κι' ἂν τοῦ πῆτε δὲν θὰ σᾶς καταλάβῃ...

Ὅταν ὅμως τὸ σούρουπο, μέσα στὴν κάμαρά του, σὲ μιὰ στιγμὴ ἥσυχη καὶ γαληνεμένη, ἀκούει τὴ σιγανὴ καὶ ἤρεμη φωνὴ τῆς ἐκπομπῆς τῆς 'Αστυνομίας, νὰ τοῦ ψιθυρίζῃ γλυκά, δίχως τραχύτητα καὶ αὐστηρὸ τόνο, ὅτι τὸν ἀγαπᾷ καὶ ὅτι εἶναι ἕτοιμη καὶ τὴ ζωή της νὰ θυσιάσῃ γιὰ χάρη της, τὰ ζεστὰ αὐτὰ λόγια, μὲ μιὰ πανέμορφη σιγαλὴ μουσικὴ ὑπόκρουση, τρυπώνουν στὴν καρδιά του, μπερδεύονται μὲ τὰ ὄνειρά του, καὶ τὸν κάνουν ν' ἀγαπήσῃ αὐτὴ τὴ φωνή, νὰ τὴν ὑπακούῃ νὰ τὴν προσέχῃ, νὰ τὴν καταλαβαίνῃ...

Ὅλος ὁ κόσμος ἀκούει σήμερα τὴν ἐκπομπὴ τῆς 'Αστυνομίας, τὴν προσέχει, τὴν ἀγάπησε...

Ὅπου κι' ἂν πᾶτε, γι' αὐτὴν θ' ἀκούσετε νὰ μιλοῦν...Γιατὶ αὐτὴ εἶναι ὁ κομψότερος πρεσβευτὴς τῆς 'Αστυνομίας στὶς λαϊκὲς κυρίως τάξεις...

Δὲν μεταδίδουμε ἐμεῖς ἐμβατήρια, μέσα στὴν ταραγμένη αὐτὴ ἐποχὴ ποὺ ἡ εἰρήνη κατάντησε τὸ πιὸ γλυκὸ ὄνειρο τῶν κουρασμένων ἀνθρώπων....

Δὲν χτυπᾶμε τὰ νεῦρα, μὲ ἔξαλλα καὶ τρελλὰ μάμπο, καὶ ἐκκεντρικοὺς ρυθμούς...

Δὲν ἀναλύουμε μὲ στόμφο μπερδεμένες φιλοσοφικὲς ἀλήθειες, ποὺ κουράζουν...

'Ερχόμαστε ἁπλᾶ-ἁπλᾶ, μὲ εὐλάβεια καὶ κατάνυξη, νὰ σᾶς ποῦμε ὅτι σᾶς ἀγαπᾶμε...ὅτι σᾶς ἀγαπᾶμε...Καὶ ὅτι θὰ σᾶς ἀγαπᾶμε πάντα καὶ παντοῦ....

Σᾶς ὑποδεικνύουμε, φιλικὰ καὶ μὲ ταπείνωση, τοὺς κινδύνους ποὺ σᾶς ἀπειλοῦν...

Καὶ σᾶς προσφέρουμε, μαζὶ μὲ τὰ ὄμορφα τραγούδια μας καὶ τὰ διδακτικὰ σκιτσάκια μας, τὴν καρδιά μας...Ποιὸς θἄχῃ τὴ σκληρότητα ν' ἀρνηθῇ αὐτὴν τὴν προφορά μας... ;

Γι' αὐτό, ἴσως, ὁ Διευθυντὴς τῆς ἀστυνομικῆς ἐκπομπῆς, δὲν διάλεξε γιὰ κομφερασιὲ ἕναν ἐπαγγελματία, ἀλλὰ προτίμησε ἕναν ἁπλὸ ἄνθρωπο, ποὺ πιστεύει πολὺ καὶ ποὺ μιλάει ἁπλᾶ, ἥσυχα καὶ μὲ ὅλη του τὴν καρδιά.

Καὶ γι' αὐτὸ φροντίζουμε καὶ ὁ ρυθμὸς ὁλόκληρος τῆς ἐκπομπῆς τῆς 'Αστυνομίας, νὰ εἶναι ἥσυχος-ἥσυχος, σὰν ἕνα ρυάκι ποὺ κατρακυλᾷ ἀργὰ-ἀργά, πλάϊ στὰ δένδρα καὶ τὰ χορτάρια, καὶ ποὺ μονάχα ὁ θόρυβος τῶν χαλικιῶν ποὺ παρασέρνει ταράζει τὴ γαλήνη του. Παράλληλα ἡ ἐκπομπὴ τῆς 'Αστυνομίας ἔδωσε θαυμαστὲς καλλιτεχνικὲς ἐπιτυχίες, μὲ συνεντεύξεις κατ' ἀποκλειστικότητα, ποὺ εἶχε μὲ καλλιτέχνας διεθνοῦς κύρους, ξένους καὶ Ἕλληνες. Γιατὶ λοιπὸν νὰ μὴν τὴν ἀγαπήσῃ ὁ κόσμος αὐτὴν τὴν ἐκπομπή ; Τί τῆς λείπει ; Ποῦ ὑστερεῖ ;

Δὲν εἶναι μήπως ὅλα της καλοβαλμένα καὶ ἁρμονικά; Δὲν ἔχει ποικιλία θαυμαστή, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ συγκεντρώσῃ καμμιὰ ἄλλη ἐκπομπή;

Ναί ! 'Η ἐκπομπὴ τῆς 'Αστυνομίας Πόλεων εἶναι ἡ καρδιὰ τοῦ ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ. Εἶναι ἡ ἐκπομπὴ τῆς ἀγάπης...Εἶναι ἡ ἐκπομπὴ ποὺ συγκεντρώνει ὅ,τι θελήσετε...Εἶναι λίγο ἀπ' ὅλα...Εἶναι ἡ καλύτερη ἐκπομπή, ἡ πιὸ ζωντανή, ἡ πιὸ πλούσια, ποὺ ἔχει ὅλα, ὅσα ἔχει κάθε μιὰ ἄλλη ἐκπομπὴ καὶ ὅλες μαζὶ ἑνωμένες.

Γι' αὐτὸ ἀγαπήθηκε τόσο πολύ...Γι' αὐτὸ ξεσήκωσε αὐτὸ τὸν συναγερμὸ ἀνάμεσα στὸν κόσμο...Καὶ γι' αὐτὸ ἔχει αὐτὴ τὴν ὑπόληψη μέσα στοὺς κύκλους τοῦ ραδιοφώνου...

* * *

Οἱ γραμμὲς αὐτὲς δὲν γράφονται ἀνεύθυνα καὶ ἀνώνυμα...Ὑπογράφουν οἱ συντάκτες τους...Καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ μέσα τους ἔστω καὶ ἡ πιὸ ἀσήμαντη ἀνακρίβεια, ὑπερβολὴ ἢ καὶ κακὴ τοποθέτηση τῶν ζητημάτων ποὺ θίγονται, παρακαλοῦμε ὁποιον δήποτε νὰ μᾶς πῇ ἐλεύθερα τὴ γνώμη του...

Ὄχι μονάχα ὑπερβολὴ δὲν περιέχεται, ἀλλὰ ἀπεναντίας ἡ κατάσταση δὲν περιγράφεται πιστά...

Πόσοι καὶ πόσοι ἀπὸ σᾶς, καλοί μας ἀναγνῶστες, τὰ θεωρεῖτε ὅλα ἁπλᾶ, ἢ δυσπιστεῖτε, ἢ δὲν δίνετε τὴν προσοχὴ ποὺ πρέπει στὸ τεράστιο ἔργο ποὺ ἐκτελεῖται μέσα στὴν 'Αστυνομικὴ Σχολὴ γιὰ χάρη μονάχα τῆς 'Αστυνομίας, καὶ μόνον αὐτῆς!!!

Θὰ ἔρθῃ κάποια μέρα ὅμως ποὺ θὰ ἀναγνωρισθοῦν οἱ ὑπηρεσίες τῆς ἐκπομπῆς.. Καὶ θὰ δικαιωθοῦν οἱ τολμηροὶ ἀγῶνες της...Καὶ θὰ παραδεχθῆτε ὅλοι ὅτι ἡ ἐκπομπὴ αὐτὴ εἶναι ὁ μεγάλος συντονιστὴς ὅλων τῶν ἀστυνομικῶν ἀγώνων, καὶ ὅτι δίχως αὐτὴν δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ ἀξιοποιήσουμε τὶς θυσίες μας...

Κάντε μιὰ βόλτα ἔξω στοὺς δρόμους, στὰ κέντρα, στὰ σπίτια, ὁπουδήποτε ὑπάρχουν ἄνθρωποι, ρωτῆστε καὶ θὰ μείνετε κατάπληκτοι μὲ τὶς ἀπαντήσεις ποὺ θὰ πάρετε...Ποῦ πήγαμε καὶ δὲν ἀκούσαμε ἐπαίνους; Σὲ ποιὸ μέρος σταθήκαμε καὶ δὲν ἀκούσαμε ὕμνους ;

'Ιδίως οἱ λαϊκὲς τάξεις...αὐτὲς οἱ ἡρωϊκὲς καὶ τίμιες τάξεις τῆς δουλειᾶς καὶ τοῦ μόχθου...αὐτὲς κυριολεκτικὰ μᾶς ἐθεοποίησαν...Τρέχουν ὅλοι, κάθε Τετάρτη βράδυ, κοντὰ στὰ ραδιόφωνά τους, νὰ μᾶς ἀκούσουν, στέκουν ἀμίλητοι, ὅταν ἀκούγεται ἡ φωνή μας, κλαῖνε, συγκινοῦνται, ἐνθουσιάζονται.

'Ακοῦμε !!! Καὶ τί δὲν ἀκοῦμε γιὰ τὴν ἐκπομπή!!!!...Σήμερα οἱ μαννάδες δὲν φοβερίζουν τὰ παιδιά τους μὲ τὸν ἀστυφύλακα...Τὰ ὁδηγοῦν κάθε Τετάρτη, στὰ ραδιόφωνά τους, ν' ἀκούσουν τὰ λόγια μας...

Δὲν εἶναι ὑπερβολὴ αὐτή, καλοί μας φίλοι...Δὲν ζητήσαμε παράσημα...Δὲν ἐπιδιώξαμε εὔφημες μνεῖες...'Αγαπᾶμε τὴν 'Αστυνομία ὅσο τίποτε ἄλλο στὴ ζωή, καὶ γιὰ χάρη της δίνουμε αὐτὴ τὴν καλλιτεχνικὴ μάχη τοῦ ραδιοφώνου...

Καὶ ὅλα αὐτὰ πῶς ἐπιτυγχάνονται ; Μὲ τί μέσα ; Μὲ πόσους ἀνθρώπους ; Μὲ πόσες γραφειοκρατικὲς διατυπώσεις ; μὲ πόσα πολυτελῆ γραφεῖα ; μὲ πόσους ὀνομαστοὺς συνεργάτες ;

Ὦ ! Μὲ τίποτε...Μονάχα μ' ἕναν ἀσυγκράτητο Δ/ντὴ μπροστά, καὶ δυὸ ἀνθρώπους ἀπὸ μακρυά, νὰ τρέχουν ξοπίσω του λαχανιασμένοι νὰ τὸν προφτάσουν. Ἡ ἐκπομπὴ τῆς 'Αστυνομίας Πόλεων εἶναι τὸ τολμηρότερο ἐπίτευγμα τοῦ Διευθυντοῦ της, τοῦ κ. Ν. 'Αρχιμανδρίτου, ὁ ὁποῖος ἀγωνίζεται νύχτα καὶ μέρα, δίχως ἀνάπαυλα, νὰ φέρῃ κοντὰ στὴν 'Αστυνομία φίλους πολλούς, πιστοὺς καὶ ἀφοσιωμένους...

Καὶ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐδημιούργησε νέες θέσεις γι' αὐτὴ τὴν ὑπηρεσία, ἡ ὁποία τόσα προσφέρει στὴν 'Αστυνομία... Πῆρε δυὸ ἀνθρώπους, ἀπὸ τὴ Σχολή, καὶ τοὺς ἔβαλε—ὅταν δὲν ἔχουν ὑπηρεσία—νὰ ἀσχοληθοῦν μ' αὐτὴν τὴν δουλειά...

***

Κι' ἐδῶ ποὺ τὰ λέμε, ἔχουμε κι' ἐμεῖς τὰ παράπονά μας...Γιατὶ μᾶς ὑποχρεώνει νὰ τηροῦμε πιστὰ τὶς ὧρες γραφείων, μᾶς ἔφτειαξε ἡμερολόγιο γιὰ νὰ γράφουμε μέσα ἀκριβῶς τί κάνουμε, ποῦ πᾶμε καὶ πῶς κινούμεθα τὴν κάθε στιγμὴ τῆς ἡμέρας, ἀρνήθηκε νὰ μᾶς διαθέτῃ κάπου-κάπου τὸ τζὶπ τῆς Σχολῆς γιὰ τὴν μεταφορὰ τῶν καλλιτεχνῶν, ἀλλὰ καὶ τὴ δική μας μεταφορά, καὶ ὅταν τελειώνουμε τὸ μοντὰζ στὶς 3 ἢ 4 τὸ πρωΐ, ἀναγκαζόμαστε νὰ γυρνᾶμε στὴ Σχολὴ ἢ μὲ τὰ πόδια, ἢ μὲ αὐτοκίνητο ποὺ πληρώνουμε ἐμεῖς, ἀρνήθηκε νὰ μᾶς δώσῃ ἄλλο συνεργάτη ἢ βοηθὸ ὥστε νὰ κάνουμε εὐκολώτερα τὴ δουλειά μας, ἀρνήθηκε νὰ μᾶς ἐξασφαλίσῃ ἐλευθερία κινήσεως, ἀρνήθηκε νὰ μᾶς ἀφήσῃ κατὰ βούλησιν νὰ ρυθμίζουμε τὰ ἀνακύπτοντα ἔκτακτα θέματα, ἀλλὰ ἐπεμβαίνει παντοῦ καὶ μᾶς ὑποχρεώνει νὰ καταφεύγουμε σ' Αὐτὸν καὶ γιὰ τὸ παραμικρότερο ζήτημα—ἔστω καὶ τὰ Μεσάνυχτα—στὸ σπίτι του, δὲν μᾶς λέει ποτὲ ὅτι τοῦ ἄρεσαν οἱ ἐκπομπές, ἀλλὰ ἔχει ὁλοένα κάτι νὰ παρατηρήσῃ, μᾶς ἔβαλε νὰ κοιμώμαστε στὴν ταράτσα τῆς Σχολῆς, γιὰ νὰ μπορῇ νὰ μᾶς χρησιμοποιῇ ὅποτε θέλει, καὶ κάθε τόσο καὶ λιγάκι μᾶς λέει ὅτι «τεμπελιάσαμε» καὶ ὅτι δὲν μένει εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν ἀπόδοσή μας...

Κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ μόνοι, ὁλομόναχοι γράφουμε, ραδιοσκηνοθετοῦμε,

παρουσιάζουμε καὶ τεχνικῶς φροντίζουμε τὰ προγράμματα, ἐργαζόμενοι ἀδιάκοπα, χωρὶς κανένα μέσο στὴ διάθεσή μας...

Ἔτσι γίνεται ἡ ἐκπομπὴ τῆς Ἀστυνομίας...μὲ αὐτὰ ἀκριβῶς τὰ μέσα, καὶ μ' αὐτὲς τὶς συνθῆκες...Καὶ ἂν αὐτὸ δὲν τὸ λέτε ἐσεῖς θ α ῦ μ α, τότε δὲν μπορῶ νὰ βρῶ ἄλλη λέξη νὰ σᾶς ἱκανοποιήσω...

Κι' ὅμως ἀγαπᾶμε τὴ δουλειά μας, τὴν πονᾶμε, γιατὶ ξέρουμε πὼς ἀπὸ τὸ τίποτα Αὐτὸς τὴν ἐδημιούργησε. Πονᾶμε τὰ ἔργα Του, τοὺς κόπους Του, τοὺς ἱδρῶτες Του...Τὰ θεωροῦμε σὰν κάτι δικό μας...

Αὐτὴ εἶναι ἡ θρησκεία μας...Αὐτὴ εἶναι ἡ πίστη μας. Δὲν ξέρουμε τί εἴμασταν ἄλλοτε καὶ πόσα ἐλαττώματα εἴχαμε, ξέρουμε ὅμως ὅτι σήμερα τὰ ἔχουμε δώσει ὅλα γιὰ τὴν Ἀστυνομία. Γιατὶ ὁ Δ/ντής μας μᾶς ἔκανε νὰ τὴν ἀγαπήσουμε περισσότερο κι' ἀπὸ τὰ σπίτια μας, καὶ νὰ μὴν τὴν ἀνταλλάζουμε οὔτε μ' ὅλα τὰ πλούτη τῆς Γῆς...

Ναί ! Τὴν ἀγαπᾶμε τὴ φτωχούλα κι' ἀγαπημένη Ἀστυνομία μας...Τὴν ἀγαπᾶμε ἀπέραντα, τρελλά, μὲ ὅλη τὴ δύναμη τῆς ψυχῆς μας...Καὶ πασχίζουμε νὰ πείσουμε τὸν κόσμο ὅτι ἡ Ἀστυνομία εἶναι πραγματικὰ τὸ ζεστὸ καὶ φιλόξενο σπίτι τοῦ Θεοῦ, ποὺ μέσα της κατοικεῖ ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, μεταμορφωμένος σ' ἕναν ἁπλὸ ἀστυφύλακα, ποὺ, ξεχασμένος ἀπὸ ὅλους, δίνει τὴ ζωή του γιὰ τὴν εὐτυχία σας...

Γι' αὐτὸ ἀγαπᾶμε τὸ Δ/ντή μας...Γιατὶ μᾶς ἔμαθε νὰ ζοῦμε ἔτσι...Γιατὶ δὲν Τὸν ὑπηρετοῦμε, ὑπολογίζοντας σὲ ταπεινὰ συμφέροντα, ἀλλὰ γιατὶ πιστεύουμε σ' Αὐτόν, γιατὶ ξέρει νὰ φτειάχνῃ χαρακτῆρες, γιατὶ εἶναι ἕνας ὑπέροχος δημιουργός, γιατὶ ξέρει νὰ ἐμπνέῃ καὶ νὰ κατευθύνῃ...

Ἀποτύχαμε τρεῖς φορὲς στὴ Σχολὴ Ἀρχ/κων, καὶ μείναμε ἀκλόνητοι στὴν ἴδια θέση, πιστεύοντες καὶ ἐργαζόμενοι...Δὲν μᾶς ἐνώνουν, ἐδῶ στὴ Σχολή, συμφέροντα...Μᾶς ἑνώνει ὁ κοινὸς πόθος νὰ προσφέρουμε τὶς ὑπηρεσίες μας στὴν Ἀστυνομία...Γιατὶ τὸ ἀξίζει...

Ἡ ἔρευνά μας ἀπὸ τὴν ἐκπομπὴ τῆς Ἀστυνομίας τελειώνει...Δυὸ ἀκόμα σημειώματά μας θὰ κλείσουν τὸ θέμα αὐτό, ποὺ πρέπει νᾶναι τὸ ἀγαπημένο θέμα ὅλων τῶν συναδέλφων μας..."Οσοι ἀγαπᾶτε τὴν Ἀστυνομία ἐνισχῦστε ἠθικὰ τὴν ἐκπομπή της...Εἶναι ὁ καλύτερος τρόπος γιὰ νὰ φτάσῃ ἡ Ἀστυνομία στὸ σημεῖο ποὺ ὅλοι ποθοῦμε, καὶ γιὰ τὸ ὁποῖο θυσίασαν πρόθυμα τὴ ζωή τους οἱ πρῶτοι ἀστυνομικοί...

ΕΙΔΗΣΕΙΣ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ

— Παρητήθησαν τοῦ 'Αστυν. Σώματος, οἱ : 'Υπαστυνόμος Α'. κ. Νικολαΐδης Κων. καὶ οἱ ἀστυφ/κες Κορνάρος Γεώργ., Χύψας Γεώργ., Ζαχαρόπουλος Κων., Κῶτος Δημ. καὶ Καλτσᾶς Γεώργιος.

***

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

'Ο Καθηγητὴς τῆς 'Εγκληματολογίας εἰς τὸ 'Εθνικόν μας Πανεπιστήμιον καὶ Διευθυντὴς τῆς 'Εγκληματολογικῆς 'Υπηρεσίας κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΡΔΙΚΑΣ τιμᾷ διὰ τῆς συνεργασίας του τὸ περιοδικόν μας.

Εἶναι περιττὸν νομίζω νὰ τονίσωμεν ὅτι ἐπιστήμονες τοῦ διεθνοῦς κύρους καὶ τῆς προσωπικότητος τοῦ κ. Κ. Γαρδίκα, προσφέροντες ὅλως ἀνιδιοτελῶς τὴν συνεργασίαν των, συντελοῦν τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ διὰ τοῦ περιοδικοῦ μας ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, ἤτοι τῆς ἀνυψώσεως τῆς στάθμης μορφώσεως τῶν ἀστυνομικῶν μας, τῆς καταπολεμήσεως τοῦ ἐγκλήματος καὶ τῆς διαφωτιστικῆς καθοδηγήσεως τοῦ κοινοῦ εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν κοινωνικὴν εὐταξίαν καὶ ἀσφάλειαν του.

Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς τὸν κ. Γαρδίκαν.

***

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Π. ΚΩΝΣΤΑ ἀντιναυάρχου ἐ.ἔ. «Η ΕΛΛΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΕΚΑΕΤΙΑΝ 1940—1950». 'Αποτελεῖ ἐθνικὴν ἀνάγκην ὅπως, ὅλοι, ὅσοι ἀνέλαβον κατὰ καιροὺς ἡγετικοὺς ρόλους εἰς ἱστορικὰ γεγονότα τῆς πατρίδος μας, ἐκτὸς τῶν ἐπισήμων ἐκθέσεων ποὺ ὑποβάλλουν κατὰ καθῆκον εἰς τὰς ὑπηρεσίας των, συγγράφουν καὶ τὰ ἀπομνημονεύματά των.

Τὴν ἀνάγκην αὐτὴν κατενόησεν καὶ ὁ ἀντιναύαρχος ἐ.ἄ. κ. Π. Κώνστας ὅστις ἔδωσεν εἰς τὴν δημοσιότητα τὸ βιβλίον του: **«Ἡ Ἑλλὰς κατὰ τὴν δεκαετίαν 1940—1950».**

Στὶς σελίδες τοῦ βιβλίου αὐτοῦ διακρίνει ὁ ἀναγνώστης ἱστορικὴν ἀκρίβειαν, ἀντικειμενικότητα, ἀντιλαμβάνεται δὲ διάχυτον ἕναν ἄδολον πατριωτισμόν, ὁ ὁποῖος ὤθησεν εἰς πράξεις γενναίας καὶ συμπεριφορὰν ἄψογον ἀνταξίαν ἀνδρῶν, εἰς τὴν ψυχὴν τῶν ὁποίων πρυτανεύει μόνον ἡ πίστις καὶ ἡ ἀγάπη γιὰ τὴν πατρίδα.

Ἡ περίοδος τοῦ 1940—1950 εἶναι γεμάτη γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴ δόξα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πόνους, δάκρυα, ἀγωνίες καὶ αἷμα. Ὅλες οἱ ἀρετὲς ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ ἐλαττώματα τῶν Ἑλλήνων ἐκδηλώνονται κατὰ τρόπον ἔντονον καὶ τέλειον ὅπως πάντα.

Ὁ Θεὸς τῆς Ἑλλάδος εὐλογεῖ τοὺς δικαίους καὶ ἀνώτερους στὴν ψυχὴ πατριῶτες, σώζει καὶ ἀνυψώνει τὴν Ἑλλάδα.

Ν. Α.

*

ΤΑΚΗ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ. **«Ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ πολέμου».** Ἔκδοσις Ἐργατικῆς Ἑστίας 1955.

Σὰν πεζοτράγουδο μὲ ἔντονο λυρισμό, ἀλλὰ καὶ μὲ θαυμάσιο φιλοσοφικὸ πνεῦμα, προβάλλονται οἱ σκέψεις τοῦ στρατιώτη, γιὰ τὸν π ό λ ε μ ο καὶ γιὰ τὴν ε ἰ ρ ή ν η.

Μὲ ἕνα ρεαλιστικὸ δογματισμό, χαράσσονται σκίτσα, παρμένα ἀπὸ τὴ ζωὴ μέσα στὴν ἀντάρα τοῦ πολέμου, ἐνῶ οἱ φλογισμένες καρδιὲς τῶν μαχητῶν χτυποῦν δυνατὰ καὶ στοὺς καπνοὺς ἀπὸ τὶς θυσίες σχηματίζονται τὰ σύμβολα τῆς ἀνδρείας καὶ τῆς Πατρίδος μας. Τέτοια εἶναι τὰ σκίτσα «Πόλεμος καὶ Ζωή», «Ἐλευθερία καὶ Εἰρήνη», «Ὁ Δρόμος τῆς θυσίας», «Ἥρωες καὶ Δειλοί», «ὁ Πολεμιστής», καὶ «πρὸς τὴν Ἀποθέωσιν».

Εἶναι πραγματικὰ ἀσυνήθιστο, μὰ πολὺ εὐχάριστο, τὸ στὺλ τοῦ βιβλίου αὐτοῦ ποὺ φανερώνει πρωτοτυπία στὴ διατύπωση τῆς φιλοσοφίας τοῦ πολέμου, τῆς εἰρήνης, τῆς ζωῆς καὶ τῶν ἰδανικῶν τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος.

Γιὰ δεῖγμα παραθέτω τὶς παρακάτω γραμμὲς παρμένες ἀπὸ τὸ σκίτσο «πρὸς τὴν Ἀποθέωσι», ποὺ ἀποτελοῦν καὶ τὸν ἐπίλογο τοῦ βιβλίου :

...«Αὐτοὶ οἱ Ἥρωες μὲ τὰ ξύλινα πόδια, οἱ τυφλοί, αὐτοὶ οἱ σιωπηλοὶ ἀνάπηροι » μὲ τὰ διάτρητα στήθη ποὺ ἡ Μοῖρα τοὺς ἔταξεν εἰς τὴν προφυλακὴν τῶν θυσιῶν, » εἶναι τὸ π ᾶ ν,—ὅ, τ ι τ ι μ ι ώ τ ε ρ ο ν κ α ὶ ἁ γ ι ώ τ ε ρ ο ν ἔ χ ε ι ν ὰ » π ρ ο β ά λ ῃ ἕ ν α Ἔ θ ν ο ς. Δ ὲ ν ὑ π ά ρ χ ε ι τ ί π ο τ ε ὑ π ε ρ ά ν ω α ὐ- » τ ῶ ν π α ρ ὰ μ ό ν ο ν ὁ Θ ε ὸ ς. Αὐτοὶ συμβολίζουν καὶ τὴν Πατρίδα καὶ τὰς »Σημαίας καὶ τὴν Ἱστορίαν. Ἐνώπιόν των ὑποκλίνονται αἰῶνες δόξης καὶ μεγαλείου.

«Τ ο ὺ ς π ο λ ε μ ι σ τ ὰ ς ο ὐ δ ε ὶ ς δ ι κ α ι ο ῦ τ α ι ν ὰ κ ρ ί ν ῃ » π α ρ ὰ μ ό ν ο ν ὁ Θ ε ὸ ς κ α ὶ ἡ σ υ ν ε ί δ η σ ί ς τ ω ν.

« Δὲν λογοδοτοῦν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, διότι ὡς ἱερὰ σύμβολα ἀκτινοβολοῦν » ἀπὸ τὴν λάμψιν τῆς ἀποθεώσεως καὶ ἐγγίζουν τὰ ὅρια τῶν θρύλων. Δ ὲ ν ε ἶ ν α ι » ἄ ν θ ρ ω π ο ι. Ε ἶ ν α ι ὑ π ε ρ ά ν θ ρ ω π ο ι». Ν. Α.

***

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΑΙ ΕΚΠΟΜΠΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

— Τὸ πρόγραμμα τῆς 10-10-56, ἄνοιξε καὶ ἔκλεισε μὲ ἕνα μικρό, χαριτωμένο ἀστυνομικὸ σκιτσάκι, σχετικὸ μὲ τὴν ἐκπομπὴ τῆς Ἀστυνομίας. Στὸ πρόγραμμα αὐτὸ ἔλαβαν μέρος ἡ Μάγια Μελάγια, ἡ Εὔα Στύλ, τὸ Τρίο Μπελκάντο, ὁ Κορώνης, ὁ Φίλανδρος καὶ ὁ Ζάχος, στὰ δημοτικὰ τραγούδια καὶ μεταδόθηκαν ξένοι χορευτικοὶ σκοποί, ξένες κινηματογραφικὲς ἐπιτυχίες καὶ χρήσιμες καθοδηγητικὲς ὑποδείξεις πρὸς τὸ κοινό, πάνω σὲ κοινωνικὰ θέματα κοινοῦ ἐνδιαφέροντος. Μετεδόθη ἐπίσης

καὶ διδακτικὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ «ἡμερολόγιο τῆς 'Αστυνομίας», μὲ τίτλο «Ἕνας κλέφτης κατηγορεῖ...».

*

— Τὸ πρόγραμμα τῆς 17-10-56, ποὺ ἄνοιξε καὶ ἔκλεισε μὲ σκηνὲς καὶ εἰκόνες ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ τὴ φύση, ἦταν ἀφιερωμένο ὁλόκληρο στὴν ἑλληνικὴ καντάδα. Στὸ πρόγραμμα αὐτὸ μετεδόθησαν ὡραιότατες ἑλληνικὲς καντάδες, μὲ συνοδεία τῆς μαντολινάτας Τσιλίφη, χαρακτηριστικὲς ὑποδείξεις πρὸς τὸ κοινό, πάνω σὲ ἐνδιαφέροντα ἀστυνομικὰ ζητήματα, καὶ ἕνα διδακτικὸ ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ «Ἡμερολόγιο τῆς 'Αστυνομίας», ἀπὸ τὴ δράση τῶν διαρρηκτῶν. Τὸ πρόγραμμα αὐτὸ ἐνθουσίασε ἰδιαιτέρως καὶ θεωρήθηκε ὡς ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἐπιτυχημένα ραδιοφωνικὰ προγράμματα τῆς ἐκπομπῆς τῆς 'Αστυνομίας.

(Κείμενα, ἐπιμέλεια, ραδιοσκηνοθεσία, τεχνικὴ ἐπίβλεψις : Ὑπηρεσίας Ραδιοφωνικῶν 'Εκπομπῶν 'Αστυνομικῆς Σχολῆς. Τεχνικὴ φροντίδα : Γιάννη Πορετσάνου. Συμμετέχει πάντα ὁ Γιῶργος Ντούμας. Τὰ προγράμματα παρουσιάζει, ὁ 'Αρχιφύλαξ Σπῦρος Πηλός).

***

ΕΥΧΑΙ ΕΙΣ ΕΟΡΤΑΖΟΝΤΑΣ

Τὰ «'Αστυνομικὰ Χρονικὰ» εὔχονται χρόνια πολλὰ ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ὀνομαστικῆς των ἑορτῆς εἰς τοὺς 'Αστυνομικοὺς Διευθυντὰς κ.κ. Δημήτριον Κόλλιαν, Δημήτριον Τσόπελαν, Δημήτριον Καρανᾶσον, Δημήτριον Μάργαρην, ὡς καὶ ἅπαντας τοὺς λοιποὺς κ.κ. 'Αξιωματικοὺς καὶ κατωτέρους ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους.

***

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

— κ. Λάζαρον Πρεβεζιᾶνον. Τὸ ποίημά σας ἀρκετὰ καλό. Χρειάζεται ὅμως ἀκόμη δούλεμα στὸ στίχο. 'Ελπίζω ὅτι γράφοντας καὶ μελετῶντας συνεχῶς θὰ ἐπιτύχετε.

— Δόκιμον ἀστυφύλακα κ. Οἰκονόμου Δημήτριον : Τὸ ἄρθρο σας «Μιὰ ὑπόσχεσις πρὸς τοὺς 'Αθάνατους ἥρωας» πολὺ καλό. 'Ελλείψει ὅμως χώρου δὲν ἠμπορεῖ νὰ δημοσιευθῇ.—Τὸ ποίημά σας «Πόθος ἑνὸς δοκίμου ἀστυφύλακος», ἔχει πνοὴ πατριωτική, ἀλλὰ ὁ στίχος θέλει πολὺ δούλεμα ἀκόμη γιὰ νὰ παρουσιάσῃ τὸν ἀνάλογον λυρισμό.

— 'Αστυφύλακα κ. Τζιούκραν Χαρ. 'Η μελέτη σας διαπνέεται ἀπὸ ὑπερβολικὴν ἀπαισιοδοξίαν. 'Η κοινωνία δὲν εἶναι τόσο κακὴ ὅπως τὴν περιγράφετε. Ὑπάρχουν βέβαια κακοὶ καὶ διεφθαρμένοι ἄνθρωποι ἀλλὰ αὐτοὶ ἀποτελοῦν μειονότητα ἐλαχίστην, καὶ δι' αὐτοὺς ἀσχολεῖται εἰδικῶς ἡ 'Αστυνομία. Πάντως προτιμᾶτε νὰ γράφετε πλέον εὐχάριστα θέματα. .

— Δόκιμον ἀρχιφύλακα κ. Μπουζῆν Φ. Αἱ ἐκθέσεις σας «περὶ ἀποφασιστικότητος» καὶ «περὶ καθηκόντων ἀστυνομικῶν» πολὺ καλαί. Δὲν ἠμποροῦμε ὅμως νὰ τὶς χαρακτηρίσωμεν ὡς πρωτοτύπους ὥστε νὰ δημοσιευθοῦν εἰς τὸ περιοδικόν.

— Μίμην Γιαννόπουλον μαθητὴν 'Αρτίκιον Τριφυλίας : Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Μᾶς ἱκανοποιεῖ ὅτι τὸ δημοσιεύματα τοῦ περιοδικοῦ μας βρίσκουν ἀπήχησι στὴν πατριωτικὴ ψυχή σας. Εἶσθε ἄξιος συγχαρητηρίων ποὺ ἀσχολεῖσθε μὲ τὴν ποίησιν, γιατὶ μὲ τὴν μελέτη καὶ τὴν προσπάθεια ποὺ καταβάλετε ἀσφαλῶς θὰ ἔχετε μιὰ μέρα τὴν εὐχαρίστησι νὰ βλέπετε τὰ ποιήματά σας στὰ σοβαρὰ περιοδικά. Πρὸς τὸ παρὸν πρέπει νὰ δουλέψετε πολὺ τὸ στίχο καὶ νὰ δώσετε στρωτὲς ἔννοιες.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελὶς

28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Πίνδος 1940—1941 ὑπὸ κ. Ν. Ἀρχιμανδρίτου, Ἀστυνομικοῦ Δ/ντοῦ Α' 4015

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΝΟΥΒΕΛΛΑ

Τὸ τάμα τοῦ Ἅη-Δημήτρη, ὑπὸ Νίνας Γεωργίου 4021

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Κι' ὅμως Ἑλλάδα μου!, ὑπὸ Νίνας Γεωργίου 4026

ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Οἱ οἰκονομικοὶ ὅροι, ὑπὸ κ. Κ. Γ. Γαρδίκα, τακτικοῦ Καθηγητοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν — Διευθυντοῦ τῶν Ἐγκληματολογικῶν Ὑπηρεσιῶν, (συνέχεια καὶ τέλος..) 4027

ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΑ

Ζωντανὸ Μπουρλότο, ὑπὸ κ. Π. Μπουρίκα, ἀστυφύλακος 4046

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Ἡ «Μαύρη Χείρ», ὑπὸ κ. Ἀλεξ. Κροκίδη, Ἀστυνόμου Β' 4049

ΑΝΤΙΑΛΚΟΟΛΙΚΟΣ ΑΓΩΝ

Πεπραγμένα τῆς Χ.Ε.Γ.Η.Ε. ἐπὶ μίαν διετίαν 1953—1955, ὑπὸ κ. Ν. Ἀρχιμανδρίτου, Ἀστυνομικοῦ Διευθυντοῦ Α'. 4051

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Ἡ Ἀστυνομία Πόλεων στὸ Ραδιόφωνο, Ὑπὸ κ. Σπύρου Πηλοῦ, Ἀρχιφύλακος.. 4054

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ 4060

Σημείωσις: Λόγῳ πληθώρας ὕλης, αἱ συνέχειαι τῶν μελετῶν:
1) Ὁ κόκκινος Δεκέμβρης, 2) Πῶς νὰ διοικῇς ἢ πῶς θὰ γίνῃς καλὸς προϊστάμενος καὶ 3) Ἔγκλημα καὶ Ἀστυνομία, θὰ δημοσιευθοῦν εἰς τὸ ἑπόμενον τεῦχος.

ΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ ΑΠΗΧΟΥΝ ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΝ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΚΑΙ ΤΑΣ ΓΝΩΜΑΣ ΑΥΤΩΝ

Τὸ περιοδικὸν ἐκτυποῦται εἰς τὰ Τυπογραφικὰ Καταστήματα Ἀδελφῶν Γ. ΡΟΔΗ Κεραμεικοῦ 40 — Ἀθῆναι (τηλ. 52-512)

Κάθε Τετάρτη καὶ ὥραν 7,30—8 μ.μ. ὁ Κεντρικὸς Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων μεταδίδει τὴν ἡμίωρον καθοδηγητικὴν καὶ μουσικὴν ἐκπομπὴν τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων.

Ἡ ἐκπομπὴ τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων ἀπέσπασε τὸν γενικὸν θαυμασμὸν καὶ ἐπεβλήθη χάρις εἰς τὸ πλούσιον λογοτεχνικόν, μουσικὸν καὶ μορφωτικὸν περιεχόμενόν της.

Πρέπει νὰ τὴν παρακολουθῆτε ὅλοι καὶ θὰ πεισθῆτε περὶ τῆς ἀξίας καὶ ὠφελιμότητος αὐτῆς.